

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 833)

**Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu
(1/893)**

T.C.

Başbakanlık

2.7.2001

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-331/3256

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 30.6.2001 tarihinde kararlaştırılan "Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Borçlanma, makroekonomik dengenin çok önemli bir unsurudur. Borç yönetimi gerek proje, gerekse bütçe ve program finansmanı için kalkınma perspektifi ile yapılmalıdır. Ayrıca, borç yönetilirken borcun maliyetini düşürmenin yanı sıra piyasa risklerini ve operasyonel riskleri de kontrol altında tutmak, bunu yaparken de bütçenin genel amaçları ve para politikası ile uyum içerisinde bulunmak gerekmektedir.

Borçlanma ve borç yönetimi politikası için esnek, kararların hızla alınıp uygulanmasına imkân veren bir altyapıya sahip olunmalıdır. Günümüzde İrlanda, İsveç, Macaristan, Belçika ve Yeni Zelanda gibi pek çok ülke borç portföylerini aynı bir menkul kıymet portföyü yönetir gibi yönetmekte, bu şekilde borçlarının miktarını ve maliyetlerini azaltabilmekte, risklerini sayısal olarak ifade edip, bunu kontrol altında tutabilmektedirler.

Ancak, bunun gerçekleşebilmesi için öncelikle sağlam ve bütünselleşmiş bir hukuksal yapıya ihtiyaç bulunmaktadır.

Türkiye'de borçlanmayı ilgilendiren mevzuat dağınık bir yapıda bulunmaktadır. Halihazırda, gerek iç ve dış borçlanma, gerekse Hazine garantilerine ilişkin her türlü hazırlık, temas ve müzakere 4059 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde Hazine Müsteşarlığı tarafından yürütülmektedir. Müsteşarlık bu görevlerini yerine getirirken birden çok kanunu dikkate almaktadır. Esas itibarıyla, yabancı ülkeler ve üyesi olduğumuz uluslararası kuruluşlardan alınacak borçlar için 244 sayılı Kanun, diğer kuruluşlardan sağlanacak dış borçlarla yurt içi piyasalardan yapılan borçlanmalar için yıllık bütçe kanunları hükümleri uygulanmaktadır.

Her iki kanunun kendi içerisinde farklı usul ve esaslar öngörmesi ve yeknesak kurallar bulunmaması ve ayrıca borçlanma ve borç yönetiminin bir şart kanun niteliğinde olan bütçe kanunu ile düzenlenmesi uygulamada sorunlarla karşılaşılmasına neden olmaktadır.

Bu durum, günümüz uluslararası malî piyasalarında aktif ve dinamik bir yapı içinde hareket eden diğer aktörler karşısında ülkemizi dezavantajlı bir pozisyona sokmakta ve gelişen yeni finansman enstrümanlarının kullanılmasını, dolayısıyla borç yönetimini zorlaştırmaktadır. Ekonominin önemli unsurları olan iç ve dış borçlanmanın ve buna bağlı olarak sağlanmakta olan garantilerle bu kapsamda ortaya çıkan alacakların yönetiminin tek bir kanunla yürütülmesi globalleşen uluslararası finans piyasalarında etkin olabilmek için zorunlu bir adımdır. Bu düzenleme ile borçlanmaya malî bir disiplin getirilmesi ve yeni finansal enstrümanlar ile tekniklerin kullanılması amaçlanmaktadır. Ayrıca bu Tasarıda ülkemizin borç ve hibe vermesine ilişkin düzenlemeler de yer almaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. - Madde ile, Kanunun amacı belirlenmiştir.

Madde 2. - Madde ile, Kanunun kapsamında yer alan kurum ve kuruluşlar belirlenmiştir.

Madde 3. - Madde ile, Kanunda yer alan başlıca kavramlar tanımlanmıştır.

Madde 4. - Madde ile, Türkiye Cumhuriyeti adına iç ve dış borçlanma yapma, Hazine geri ödeme garantisi ile Hazine karşı garantisi verme, hibe alma, devir, ikraz ve tahsis yoluyla dış kredi kullandırma, ikraz yoluyla kullandırılan dış finansman imkânlarının koşullarını belirleme ve yeni malî yükümlülük yaratma, bu borç ve yükümlülüklerle, bundan kaynaklanan Hazine alacaklarını yönetme, uluslararası ve bölgesel kuruluşlar ile yapılan ekonomik ve malî anlaşmalardan doğan hak ve yetkileri kullanma yetkisi Bakanla verilmektedir. Ayrıca, madde ile yapılması öngörülen işlemlerin dayandığı yetki düzeyi ile Türkiye Cumhuriyeti malî yükümlülük altına sokacak işlemlerden hangilerinin Bakanın, hangilerinin Bakanlar Kurulunun yetkisi altında olduğu belirtilmektedir. İlgili bütçe yılında geçerli olmak üzere Bakan bu yetkisini ve Kanun ile kendisine verilen görevlerin yerine getirilmesine ilişkin yetkilerinden uygun gördüklerini gerektiğinde Müsteşarlığa devredebilir. Madde ile Kanun kapsamındaki kuruluşların, Hazinenin ilgili anlaşmalara taraf olmasının yaptığı borçlanmalardan sorumlu olmayacağı da hükme bağlanmıştır.

Madde 5. - Malî yıl içerisinde yapılacak net borçlanma tutarı bütçe kanunlarına göre belirlenir. Madde ile, bütçe kanunlarında belirtilen ödenekler toplamı ile tahmin edilen gelirler arasındaki fark tutarı kadar net borçlanma limitinin yıl içerisinde en fazla % 5 oranında artırılacağı ve malî yıl içerisinde ortaya çıkabilecek ihtiyaçlar çerçevesinde ek ödenek alınması koşuluyla özel tertip Devlet iç borçlanma senedi ihracı hariç, bu limitin ek bütçe kanunlarıyla değiştirilemeyeceği hükme bağlanmıştır. Ancak, özel tertip Devlet iç borçlanma senedi ihracı için ek ödenek alınması ve doğal afetler ile ağır ekonomik kriz halinde borçlanma limiti ek bütçe kanunuyla artırılabilir.

Öte yandan, malî yıl içerisinde, ikrazen özel tertip Devlet iç borçlanma senedi ihracı, ilgili yıl bütçe kanunlarında belirlenecek limitle sınırlandırılmış olup bu ihraçlar net borçlanma limitinin dışında tutulmuştur.

Madde 6. - Madde ile, Hazine garantileri ile sağlanacak dış finansman miktarının her yıl bütçe kanunlarıyla belirleneceği hükme bağlanmıştır.

Madde 7. - Madde ile, halihazırda ilgili yıl bütçe kanunları ile düzenlenen, ihraç edilecek Devlet iç borçlanma senetlerinin şekil ve şartlarına ilişkin hususlar hükme bağlanmıştır.

Bu madde ile, ödenek ihtiyacı doğuran tüm harcamalar için yapılacak borçlanmalar “net iç borç kullanımı”na dahil edilmektedir. Malî yıl için belirlenen borçlanmalar haricinde önceden öngörülemeyen gelişmeler sonucu doğacak ihraçların ise ödenek kalemleri arasında aktarma yapılarak veya yıl içerisinde Türkiye Büyük Millet Meclisinden ek ödenek alınmak suretiyle gerçekleştirilmesi hükme bağlanmıştır.

İkrazın özel tertip Devlet iç borçlanma senetleri ihraç edilmesi durumunda ise ikraz anlaşmasına ilişkin şartların düzenlenmesinde Bakanın yetkili kılınması hükme bağlanmıştır. Ayrıca, söz konusu ikraz anlaşmasından kaynaklanan Hazine alacaklarının ilgili mevzuat çerçevesinde silinmesi halinde bu tutarların bütçeye gider kaydedilmesi hükme bağlanmıştır.

Madde 8. - Madde ile, Türkiye Cumhuriyeti adına yapılacak dış borçlanma ile ilgili işlemlerin ve anlaşmaların yapılmasına, anlaşmalarda yapılacak değişikliklere ve bu anlaşmaların yürürlüğüne ilişkin hususlar düzenlenmektedir. Bu çerçevede, Kanunun amacına uygun olarak, kredi sağlanan kuruluş ayırımı yapılmaksızın, borçlanma ile ilgili anlaşmalar ile taahhütte bulunmaya Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yetkili kılınmıştır. Borçlanma ile ilgili her türlü hazırlık, temas ve müzakereler Hazine Müsteşarlığının uhdesinde bulunmaktadır. Tahvil ihracı hariç olmak üzere borçlanma anlaşmalarının, anlaşma ile daha sonraki bir tarih kararlaştırılmamışsa, imzalandıkları tarih itibarıyla Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe girmeleri öngörülmüştür. Tahvil ihracına ilişkin anlaşmalar ise imza tarihinden itibaren yürürlüğe girecektir. Ayrıca, Türkiye Cumhuriyeti adına borçlu sıfatıyla imzalanmış bulunan anlaşmalarda değişiklik yapılmasına ilişkin anlaşmalar da imzalandıkları tarihte yürürlüğe girecektir. Bu çerçevede söz konusu anlaşmalarda değişiklik yapma yetkisi Bakana ait olup, Bakan anlaşmaların malî şartları dışındaki değişikliklerin yapılmasına dair yetkisini Müsteşarlığa devredebilir. Dış borçlar, sadece kamu kurum ve kuruluşları ve kalkınma ve yatırım bankalarına ikraz edilebilecektir. Bu kapsamda, ikraz edilen tutar üzerinden bir defaya mahsus olmak üzere binde 5 oranında ikraz ücreti alınması hüküm altına alınmakta, bu oranı artırmaya Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yetkili kılınmaktadır.

Madde 9. - Madde ile, Hazine garantilerine ilişkin her türlü hazırlık, temas ve müzakerelerin Müsteşarlık tarafından yürütüleceği hükme bağlanmaktadır. Doğrudan borçlanma anlaşmalarında olduğu gibi, Hazine garantileri altında sağlanan dış finansman imkânına ilişkin anlaşmalar ile söz konusu anlaşmaların şartlarında değişiklik yapılmasına ilişkin anlaşmalar da imzalandıkları tarihte yürürlüğe girecektir. Madde kapsamında düzenlenen başka bir husus da alınacak garanti ücretidir. Müsteşarlık tarafından verilecek Hazine garantileri, sağlanacak finansman imkânının tamamını veya bir kısmını kapsayabilecektir. Hazine garantileri kapsamında sağlanan garanti tutarı üzerinden azamî yüzde 1 oranında alınacak olan söz konusu ücret defaten lehine garanti verilen kuruluştan tahsil edilecek ve risk hesabına gelir kaydedilecektir.

Garanti ücretinin belirlenmesi ile Hazine geri ödeme garantisi ve Hazine yatırım garantisi verilmesine, değerlendirilmesi, bütçeleştirilmesi, riskin sınırlandırılması ve paylaşımı ile kamunun bilgisine sunulmasına ilişkin esas ve usuller çıkarılacak bir yönetmelik ile belirlenecektir.

Ayrıca, Hazinesinin, kamu ve/veya özel sektör kurum ve kuruluşlarının yurt içi piyasalardan yapacakları borçlanmalarda garanti ve/veya kefalet vermemesi öngörülmektedir.

Madde 10. - Maddede yer alan kurum ve kuruluşlar, Hazine garantisi talep etmeksizin, doğrudan kendilerinin sağlayacakları dış kredilerde herhangi bir yükümlülük altına girmeden önce Müsteşarlığın ön iznini almak zorundadırlar. Ön izin verilmesi söz konusu yükümlülüklerin Hazine

garantisi altında olduğu sonucunu doğurmayacaktır. Bu madde ile mali disiplinin sağlanması ve ülkenin olumsuz şartlar altında yükümlülük altına sokulmasının engellenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 11. - Madde ile, Türkiye Cumhuriyeti adına dış finansman kaynağından sağlanacak ayınlı ve nakdi hibeler ile Türkiye Cumhuriyeti tarafından yabancı ülkelere, yabancı ülkelerin kuruluşları, uluslararası kuruluşlar ve uluslararası yardım konsorsiyumlarına verilecek nakdi hibelerle ilgili anlaşmaların yapılmasına ve yürürlüğe ilişkin yetki konusu düzenlenmektedir. Bu çerçevede, Türkiye Cumhuriyeti adına alınacak hibeler için Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanın, verilecek hibeler için ise Müsteşarlığın görüşü ve Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunun yetkili olduğu hükme bağlanmıştır.

Hibe alınmasına ve verilmesine ilişkin anlaşmalar kural olarak imza tarihinden itibaren yürürlüğe girecektir.

Türkiye Cumhuriyeti adına hibe alınması ve nakdi hibe verilmesi ile ilgili her türlü hazırlık, temas ve müzakereler Hazine Müsteşarlığı tarafından yürütülecektir.

Madde 12. - Madde ile, Türkiye Cumhuriyeti adına yabancı ülkeler, yabancı ülkelerin kuruluşları, uluslararası kuruluşlar ve oluşturulacak uluslararası yardım konsorsiyumlarına borç verilmesi, borçların esas ve şartlarının belirlenmesi ve bu borçların yeniden yapılandırılmasına ilişkin hususlar düzenlenmektedir. Söz konusu borçlarla ilgili yetki Bakanlar Kuruluna aittir. Verilecek borçlarla ilgili anlaşmaların onaylanmasına ilişkin Bakanlar Kurulu kararı Resmî Gazete'de yayımlanacak ve anlaşma aksine bir hüküm bulunmadıkça imza tarihinden itibaren yürürlüğe girecektir.

Türkiye Cumhuriyeti adına borç verilmesi ile ilgili her türlü hazırlık, temas ve müzakereler Hazine Müsteşarlığı tarafından yürütülecektir.

Bu tür krediler bu amaçla Müsteşarlık bütçesine konulacak ödeneklerden karşılanacaktır.

Madde 13. - İkras, borç verme ve garantilerden kaynaklanan Hazine alacaklarının tahsil, takip ve idaresine Bakan yetkilidir. Söz konusu alacakların kamu alacaklarının bir bütün olarak disiplin altında tahsilini teminen 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri kapsamında tahsil edilmesi gerekmektedir. Vadesinde ödenmeyen Hazine alacaklarına aynı Kanuna istinaden gecikme zammı tahakkuk ettirilecektir. Maddede, ayrıca genel bütçeden genel ve katma bütçe dışı kuruluşlara yapılacak aktarmalarda, Hazine alacaklarının kaynağa tahsiline Bakan ya da Maliye Bakanının yetkili olacağı hüküm altına alınmaktadır.

Türkiye İhracat Kredi Bankasının vereceği kredilerde Müsteşarlığın uygun görüşü ve Bakanın teklifi ile Bakanlar Kurulunun onayı gerekmektedir. Bu kredilerin Hazine alacağı kapsamında takip edilmeyeceği hükmü yer almaktadır.

Madde 14. - Giderek gelişen, çeşitlenen ve hızlanan sermaye piyasalarında sadece geleneksel yöntemlerle borçlanmak ve borcun yapısını borcun vadesi boyunca değiştirmeden muhafaza etmenin bir maliyeti olduğu artık bilinmektedir. Borç yönetimi artık vadesi geldiğinde anapara, faiz ve komisyonların ödenmesi anlamına gelmekten çıkmış, borcun pasif olarak izlenmesi değil, aktif olarak bir menkul kıymet portföyü yönetir gibi yönetilmesine yönelik çalışmalar dünyada hız kazanmıştır. Ancak, mevzuat ile bu yeterince etkin olarak yapılamamaktadır. Halihazırda bu konu yıllık olarak hazırlanan bütçe kanunlarıyla düzenlenmektedir. Piyasalarda anlık değişen imkânları avantaja çevirebilmek için çok dinamik bir yapı gerekmektedir. Ayrıca, borç portföyünün etkin bir şekilde yönetilebilmesi için öncelikle portföyün incelenmesi, risklerin ölçülmesi, analiz edilmesi ve

raporlanarak yöneticilerin bilgisine sunulması gerekmektedir. Bunun için bilgi birikimi, eğitim, yazılım gibi gereksinimlerin yanı sıra Hazinesinin kaynak ayırması zorunludur. Pek çok gelişmiş ülkede bu konuda önemli kaynaklar ayrılmaktadır. Bu kapsamda, nakit, borç ve risk yönetiminin idarî/teknik alt yapısının güçlendirilmesinde Türkiye Cumhuriyeti adına Bakanın verdiği yetki çerçevesinde iç ve dış borçlanmadan sorumlu kurum olan Hazine Müsteşarlığının yetkili kılınmasının uygun olacağı düşünülmektedir. Nakit, borç ve risk yönetiminin gerektirdiği her türlü ödemenin Müsteşarlık bütçesine konulan ödenekten karşılanması, olabilecek giderlerin bütçe çerçevesi ve disiplini altında izlenmesi amaçlıdır. Risk yönetimi kapsamında, örneğin takas işlemi yapıldığında buna ilişkin anapara ve faiz ödeme yükümlülüğü aynen devam etmektedir. Bunun dışında doğabilecek diğer komisyon, piyasaya değerlendirme, teminat ve benzeri unsurlar risk yönetimi altında ödeneklendirilir.

Daha önce ihraç olunan senetlerin işlemiş faizlerinin ödenerek ya da piyasa koşullarından geri alınması, başka senetlerle değiştirilmesi, takas, türev ürün gibi finansal araçlar kullanılması borç ve risk yönetiminin temel araçları olarak kabul edildiğinden madde kapsamına alınmışlardır.

Müsteşarlığın piyasa yapıcılığı sistemini kurmaya, sistemin işleyiş esaslarını belirlemeye, düzenleyiş ile ilgili her türlü tedbiri almaya veya sistemi kaldırmaya yetkili olmasını içeren düzenlemeler, Müsteşarlığın Devlet iç borçlanma senetlerini ihraç eden kurum olması kapsamında söz konusu senetlerin ikinci el piyasasının etkin ve yeterli derinlikte işleyebilmesi için her türlü düzenlemeyi yapmasını teminen yer almıştır.

Madde ile, nakit ve borç yönetimi kapsamında para piyasalarından kısa dönemli nakit ihtiyacının karşılanması ile Hazine hesaplarında oluşacak nakit fazlalıklarının para piyasalarında nemalandırılması ile para piyasalarında doğrudan doğruya işlem yapmaya ve/veya görevlendirilecek banka ve/veya malî kuruluşa yaptırmaya Bakanın yetkili olduğu hükme bağlanmıştır.

Risk yönetimi kapsamında borcun herhangi bir unsurunun (vade, döviz birimi, faiz oranı ve benzeri) yapısının değiştirilmesi sermaye piyasalarında son derece dinamik bir süreçtir. Bu nedenle Devlet dış borcuna ilişkin kredi anlaşmalarından doğan borçların borç ve risk yönetimi araçları kullanılarak aktif olarak yönetilebilmesine ilişkin bütün finansal işlemlerin süresinin kısa tutulması gerekmektedir. Zira, gelişen uluslararası sermaye piyasalarında bu işlemlerin bir kısmı elektronik ortamda dahi yapılmakta olup günümüzde, Bakanlar Kurulu kararı gibi bir onay süreci ile piyasalarda anlık olarak ele geçebilecek avantajların kullanılmasına imkân yoktur. Bu nedenle her türlü yetki Bakana tanınmıştır.

Madde 15. - Müsteşarlığın idaresinden sorumlu olduğu borç ve alacak portföyünün iktisadî ve siyasî gelişmelere bağlı olarak karşı karşıya olduğu risklerin yönetimi çerçevesinde etkin ve hızlı bir şekilde izlenmesi ve kontrol altında tutulabilmesi amacıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasında Müsteşarlığa ait bir risk hesabı oluşturulması hususu düzenlenmiştir. Hesap, Hazine garantileri altındaki yükümlülüklerin Hazinesinin ödeme riskine dönüşmesiyle beklenmedik nakit çıkışlarının nakit ve borç yönetimi üzerindeki olumsuz etkilerini ve bu etkilerin borçlanma programı üzerinde baskı yaratmak suretiyle malî piyasalarda yarattığı istikrarını bozucu yansımalarını asgari seviyede tutmayı amaçlamaktadır. Bu hesap ayrıca, Hazine garantilerinden doğacak malî yükümlülükler ile risk yönetimine ilişkin olarak önceden öngörülemeyen bazı ödemelerin karşılanması amacıyla kullanılacaktır.

Günlük bazda nemalandırılacak olan risk hesabında yılı bütçesine bu amaçla konulan ödenek bir başka tertibe aktarılamaz. Bu hesaba bütçeden aktarılan miktar dışındaki kaynaklardan yapılan ödemeler Müsteşarlığın teklifi ile Maliye Bakanlığınca bütçeye gelir, ödenek ve gider kaydedilir. Hesabın gelirleri ile bütçede yer alan ödeneklerin hesaptan yapılan ödemeleri karşılamaması halinde ilgili tertibe ödenek eklemeye Maliye Bakanı yetkilidir.

Madde 16. - Madde ile, Devlet boru anapara ödemeleri ile borçlanma tutarlarını bütçe dışında özel hesaplarda izletmeye Bakanın yetkili olduğu, kısa vadeli nakit ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla para piyasalarından yapılacak işlemlerin ve borç faizlerinin bu amaçla bütçeye yeterli miktarda konulacak ödeneklerle karşılanacağı ve söz konusu ödeneklerden bütçenin diğer kalemlerine aktarma yapılamayacağı hüküm altına alınmaktadır.

Diğer taraftan, Müsteşarlıkça uluslararası sermaye piyasalarında gerçekleştirilen tahvil ihraçlarına ilişkin komisyon ve masraflar ise yılı bütçe ödenekleriyle ilişkilendirilmek suretiyle tahvil ihracına ilişkin anlaşma hükümleri çerçevesinde ihraç tutarından mahsup edilerek peşin olarak ödenebilir.

Maddede borç anlaşmalarında öngörülen bütün ödeme ve işlemler ile Müsteşarlık tarafından sağlanan hibelerden karşılanmak üzere ithal edilen malzeme ve ekipman için yılı bütçesinde iç para ve vergi karşılıkları olarak yeterli ödenek konulacağı ve bu ödeneklerden bütçenin diğer kalemlerine hiçbir şekilde aktarma yapılamayacağı düzenlenmiştir.

Maddede ayrıca, kullanıcı ve borçlu bütün kamu kurum ve kuruluşlarının, Müsteşarlığın sahip olduğu iç ve dış yükümlülüklerin muhasebe hesaplarına doğru ve zamanında aktarılmasını teminen, ikraz ve tahsis edilen kredilere ve sağlanan garantilere ilişkin gerçekleşme bilgilerinin Müsteşarlığa gönderilmesi düzenlenmektedir. Buna ilaveten, Devlet borçları, Hazine garantileri ve şarta bağlı yükümlülüklerin uygulama sonuçları Müsteşarlıkça hazırlanarak ilgili yıl kesin hesap cetveli ile birlikte Hazine Genel Hesabına dahil edilmek üzere Maliye Bakanlığına gönderilmesi ve Müsteşarlık tarafından, her üç ayda bir, "Kamu Borç Yönetimi Raporu" adı altında bir rapor düzenlenerek Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına, Plan ve Bütçe Komisyonuna, Bakanlar Kuruluna sunulmak üzere Başbakanlığa ve Maliye Bakanlığı ile Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına gönderilmesi hüküm altına alınmıştır.

Madde 17. - Maddede Devlet iç ve dış borçlarına ilişkin vergi, resim, harç ve fonlardan istisnalar düzenlenmiştir.

Madde ile, Müsteşarlıkça ihraç edilen Devlet iç borçlanma senetlerinin faiz ve anapara ödemeleri ile 7 nci maddenin son fıkrasında yer alan malî servis anlaşmasında yer alacak ödemeler ve bunların dışında kalan diğer Devlet iç borçları ile ilgili gider ve işlemler 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun ve 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun hükümleri saklı olmak koşulu ile her türlü vergi, resim, harç ve fondan istisna tutulmaktadır.

Dış borçlanma ile ilgili olarak, Hazine tarafından veya Hazine garantisini ile dış finansman sağlanmasına, ikrazına, devrine, tadili veya uzatılmasına ilişkin işlemler ile uluslararası sermaye piyasalarında ihraç edilen menkul kıymetler de her türlü vergi, resim, harç ve fondan istisna edilmektedir.

Müsteşarlıkça uluslararası sermaye piyasalarında tahvil ihraçı yoluyla yapılan borçlanmalar karşılığında yapılan ödemeler herhangi bir tevkifata tâbi tutulmamaktadır. Tahvil ihraçı suretiyle yapılan dış borçlanmalar karşılığında yapılacak ödemelerin herhangi bir tevkifata tâbi tutulması

durumunda, tahvil anlaşmalarında yer alan hükümler çerçevesinde, tevkifat miktarı Müsteşarlık tarafından ödenecek, dolayısı ile yatırımcıların herhangi bir gelir kaybı olmayacaktır. Ancak bu tür bir kesinti, borçlanma maliyetlerimizi yükseltecek ve yabancı yatırımcıların tahvillerimize olan talebini olumsuz yönde etkileyecektir.

Madde ile devlet dış borçlarının her türlü finansal araç vasıtasıyla yönetilmesi ya da yeniden yapılandırılmasına ilişkin anlaşmalarda öngörülen işlemlerin de her türlü vergi resim ve harçtan istisna tutulduğu hükme bağlanmıştır.

Madde 18. - Madde ile, 2 nci maddede yer alan kamu kurum ve kuruluşlarına, proje kredisi ile finanse edilerek gerçekleştirilmesini istedikleri projeleri için ihaleye çıkmadan önce Hazine Müsteşarlığına başvurarak uluslararası kredili ihale izni almak zorunluluğu getirilmiştir.

Madde ayrıca, uluslararası kredili ihale izni verilmesinin söz konusu proje için Hazine tarafından mutlaka kredi sağlanması ya da garanti verilmesi sonucunu doğurmayacağını hükme bağlamaktadır.

Madde 19. - Madde ile, muhtelif finansal araçlar vasıtasıyla yapılacak borçlanmalar ile alacak, borç, nakit ve risk yönetimi işlemleri çerçevesinde Müsteşarlık tarafından alınması gereken avukatlık ve benzeri hukuk hizmetleri de dahil, her türlü danışmanlık hizmetleri ile nakit, borç ve risk yönetimine yönelik olarak yabancı ülkelere, bu ülkelerdeki kurum ve kuruluşlara, uluslararası kuruluşlara bir ücret karşılığı veya ücret alınmaksızın sağlanabilecek danışmanlık hizmetleri düzenlenmiştir.

Madde 20. - Kanun kapsamında düzenlenen hususların uygulanmasına açıklık getirmek amacıyla yönetmelik çıkarılabileceği hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca, uygulamada bütünlüğü sağlamak için Kanun kapsamında yer alan hususlara ilişkin yapılacak değişikliklerin bu Kanunda değişiklik yapılması suretiyle mümkün olması öngörülmüştür.

Diğer taraftan mali disiplinin sağlanmasını ve Türkiye Cumhuriyetini yükümlülük altına sokabilecek düzenlemelerin sağlıklı bir şekilde izlenmesini teminen bu Kanun hükümleri dışında olup da nakit ya da nakit dışı işlemler aracılığıyla Hazineyi yükümlülük altına sokabilecek her türlü düzenlemede Müsteşarlığın uygun görüşünün gerektiği hususu düzenlenmiştir.

Madde 21. - Kanunun başlıca amaçlarından birisi halen farklı kanunlarla yürütülen dış borçlanma faaliyetlerine ilişkin mevzuatın tek kanunda toplanması ve borçlanma faaliyetlerinin yeknesak hale getirilmesidir. Bu çerçevede 1173 sayılı Kanun ile 244 sayılı Kanunun bu Kanuna aykırı maddelerinin bu Kanun kapsamına giren işlerde uygulanmaması öngörülmüştür.

Madde 22. - Borçlanma ile ilgili hususların tek kanunda toplanması amacıyla, 2.2.1981 tarihli ve 2380 sayılı Kanunun ek 4 üncü maddesinin (29) numaralı bendinde yer alan "ile Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın onayı ile ülkenin dış kredi itibarı gözetilerek Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından alacaklısına ödenen diğer dış kredi ödemelerinden doğan borçları" ibaresi yürürlükten kaldırılmış ve aynı maddeye eklenen (6) numaralı bent ile, Hazine alacaklarının yerel yönetimlerden tahsilatına olanak sağlayan kesintilerin, söz konusu alacakların 6183 sayılı Kanun kapsamında tahsilatı durumunda yasal yollardan takip ve tahsilata engel teşkil etmeyeceği düzenlenmiştir.

Geçici Madde 1. - 6 ncı maddede belirtilen garanti limitine Hazine yatırım garantisinin dahil edilmesi ve 9 uncu maddenin dördüncü fıkrasında atıfta bulunulan yönetmelikle düzenlenecek hususların, Müsteşarlıkta teknik alt yapının kurulmasını sağlanması amacıyla 1.1.2003 tarihinden

itibaren belirlenecek hüküm altına alınmıştır. Ayrıca, 14 üncü ve 15 inci maddelerde yer alan uygulamalar ile risk yönetimi kapsamındaki gerekli düzenlemelerin, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde Müsteşarlıkça tamamlanması öngörülmüştür.

Geçici Madde 2. - Madde ile, Kanunun yürürlüğe girmesinden önce kamu kurum ve kuruluşlarının yurt içi piyasalardan yaptığı Hazine garantisine ve/veya kefaletine haiz borçlanmaların üstlenilmesi durumunda doğan Hazine alacaklarının şartlarının belirlenmesine, tahsiline, takibine ve her türlü finansal tekniğin kullanılması suretiyle idaresine Bakan yetkili kılınmıştır.

Geçici Madde 3. - Madde ile, Hazine alacaklarına tahakkuk eden gecikme faiz ve cezalarının iktisadi, sosyal şartlara veya idare tarafından verilen görev çerçevesinde borç ödeme kabiliyetinin geçici veya sürekli olarak gerilemiş veya kaybolmuş olmasına bağlı olarak cezaya muhatap borçlularla uzlaşma sağlanabileceği, talebin borçludan geleceği ve geçerliliğini tespiti Bakanın yetkili olduğu, temerrüt faiz ve cezasına muhatap ilgilinin uzlaşma talebinin Bakan tarafından görevlendirilen bir komisyon tarafından gerçekleştirileceği hüküm altına alınmıştır.

Maddede ayrıca, Hazine alacaklarının 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uyarınca takip ve tahsiline geçilmeden önce borçluların uzlaşma yolunu seçmek istemeleri halinde tanınan geçiş süreci düzenlenmiştir.

Madde 23. - Yürürlük maddesidir.

Madde 24. - Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

11.3.2002

Esas No.: 1/893

Karar No.: 89

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bakanlar Kurulunca 2.7.2001 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 17.9.2001 tarihinde Komisyonumuza havale edilen "Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı", Komisyonumuzun, 14.2.2002 tarihinde yapmış olduğu 30 uncu birleşimde, Hükümeti temsilen Devlet Bakanı Kemal Derviş ile Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılımıyla incelenip, görüşülmüştür.

Bilindiği gibi, iç ve dış borçlanma ile Hazine garantilerine ilişkin her türlü hazırlık, temas ve müzakere Hazine Müsteşarlığının teşkilat ve görevlerini düzenleyen 4059 sayılı Kanun gereği Müsteşarlıkça yürütülmektedir. Müsteşarlık, Kanunla kendisine verilen görevlerini, yabancı ülkeler ve üyesi olduğumuz uluslar arası kuruluşlardan alınacak borçlar için 244 sayılı Kanun, diğer kuruluşlardan sağlanacak dış borçlar ile yurt içi piyasalardan yapılacak borçlanmalar için ise yıllık bütçe kanunlarının ilgili hükümlerini dikkate alarak yerine getirir. Kamu borçlanmasının farklı usul ve esaslar öngören mevzuat doğrultusunda yapılması, borçlanma ve borç yönetiminin yıllık bütçe kanunları ile düzenlenmesi borç yönetimini zorlaştırmaktadır.

Ekonominin önemli unsurlarından olan iç ve dış borçlanmanın ve buna bağlı olarak sağlanmakta olan Hazine garantileri sonucunda ortaya çıkan alacakların yönetiminin tek bir kanun çerçevesinde yürütülmesi; borç yönetiminin globalleşen uluslar arası finans piyasalarında etkinliğinin artmasına önemli katkı sağlayacaktır. Ayrıca, 14 Nisan 2001 tarihinde uygulamaya konulan Türkiye'nin Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı çerçevesinde öncelik verilerek hayata geçirilen yapısal reformlar kapsamında; kamu mali disiplininin sağlanması, kamu harcamalarında verimliliğin artırılması devletin makro ekonomik dengelerinde ortaya çıkan ve istikrarlı bir büyüme sürecine katkıda bulunan düzenlemelerle giderilmesi de yer almaktadır.

Yukarıda belirtilen değerlendirmeler sonucunda, kamu finansmanının ve makro ekonomik dengelerin çok önemli bir unsurunu teşkil eden kamu borçlanmasının, bütçe kanunlarının genel amaçları ile yıllık programların finansmanı için kalkınma perspektifi ile yapılmasının sağlanması yerine, borç servisi yönetiminde borcun maliyetinin düşürülmesi, piyasa riskleri ile operasyonel risklerin kontrol altına alınmasına yönelik önlemleri kapsayacak bir çerçeve düzenleme yapılması zarureti hâsıl olmuştur.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde;

– Ülkenin kalkınma hedefleri doğrultusunda, piyasalarda güven ve istikrarın temini ve makro ekonomik dengelerin gözetilmesi suretiyle, Devletin iç ve dış borçlanmasına, hibe almasına, borç ve hibe vermesine, nakit yönetiminin para ve maliye politikalarının uyumlu bir şekilde sürdürülmesine,

– Hazine tarafından verilecek garantiler ile bu garantilerden doğan alacakların yönetimine ve izlenmesine, borçlanma işlemlerinden kaynaklanan her türlü mali yükümlülüğün devlet bütçesi ile ilişkilendirilmesine ve muhasebe kayıtlarına geçirilmesine,

– Borçlanmada disiplinin sağlanmasına ve bu konudaki mevzuatın tek bir yasada toplanmasına, bu çerçevede yeni finansal enstrümanların da kullanılabilmesine ve kamuoyunun bilgilendirilmesi hususuna ilişkin usul ve esasların tespitine, borçlanmaya ilişkin işlemlerin yürütülmesinde yetkili merciler arasında yetki paylaşımının tespitine,

Yönelik düzenlemeler yapılmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır.

Komisyonomuzda Tasarının geneli üzerinde yapılan görüşmelerde;

– Kamu borçlanmasının daha etkin bir şekilde yürütülebilmesi için Tasarı ile getirilen düzenlemelere ihtiyaç duyulduğu, bu nedenle Tasarının olumlu karşılandığı, ancak kamu borçlanmasını yürütecek başlıca kuruluş olan Hazine Müsteşarlığının performansının denetlenmesine yönelik hükümlere yer verilmesinin daha verimli sonuçlar alınmasını sağlayacağı,

– Borçlanmaya ilişkin faaliyetlerin kamuoyuna açıklanmasında sadece bazı faiz oranlarının belirtilmesi ile yetinildiği, oysa borçlanmanın bütün maliyetleri ile birlikte kamuoyuna sunulmasının mali şeffaflığın sağlanması bakımından büyük önem taşıdığı,

– Tasarı ile Hazine Müsteşarlığına türev araçlarla ilgili işlemler yapma yetkisinin de verilmesinin amaçlandığı, ancak mevcut personel ile bu tür faaliyetlerin yürütülmesinin mümkün görülmediği, bu tür işlemlerden dolayı yüksek maliyetlerin ortaya çıkması riskinin gözardı edilmemesi gerektiği,

– Ülkemizde yıllardır uygulanmakta olan borç anapara ödemelerinin bütçe dışında bırakılması politikasının mali şeffaflığı engellendiği, Tasarı ile bu uygulamaya son verilmesinin memnuniyetle karşılandığı,

– Tasarı ile Hazineye, kısa vadeli piyasalardan borçlanma imkânı getirildiği, bu durumun kısa vadeli faizlerin dahi Hazine tarafından belirlenmesi gibi bir sonuca yol açabileceği, bunun da Merkez Bankasının bu alandaki fonksiyonunu zayıflatacağı, para politikasının etkinliğini azaltabileceği,

– Tasarı ile borçlanmaya ilişkin olarak son derece köklü değişiklikler getirilirken borçlanmayı yürütecek olan Hazine Müsteşarlığının teşkilat yapısında her hangi bir değişiklik öngörülmediği, oysa bu alanda da bazı değişikliklerin yapılmasının zorunlu olduğu, esnek bir borç yönetimi idaresinin Kanunun uygulanmasındaki başarıyı arttıracığının düşünüldüğü,

– Tasarının fikir olarak aslında yıllar öncesine dayandığı, ancak bugüne kadar bir türlü üzerinde uzlaşmaya varılmış, olgunlaştırılmış bir metin oluşturulamadığı, yaşanan son ekonomik krizin yarattığı konjunktürde bu imkânın ortaya çıktığı, bu bakımdan Tasarının son derece önemli bir işlevi bulunduğu, ancak, Tasarı kanunlaştıktan sonra uygulamanın başarılı olabilmesi için Hazine personelinin son derece teknik işlemleri gerektiren yeni finansman modellerinin yürütülmesi açısından desteklenmesine ihtiyaç olduğu,

– Tasarıda, Hazinenin halen vermiş olduğu garantilerden kaynaklanan yükümlülüklerine ilişkin geçiş hükümleri ve dış finansman bağlantılı yatırımların denetimi ve bütçeleştirilmesine ilişkin hükümlere yer verilmesi gerektiği,

– Hazine garantisi imkânının, özellikle belediyeler ve Kamu İktisadi Teşebbüsleri tarafından kullanımında yeterince sorumlu davranılmadığı, Hazinenin de bu konuda gerekli tedbirleri alamadığı, bu nedenle garantilerden kaynaklanan yükümlülüklerin olağanüstü boyutlara ulaştığı, Tasarı ile Hazine garantilerinin yeniden yapılandırılmasının umut verici bir gelişme olduğu,

– Tasarıda kamu kuruluşları arasında yetki devri sonucunu doğuran, yetki karmaşası yaratabilecek düzenlemeler bulunduğu, bunların gözden geçirilmesinde yarar görüldüğü,

– Borç yönetiminin önemli bir unsurunun da alınan borçların verimli bir şekilde kullanılması ve katma değeri yüksek alanlara yönlendirilmesi olduğu, aksi takdirde gereksiz mali yüklerle katlanılmış olacağı, katma değer yaratmayan borçların kendilerini ödeyemez hale geleceği,

– Kamu finansmanında borçlanma yöntemine sıklıkla başvurulması ve alınan borçların verimsiz alanlarda kullanılmasının Ülkemizin prestijini olumsuz yönde etkileyebileceği,

– Borçlanmanın kalkınmanın finansmanı açısından zorunlu bir enstrüman olduğu, hiçbir ülkenin sadece iç kaynaklarla kalkınmayı başaramayacağı, önemli olan borçların verimli bir şekilde kullanılması olduğu,

Şeklindeki görüş ve eleştirileri takiben Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamalarda;

– Tasarının, ekonominin yeniden yapılandırılması temel hedefi çerçevesinde hazırlanmış ve son derece önemli düzenlemeleri kapsadığı, son yıllarda yaşanan krizlerin temelinde kamu finansmanındaki tıkanıklıkların yattığı, tasarının bu alandaki olumsuzlukların giderilmesine yönelik düzenlemelerin bir parçası olduğu,

– Borçlanmanın, verimli kullanıldığı takdirde finansman açısından faydalı bir enstrüman olduğu, ancak sürdürülebilir bir seviyede tutulması gerektiği,

– Hükümetin olağanüstü çabalarıyla borç yükü açısından nispi bir rahatlama sağlandığı, borç yapısının döndürülmesinde belli ölçüde başarı sağlandığı, ancak çok fazla rahatlık içinde olunmaması gerektiği,

– Geçmişte oldukça dağınık bir yapı içinde süregelen borçlanma işlemlerini bütünleştirici bir çerçeve içine oturtmayı öngören rasyonel temellere dayalı bir tasarım olduğu,

– Tasarı ile; borçlanmanın limitinin bütçe kanunu ile belirlenmesi suretiyle yasama denetiminin sağlanması, borçlanma konusundaki yetkilerin netleştirilmesi, Hazine garantileri için ücret alınması, garanti limit kapsamına girmeyen bazı finansman modellerinin de limit kapsamına alınması, garanti verilmeyen krediler için bile Hazineden izin alınmasının zorunlu kınlanması, Hazine alacaklarının 6183 sayılı Kanuna göre takibinin öngörülmesi, borçlanmaya limit getirilmesi ve nakit yönetimine ilişkin düzenlemeler gibi yeniliklerin getirildiği,

İfade edilmiştir.

Tasarının genel üzerideki görüşmeleri müteakip daha ayrıntılı bir şekilde incelenebilmesini ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmasından sonra geçen süreç içerisinde ortaya çıkan ihtiyaçların da değerlendirilebilmesini teminen bir alt komisyon kurulmasına karar verilmiştir.

Alt Komisyon, 28.02.2002 ve 05.03.2002 tarihlerinde ilgili kurum ve kuruluş temsilcilerinin de katılımıyla yapmış olduğu toplantılarda, Tasarırı ayrıntılı bir şekilde incelemiş, maddeler üzerinde geniş bir şekilde dile getirilen görüş ve düşünceler doğrultusunda gerekli düzenlemeleri yapmış ve hazırladığı metni bir raporla birlikte Komisyonumuza sunmuştur.

Bu defa, Komisyonumuzun 07.03.2002 tarihinde yaptığı 33 üncü birleşimde, görüşmelere alt komisyon metninin esas alınmasına karar verilmiştir.

Alt Komisyon metninin;

– 1 inci maddesi aynen,

– 2 nci maddesi; kanun kapsamındaki kuruluşların sadece borçlanmalarına ilişkin hususlar bakımından madde kapsamına dahil edilmiş olmaları nedeniyle kullandıkları kredilerden kaynaklanan ödeme yükümlülüklerinin Hazine Müsteşarlığına garanti edilmiş olması şartıyla kapsama dahil edilecekleri hususuna açıklık kazandırılması suretiyle,

– 3, 4, 5, 6, 7, 8 ve 9 uncu maddeleri, aynen,

– 10 uncu maddesi; dördüncü fıkrasının Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketinin vereceği dış kredilerin, Bakanlar Kurulu onayı ile üç yıl ve daha uzun süre ile yeniden yapılandırılabilmesini, üç yıldan az süre ile yapılandırılmalarında ise Bakanın yetkili kılınmasını teminen yeniden düzenlenmesi suretiyle,

– 11 inci maddesi; üçüncü fıkrasında yer alan "...tahakkuk ettirilir.." ibaresinin "... uygulanır..." şeklinde redaksiyona tabi tutulması suretiyle,

– 12, 13 ve 14 üncü maddeleri, aynen,

– 15 inci maddesi; ikinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "hibe" ibaresinin çıkarılması, son fıkrasının, Avrupa Birliğinden sağlanacak hibelerin temini, devri, tadili ve kullanımına ilişkin işlemler ve kağıtların da vergi, resim, harç ve fondan istisna edilmelerini teminen yeniden düzenlenmesi suretiyle,

– 16 ve 17 nci maddeleri, aynen,

– Geçici 1 inci maddesi; metnin 14 üncü maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan kullanımların bütçeleştirilmesine ve muhasebeleştirilmesine ilişkin yönetmeliğin 2003 Mali Yılı Bütçe Kanununun hazırlıkları sırasında dikkate alınabilmesini teminen Kanunun yayımı tarihinden itibaren üç ay içinde çıkarılarak yürürlüğe konulacağına ilişkin bir hükmün ikinci fıkra olarak eklenmesi suretiyle,

– Geçici 2 nci maddesi, aynen,

– Geçici 3 üncü maddesi, ilk fıkrasında yer alan "..Hazine alacaklarına tahakkuk etmiş bulunan" ibaresinin 11 nci maddeye paralel olarak "... Hazine alacakları karşılığında hesaplanan" şeklinde değiştirilmesi suretiyle,

– Geçici 4 ve 5 inci maddeleri, aynen,

– Uygulamada değişik adlar taşıyan anlaşmalar çerçevesinde kullanılan dış kredilerden kaynaklanan Hazine alacaklarının, Tanımlar maddesindeki yeni tanımlamalar çerçevesinde takibine ilişkin bir düzenlemenin Geçici 6 nci madde olarak metne ilave edilmesi suretiyle,

– Yürürlük ve yürütmeye ilişkin 18 ve 19 uncu maddeleri, aynen,

Kabul edilmiştir.

Ayrıca, Tasarının başlığı içeriğinde yapılan düzenlemelere paralel olarak yeniden düzenlenmiştir.

Diğer taraftan; Tasarının madde gerekçeleri ile Alt Komisyonunda maddeler üzerinde yapılan düzenlemeler arasında uyum sağlanmasını teminen madde gerekçeleri yeniden düzenlenerek rapor ekinde sunulmuştur.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

EK : Genel Gerekçe ve Madde Gerekçeleri

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Metin Şahin</i>	<i>Hayrettin Özdemir</i>	<i>Ahmet Kabil</i>
Antalya	Ankara	Rize
Üye	Üye	Üye
Dengir Mir Mehmet Fırat	<i>Gaffar Yakın</i>	<i>Sait Açba</i>
Adıyaman	Afyon	Afyon
(İmzada bulunamadı)		
Üye	Üye	Üye
<i>M. Zeki Sezer</i>	<i>Cengiz Aydoğan</i>	<i>M. Güven Karahan</i>
Ankara	Antalya	Balıkesir

Üye <i>Hüseyin Arabacı</i> Bilecik	Üye <i>Necati Yönder</i> Bingöl (Muhalefet şerhim ektedir.)	Üye <i>Zeki Ergezen</i> Bitlis
Üye <i>Hayati Korkmaz</i> Bursa	Üye <i>Oğuz Tezmen</i> Bursa (Muhalefet şerhim ekli.)	Üye <i>M. Altan Karapaşaoğlu</i> Bursa
Üye <i>Hakkı Duran</i> Çankırı	Üye <i>Aslan Polat</i> Erzurum (Muhalefet şerhim ektedir.)	Üye <i>Mehmet Sadri Yıldırım</i> Eskişehir (Muhalefet şerhim eklidir.)
Üye <i>S. Metin Kalkan</i> Hatay (Muhalefet şerhimiz eklidir.)	Üye <i>Mehmet Dönen</i> Hatay (Muhalefet şerhim ektedir.)	Üye <i>Aydın Ayaydın</i> İstanbul
Üye <i>Bülent Ersin Gök</i> İstanbul	Üye <i>Masum Türker</i> İstanbul	Üye <i>Celal Adan</i> İstanbul (Muhalefet şerhim ektedir.)
Üye <i>Hasan Çalış</i> Karaman	Üye <i>Arslan Aydar</i> Kars	Üye <i>Mehmet Serdaroğlu</i> Kastamonu
Üye <i>Necdet Tekin</i> Kırklareli	Üye <i>Kemal Köse</i> Kocaeli	Üye <i>Metin Ergun</i> Muğla
Üye <i>Ş. Ramis Savaş</i> Sakarya	Üye <i>Cevat Ayhan</i> Sakarya (Muhalefet şerhim eklidir.)	Üye <i>Kemal Kabataş</i> Samsun (Muhalefet şerhim eklidir.)
Üye <i>Yaşar Topçu</i> Sinop		Üye <i>Lütfi Ceylan</i> Tokat

MUHALEFET ŞERHİ

Kamu finansmanı ve borç yönetiminin düzenlenmesi hakkında kanun tasarısı kamu borç yönetiminde yaşanmakta olan ciddi sorunların bir ölçüde çözümüne, borç yönetiminin disipline edilmesine, hukukî ve teknik alt yapısının güçlendirilmesine olumlu katkı sağlayacaktır. Getirilen düzenlemeleri ilke olarak bizde destekliyoruz. Ancak tasarı, iç ve dış borç yönetiminde yaşanmakta olan pek çok sorunun çözümü yönünden yeterli olmayan, eksik düzenlemeler içermektedir. Bu eksiklik ve yetersizlikler aşağıda kısaca açıklanmıştır.

1. Tasarı iç ve dış borçlanmada esas alınacak borçlanma politika ilke ve esaslarını sistematik bir yapıda ortaya koymamakta, borçlanma konusunda belirlenen limitler içinde Hazine'den sorum-

lu Bakanı yetkili kılmaktadır. İç ve dış borç yönetimi konusunda sistematik ve stratejik bir yapı içermeyen tasarı, uygulamada ciddi sorunlar yaratabilecektir.

2. Tasarının 3 üncü maddesinde, kamu borç yönetiminde ana sorunlu kuruluş olarak devlet borçları saymanlığı ve diğer Hazine Saymanlıkları tanımlanmaktadır. Tasarı ile borç yönetimi ana hukukî altyapısı oluşturulmaktadır. Oluşturulan alt yapının etkin şekilde uygulanabilmesi borç yönetiminin yeniden yapılandırılmasına bağlıdır. Müsteşarlık içinde saymanlıklara ek olarak iç ve dış borç yönetim birimlerinin oluşturulmaması uygulamada yaşanmakta olan kargaşanın sürmesi sonucunu doğuracaktır. Tüm birimleri ile yaklaşık 218 milyar dolar düzeyindeki iç ve dış borcun yönetimi sorumluluğunu taşıyacak “Borç Yönetim Biriminin” Müsteşarlık bünyesinde yeniden ve yasa ile oluşturulmaması, önemli bir eksiklik oluşturmaktadır.

3. Tasarının 3 üncü maddesinde türev ürün, devlet borcunun etkin bir şekilde idare edilebilmesi ve risk yönetimi amacıyla uluslararası sermaye piyasalarında kullanılan her türlü finansal araç olarak tanımlanmaktadır. Bu tanım eksiktir. Tasarıda türev ürünler kullanımından doğabilecek riskler ve sorumluluk konusu yer almamaktadır. Dış borç yönetiminde türev ürünler kullanımından doğan kayıpların bütçe veya borç hesaplarından karşılanması uygulama ve sorumluluk açısından ciddi sorunlar ve tartışmalar yaratabilecektir. Bu konularda ayrıntılı düzenlemelere yer verilmemesi ve sorumluluklar konusunda açık hükümler getirilmemesi ciddi bir eksiklik olarak değerlendirilmektedir.

4. Tasarının 3 üncü 5 inci maddelerinde yer alan net borç kullanımı tanımı dış borçlardan kullanımı da içermektedir. Dış borç kullanımlarının önemli bir kısmı doğrudan bütçe finansmanı ile ilişkili değildir. Bu tanım eksikliği uygulamada tartışmalara neden olabilecek belirsizlikler içermektedir.

5. Tasarının nakit yönetimi ile ilgili 12 nci maddesinde getirilen düzenleme ile Hazineye, bütçe başlangıç ödeneklerinin % 1'i kadar vadesi otuz günü aşmamak ve karşılığında kâğıt düzenlenmemek üzere para piyasalarından borçlanma yetkisi verilmektedir. Madde ile, bu yöntemle yapılacak nakit borçlanma sınırlandırılmış olmasına rağmen, Hazinenin doğrudan kısa vadeli para piyasasına girmesi, Merkez Bankasının para piyasalarındaki faaliyetlerini ve kısa vadeli faiz politikalarını olumsuz etkileyebilecektir. Getirilen düzenlemenin uygulanan para ve faiz politikaları için ciddi risk yaratabileceği düşüncesindeyiz.

6. Tasarının 7 nci maddesi ile Hazine garantileri kapsamında üstlenilen ödemelerle, ikrazen verilen özel tertip tahvillerin geri ödenmemesinden doğan risklerin karşılanması amacıyla Hazine adına Merkez Bankası nezdinde risk hesabı oluşturulmaktadır. Bu hesaptan yapılacak ödemelerin Bütçe Ödemeleri ile ilişkilendirilmesi öngörülmekte ise de, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna, Çalışanları Tasarruf Teşvik Fonuna verilmiş olan yaklaşık 25 katrilyonluk kâğıdın ödenmesinin bu hesaptan yapılması kaçınılmazdır. Hazine garantilerinden doğan yaklaşık 7 katrilyonluk alacak da bu hesaba aktarılacak ve toplam 32 katrilyonluk Hazine ödemesi bu hesapta birikmiş olacaktır. Bu büyüklükte tutarların bütçeleştirilmesi, bütçe dengeleri açısından çok zordur. Bu hesap kırmızı bakiye verdirilerek Merkez Bankası bilançosunda korunacaktır. Bu uygulama yapı olarak daha önceki yıllarda Hazine-Merkez Bankası ilişkilerinde yaşanmış sorunlardan farklı olmayacaktır. Merkez Bankasının fiilen böyle bir yükümlülük altına sokulması ilke olarak yanlıştır.

7. Tasarının 14 üncü maddesinde proje kredilerinden kullanılacak tutarların bütçeleştirilmesi ile ilgili esaslar düzenlenmiştir. Kamu projelerinin dış kredili finansmanında yaşanan kayıpları ve

kargaşayı düzenleyecek hükümlere yer verilmemiştir. Uygulamada pek çok özel kuruluş yurt dışı ilişkilerini kullanarak, yatırımcı kamu kuruluşlarına ülke kredisi önerisi yaptırmaktadır. İkili Anlaşma tanımı ve uygulaması ile kreditor ülkeler kaynaklı kredi imkânları yaratılmaktadır. Ekonomideki yatırım öncelikleri ile uyumlu olmayan, sadece Türk ortağı ve onun yurt dışındaki yapımcı ortağını mutlu eden bu uygulama ile Türkiye çok yüksek faturalar ödemektedir. Bu kredilerle finans edilen projeler ihalesiz yurt dışında yerleşik kredi temini sağlayan firmalarla Türk ortaklarının oluşturduğu konsorsiyumlara Bakanlar Kurulu Kararı ve ikili kredi anlaşmaları hükümlerine göre ihalesiz verilmekte, Hazine de bu krediler için garanti vermek zorunda kalmaktadır. Aşırı, kabul edilemez, fahiş maliyetler getiren bu uygulamanın önünü kesecek düzenlemelere tasarıda yer verilmemiştir. Dış proje kredilerinin Hazine tarafından sağlanması ve bu kredilerle finanse edilecek yatırımların rekabet esası içinde ve ihale yoluyla yapılması ilkesini öngören düzenlemeye tasarıda yer verilmiş olması ciddi bir eksiklik oluşturmaktadır.

8. Tasarının 10 uncu maddesinde Eximbank kredileri ile ilgili düzenlemelere yer verilmiştir. Yurt dışı müteahhitlik sektörünün seçkin ve dış piyasalarda kendisini kanıtlamış kuruluşlarının desteklenmesi ve desteklemenin millî bir politika olarak ortaya konulması konusunda düzenlemeler getirilmemiştir. Öncelikle politik risk uygulamasının, millî taahhüt kuruluşlarımızın çeşitli nedenlerle ödenmesi geciken alacaklarını da içerecek şekilde genişletilmesi gerekiyordu. Köprü kredi uygulamasının tanımlanıp kapsamının genişletilmemesi de önemli bir eksiklik oluşturmaktadır.

9. Tasarının geçici 3 üncü maddesi ile çeşitli kurum ve kuruluşlara verilen Hazine Garantileri ve devredilen, ikraz edilen kredilerden doğan ve Hazine tarafından üstlenilen ödemelerden doğan alacakların tahsiline ilişkin düzenlemeler getirilmiştir. Sorumlu ve borçlu kurumlar adına Hazine tarafından yapılmış ödemelerden doğan alacakların tutarı 7.2 katrilyon TL düzeyindedir. Bu tutar gelecek dönemlerde de artarak devam edecektir. Bu alacakların yeniden yapılandırılması konusunda getirilen uzlaşma modelinin, pratikte beklenen sonuçları yaratmayacağı ve bu alacakların çok önemli bir bölümünün Hazine üstünde kalacağı kanaatindeyiz. Getirilen model ve daha sonrası için öngörülen 6183 sayılı yasa hükümlerine göre takip uygulaması da beklenen sonuçları vermeyecektir. Hazine ile Hazine kaynaklı kredi kullanan kurum ve kuruluşlar arasındaki ilişkinin bir disiplin, ciddiyet ve sorumluluk sistemi içinde ve kredi ilişkisi yapısında ele alınması gerekmektedir. Getirilen hükümler bu unsurları içermemektedir. Bu yapı içinde varolan birikmiş alacaklar sorunu çözümlenemeyecektir. Gelecekte de benzer sorunlar yaşanacaktır.

Yukarıda açıklanan eksik, yetersiz ve bekleyen sorunları çözmekten uzak düzenlemeler denediyle tasarıya muhalif olduğumuzu bilgilerinize sunarız.

Kemal Kabataş

Samsun

Mehmet Döner

Hatay

Necati Yönder

Bingöl

Oğuz Tezmen

Bursa

Celal Adan

İstanbul

Sadri Yıldırım

Eskişehir

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

1/893 Sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetimi Kanunu Tasarısı Muhalefet Şerhi

Hazine yönetiminin Maliye Bakanlığından ayrılması ve sorumsuz, ölçsüz karar ve uygulamalar Türkiye'yi bugünkü krize getirmiştir. Krizin büyüklüğünü anlamak için birkaç değere bakmak yeterlidir. Ocak 2002 sonu itibariyle iç borç stoku 128 katrilyon liradır. Türkiye'nin toplam iç ve borç toplamı 200 milyar doları aşmıştır. 2001 yılında vergi gelirleri 39,5 katrilyon lira, faiz giderleri 44 katrilyon liradır. 1980'li yıllarda başlayan hesapsız açılma bugün Türkiye'yi uluslar arası sermayeye teslim noktasına getirmiştir. Bu teslimiyet ülkeyi âdeta siyasi vesayet altına sokmakta ve elimizi kolumuzu bağlamaktadır. Hazine, Maliye ile birleştirilmeli bu maceraya son verilmelidir.

Bugünkü hükümet 33 aydır iktidardadır. Ülke ekonomisini yönetememiş, IMF program maceraları ile her şeyi çok kötü hale getirmiştir. Türkiye'yi batırmıştır. Bunun siyasi hesabını vermemiştir. Getirilen tasarı ile bütçe dışı borçlanma yetkisi verilmektedir. Hazine ve bakanı bugüne kadar yetkilerini isabetli şekilde kullanmadığı için Türkiye bugün iflas noktasına gelmiştir. Hükümet uygulamalarının TBMM komisyonlarının yakın takibini mümkün kılacak bir kanun düzenlemesi getirilmelidir, üç ayda bir bilgi notu verilmesi yetersizdir.

Borç yönetiminde piyasa işlemleri birtakım riskleri de beraber getirecektir. Tasarının bu yolu teşvik etmesi dikkatle değerlendirilmelidir.

Metin Kalkan
Hatay

Aslan Polat
Erzurum

Cevat Ayhan
Sakarya

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNDA KABUL EDİLEN METNİN

GENEL GEREKÇESİ

Borçlanma, makroekonomik dengenin çok önemli bir unsurudur. Borç yönetimi gerek proje, gerekse bütçe ve program finansmanı için kalkınma perspektifi ile yapılmalıdır. Ayrıca, borç yönetilirken borcun maliyetini düşürmenin yanı sıra piyasa risklerini ve operasyonel riskleri de kontrol altında tutmak, bunu yaparken de bütçenin genel amaçları ve para politikası ile uyum içerisinde bulunmak gerekmektedir.

Borçlanma ve borç yönetimi politikası için esnek, kararların hızla alınıp uygulanmasına imkân veren bir alt yapıya sahip olunmalıdır. Günümüzde İrlanda, İsveç, Macaristan, Belçika ve Yeni Zelanda gibi pek çok ülke borç portföylerini aynı bir menkul kıymet portföyü yönetir gibi yönetmekte, bu şekilde borçlarının miktarını ve maliyetlerini azaltabilmekte, risklerini sayısal olarak ifade edip, bunu kontrol altında tutabilmektedirler.

Ancak, bunun gerçekleştirilmesi için öncelikle sağlam ve bütünselleşmiş bir hukuksal yapıya ihtiyaç bulunmaktadır.

Türkiye'de borçlanmayı ilgilendiren mevzuat dağınık bir yapıda bulunmaktadır. Halihazırda, gerek iç ve dış borçlanma, gerekse Hazine garantilerine ilişkin her türlü hazırlık, temas ve müzakere 4059 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde Hazine Müsteşarlığı tarafından yürütülmektedir. Müs-

teşarlık bu görevlerini yerine getirirken birden çok kanunu dikkate almaktadır. Esas itibarıyla, yabancı ülkeler ve üyesi olduğumuz uluslararası kuruluşlardan alınacak borçlar için 244 sayılı Kanun, diğer kuruluşlardan sağlanacak dış borçlarla yurt içi piyasalardan yapılan borçlanmalar için yıllık bütçe kanunları hükümleri uygulanmaktadır.

Her iki kanunun kendi içerisinde farklı usul ve esaslar öngörmesi, yeknesak kurallar bulunmaması, ayrıca, borçlanma ve borç yönetiminin bir şart kanun niteliğinde olan bütçe kanunu ile düzenlenmesi uygulamada sorunlarla karşılaşılmasına neden olmaktadır.

Bu durum günümüz uluslar arası malî piyasalarında aktif ve dinamik bir yapı içinde hareket eden diğer aktörler karşısında ülkemizi dezavantajlı bir pozisyona sokmakta ve gelişen yeni finansman enstrümanlarının kullanılmasını, dolayısıyla borç yönetimini zorlaştırmaktadır. Ekonominin önemli unsurları olan iç ve dış borçlanmanın ve buna bağlı olarak sağlanmakta olan garantilerle bu kapsamda ortaya çıkan alacakların yönetiminin tek bir kanunla yürütülmesi globalleşen uluslar arası finans piyasalarında etkin olabilmek için zorunlu bir adımdır. Bu düzenleme ile borçlanmaya malî bir disiplin getirilmesi ve yeni finansal enstrümanlar ile tekniklerin kullanılması amaçlanmaktadır. Ayrıca bu Tasarıda ülkemizin borç ve hibe vermesine ilişkin düzenlemeler de yer almaktadır.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNDA KABUL EDİLEN METNİN MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. – Madde ile, Kanunun amacı belirlenmiştir.

Madde 2. – Madde ile, Kanunun kapsamında yer alan kurum ve kuruluşlar belirlenmiştir. T.C. Merkez Bankası tarafından kendi görev alanı çerçevesinde yapılan borçlanmaya ilişkin işlemler bu Kanun kapsamında değildir.

Madde 3. – Madde ile, Kanunda yer alan başlıca kavramlar tanımlanmıştır.

Madde 4. – Madde ile, Türkiye Cumhuriyeti adına iç ve dış borçlanma yapma, Hazine geri ödeme garantisi ile Hazine karşı garantisi verme, hibe alma, devir, ikraz ve tahsis yoluyla dış kredi kullandırma, ikraz yoluyla kullandırılan dış finansman imkânlarının koşullarını belirleme ve yeni malî yükümlülük yaratma, bu borç ve yükümlülüklerle, bundan kaynaklanan Hazine alacaklarını yönetme, uluslararası ve bölgesel kuruluşlar ile yapılan ekonomik ve malî anlaşmalardan doğan hak ve yetkileri kullanma yetkisi Bakanaya verilmektedir. Ayrıca, madde ile yapılması öngörülen işlemlerin dayandığı yetki düzeyi ile Türkiye Cumhuriyetini malî yükümlülük altına sokacak işlemlerden hangilerinin Bakanın, hangilerinin Bakanlar kurulunun yetkisi altında olduğu belirtilmektedir. İlgili bütçe yılında geçerli olmak üzere Bakan bu yetkisini ve Kanun ile kendisine verilen görevlerin yerine getirilmesine ilişkin yetkilerinden uygun gördüklerini gerektiğinde Müsteşarlığa devredebilir. Madde ile Kanun kapsamındaki kuruluşların, Hazinesinin ilgili anlaşmalara taraf olmaksızın yaptığı borçlanmalardan sorumlu olmayacağı da hükme bağlanmıştır.

Madde 5. – Malî yıl içerisinde yapılacak net borçlanma tutarı bütçe kanunlarına göre belirlenir. Madde ile, bütçe kanunlarında belirtilen başlangıç ödenekleri toplamı ile tahmin edilen gelirler arasındaki fark tutarı kadar net borçlanma limitinin yıl içerisinde en fazla % 5 oranında Bakan tarafından, bu tutarın yeterli olmaması durumunda da limitin Müsteşarlığın görüşü ve Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu Kararı ile % 5 oranında daha artırılabilceği, bu haller dışında borçlanma limitinin değiştirilemeyeceği hükme bağlanmıştır.

Öte yandan, malî yıl içerisinde, vadesinde nakden ödenenler hariç ikrazen özel tertip Devlet iç borçlanma senedi ihracı, ilgili yıl bütçe kanunlarında belirlenecek limitle sınırlandırılmış olup, bu ihraçlar net borçlanma limitinin dışında tutulmuştur.

Ayrıca, malî yıl içinde sağlanacak garantili imkânın limitinin her yıl bütçe kanunlarıyla belirleneceği hükme bağlanmıştır.

Madde 6. — Madde ile, halihazırda ilgili yıl bütçe kanunları ile düzenlenen, ihraç edilecek Devlet iç borçlanma senetlerinin şekli ve şartlarına ilişkin hususlar hükme bağlanmıştır.

İkrazen ihraç edilenler hariç özel tertip Devlet iç borçlanma senetlerinin yılı bütçelerine ödenek tahsis etmek veya ödenek kalemleri arasında aktarma yapmak suretiyle ihracı hükme bağlanmıştır.

İkrazen özel tertip Devlet iç borçlanma senetleri ihraç edilmesi durumunda ise ikraz anlaşmasına ilişkin şartların düzenlenmesinde Bakanın yetkili kılınması hükme bağlanmıştır. Ayrıca, söz konusu ikraz anlaşmasından kaynaklanan Hazine alacaklarının ilgili mevzuat çerçevesinde silinmesi halinde bu tutarların yılı bütçesine ödenek konmak kaydıyla bütçeye gider olarak kaydedileceği hükme bağlanmıştır.

Madde 7. — Madde ile, Türkiye Cumhuriyeti adına yapılacak dış borçlanma ile ilgili işlemlerin ve anlaşmaların yapılmasına, anlaşmalarda yapılacak değişikliklere ve bu anlaşmaların yürürlüğüne ilişkin hususlar düzenlenmektedir. Bu çerçevede, Kanunun amacına uygun olarak, kredi sağlanan kuruluş ayırımı yapılmaksızın, borçlanma ile ilgili anlaşmalar ile taahhütte bulunmaya Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yetkili kılınmıştır. Borçlanma ile ilgili her türlü hazırlık, temas ve müzakereler Hazine Müsteşarlığının uhdesinde bulunmaktadır. Tahvil ihracı hariç olmak üzere borçlanma anlaşmalarının, anlaşma ile daha sonraki bir tarih kararlaştırılmamışsa, imzalandıkları tarih itibarıyla Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe girmeleri öngörülmüştür. Tahvil ihracına ilişkin anlaşmalar ise imza tarihinden itibaren yürürlüğe girecektir. Ayrıca, Türkiye Cumhuriyeti adına borçlu sıfatıyla imzalanmış bulunan anlaşmalarda değişiklik yapılmasına ilişkin anlaşmalar da imzalandıkları tarihte yürürlüğe girecektir. Bu çerçevede söz konusu anlaşmalarda değişiklik yapma yetkisi Bakana ait olup, Bakan anlaşmaların malî şartları dışındaki değişikliklerin yapılmasına dair yetkisini Müsteşarlığa devredebilir. Dış borçlar, sadece kamu kurumu ve kuruluşları ve kalkınma ve yatırım bankalarına ikraz edilebilecektir. Bu kapsamda, ikraz edilen tutar üzerinden bir defaya mahsus olmak üzere binde 5 oranında ikraz ücreti alınması hüküm altına alınmakta, bu oranı artırmaya Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yetkili kılınmaktadır.

Madde 8. — Madde ile, Hazine garantilerine ilişkin her türlü hazırlık, temas ve müzakerelerin Müsteşarlık tarafından yürütüleceği hükme bağlanmaktadır. Doğrudan borçlanma anlaşmalarında olduğu gibi, Hazine garantileri altında sağlanan dış finansman imkânına ilişkin anlaşmalar ile söz konusu anlaşmaların şartlarında değişiklik yapılmasına ilişkin anlaşmalar da imzalandıkları tarihte yürürlüğe girecektir. Madde kapsamında düzenlenen başka bir husus da alınacak garanti ücretidir. Müsteşarlık tarafından verilecek Hazine garantileri, sağlanacak finansman imkânının tamamını veya bir kısmını kapsayabilecektir. Hazine garantileri kapsamında verilecek her garanti için garanti tutarı üzerinden azamî yüzde 1 oranında alınacak olan söz konusu ücret defaten lehine garanti verilen kuruluştan tahsil edilecek ve risk hesabına gelir kaydedilecektir.

Dış finansman ile gerçekleştirilecek projelerin yatırım programındaki yeri ve önceliği hususunda Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlığının görüşünün alınması ile garanti ücretinin belirlenmesi, Hazine geri ödeme garantisi ve Hazine yatırım garantisi verilmesine, değerlendirilmesi, bütçeleştirilmesi, riskin sınırlandırılması, paylaşımı ve kamunun bilgisine sunulmasına ilişkin esas ve usuller hazırlanacak bir yönetmelik ile belirlenmesi hükme bağlanmıştır.

Mevcut uygulama ile tüzel kişiliğe ve borçlanma yetkisine haiz yerel yönetim kuruluşları dış finansman kaynağından borçlanabilmektedir. Madde ile il özel idareleri, büyükşehir belediyeleri ve belediyelerin bağlı kuruluşlarının bir disiplin altında ve bağlı buldukları kuruluşların kefaleti ile

borçlanmalarının düzenlenmesi amaçlanmaktadır. Bu suretle bir yandan bağlı kuruluş ve şirketlerin bağlı oldukları il özel idareleri, büyükşehir belediyeleri ve belediyelerinden bağımsız olarak borçlanmaları engelleneceği gibi diğer yandan da Hazinesin belediyelerden Aralık 2001 tarihi itibarıyla 4,5 katrilyon TL.'na ulaşan vadesi geçmiş alacaklarının tahsil ve takibinde etkinliğin artırılması amaçlanmaktadır.

Hazine garantili borçların borçlu kuruluşlar tarafından ödenmesinin sağlanması ve malî disiplinin korunması hedeflenmektedir.

Ayrıca, Hazinesin, kamu ve/veya özel sektör kurum ve kuruluşlarının yurt içi piyasalardan yapacakları borçlanmalarda garanti ve/veya kefalet vermemesi öngörülmektedir.

Maddede yer alan kurum ve kuruluşlar, Hazine garantisi talep etmeksizin, doğrudan kendilerinin sağlayacakları dış kredilerde herhangi bir yükümlülük altına girmeden önce Müsteşarlığın iznini almak zorundadırlar. İzin verilmesi söz konusu yükümlülüklerin Hazine garantisi altında olduğu sonucunu doğurmayacaktır. Maddenin söz konusu fıkrası ile malî disiplinin sağlanması ve ülkenin olumsuz şartlar altında yükümlülük altına sokulmasının engellenmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca, söz konusu iznin verilmesine ilişkin esasların hazırlanacak bir yönetmelikle düzenleneceği de hüküm altına alınmıştır.

Madde 9. – Madde ile, Türkiye Cumhuriyeti adına dış finansman kaynağından sağlanacak aynî ve nakdî hibeler ile Türkiye Cumhuriyeti tarafından yabancı ülkelere, yabancı ülkelerin kuruluşları, uluslararası kuruluşlar ve uluslararası yardım konsorsiyumlarına verilecek nakdî hibelerle ilgili anlaşmaların yapılmasına ve yürürlüğüne ilişkin yetki konusu düzenlenmektedir. Bu çerçevede, Türkiye Cumhuriyeti adına alınacak hibeler için Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanın, verilecek hibeler için ise Dışişleri Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığının uygun görüşü alınmak kaydıyla ilgili Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunun yetkili olduğu hükme bağlanmıştır.

Hibe alınmasına ve verilmesine ilişkin anlaşmalar kural olarak imza tarihinden itibaren yürürlüğe girecektir.

Madde ile Avrupa Birliğinden sağlanacak hibeler hariç Türkiye Cumhuriyeti adına hibe alınmasına ilişkin anlaşmalar ile ilgili her türlü hazırlık temas ve müzakerelerin Müsteşarlık tarafından yürütüleceği ve sonuçlandırılacağı hükme bağlanmıştır.

Ayrıca ekonomik ve malî işbirliği kapsamında nakdî hibe verilmesine ilişkin anlaşmalarla ilgili hazırlık, temas ve müzakerelerin Müsteşarlık tarafından yürütüleceği ve Dışişleri Bakanlığı ile istişare edilerek sonuçlandırılacağı hükme bağlanmıştır. Diğer taraftan bunun dışında kalan hibe anlaşmalarına ilişkin hazırlık, temas ve müzakereler ise Devletin malî imkânları ile uyum sağlamak amacıyla Müsteşarlığın görüşünün alınması kaydıyla ilgili kuruluşlar tarafından yürütülerek sonuçlandırılacaktır. Savunma ve güvenlik amaçlı hibeler hakkında bu fıkra hükümlerinin uygulanmayacağı belirtilmiştir.

Madde 10. – Madde ile, Türkiye Cumhuriyeti adına, dış borç vermeye, bu borcun esas ve şartlarını belirlemeye, verilen borçların yeniden yapılandırılmasına, Müsteşarlığın görüşü ve Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkili kıldığı hüküm altına alınmaktadır. Bu kapsamda verilecek borç tutarları Müsteşarlık bütçesine bu amaçla konulacak ödenekten karşılanacak ve bu borçlara dair anlaşmalara ilişkin her türlü hazırlık, temas ve müzakereler Müsteşarlık tarafından yürütülerek sonuçlandırılacaktır.

Ayrıca, Türkiye Cumhuriyetinin Türkiye İhracat Kredi Bankası vasıtasıyla yabancı ülkelere vereceği kredilere ilişkin hususlar daha ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Buna göre Türk Eximbank'ın yıllık programında yer alan ülke ve kuruluşlara verilecek iki yıl veya daha uzun vadeli krediler için Hazinesin bağılı olduğu Bakan; yıllık programda yer almayan ülkelere açılacak kredilere ise Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır. Böylece önceden planlanmamış olmasına rağmen ülkemiz açısından önem arz eden projelerin finanse edilebilmesine imkân verilmiştir.

Madde ile, Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketinin yabancı ülkelere ve bu ülkelerdeki kuruluşlara verdiği kredilerin üç yıl veya daha uzun vadeli olarak yeniden yapılandırılmasına ilişkin anlaşmaların Müsteşarlığın uygun görüşü ve Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından onaylanması öngörülmüştür. Üç yıldan daha az süreli yeniden yapılandırılmasına ilişkin esasları ve finansman hükümlerini düzenlemeye ise Bakan yetkili kılınmıştır.

Madde 11. – İkras, borç verme ve garantilerden kaynaklanan Hazine alacaklarının tahsil, takip ve idaresine Bakan yetkilidir. İkras ve üstlenim suretiyle halihazırda doğmuş olan ve ileride doğabilecek Hazine alacaklarının 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri kapsamında tahsil edilmesi gerekmektedir. Vadesinde ödenmeyen Hazine alacaklarına aynı Kanuna istinaden gecikme zammı tahakkuk ettirilecektir. Madede, ayrıca genel bütçeden genel ve katma bütçe dışı kuruluşlara yapılacak aktarmalarda, Hazine alacaklarının kaynaktan tahsiline Bakan ya da Maliye Bakanının yetkili olacağı hüküm altına alınmaktadır.

Madde ile, Hazine garantileri ve dış borcun ikrazı kapsamında sağlanan kaynaklar ile Kanun kapsamında oluşan Hazine alacakları nedeniyle Kanunun 2 nci maddesinde yer alan kuruluşların hesap bilgi ve belgelerini denetlemeye Müsteşarlık yetkili kılınmıştır.

Ayrıca, Müsteşarlık garantisi ya da dış borcun ikrazı kapsamında büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve bunlara bağlı kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen projeler için kullanılan kredilerin geri ödeme yükümlülüklerini karşılamak amacıyla dış borç ödeme hesabı oluşturulması hükmü getirilmiştir. Söz konusu hesaba ilişkin esas ve usuller Hazinece hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenecektir.

Madde 12. – Giderek gelişen, çeşitlenen ve hızlanan sermaye piyasalarında sadece geleneksel yöntemlerle borçlanmak ve borcun yapısını borcun vadesi boyunca değiştirmeden muhafaza etmenin bir maliyeti olduğu artık bilinmektedir. Borç yönetimi artık vadesi geldiğinde faiz ve komisyonların ödenmesi anlamına gelmekten çıkmış, borcun pasif olarak izlenmesi değil, aktif olarak bir menkul kıymet portföyü yönetir gibi yönetilmesine yönelik çalışmalar dünyada hız kazanmıştır. Ancak, mevzuat ile bu yeterince etkin olarak yapılamamaktadır. Halihazırda bu konu yıllık olarak hazırlanan bütçe kanunlarıyla düzenlenmektedir. Piyasalarda anlık değişen imkânları avantaja çevirebilmek için çok dinamik bir yapı gerekmektedir. Ayrıca, borç portföyünün etkin bir şekilde yönetilebilmesi için öncelikle portföyün incelenmesi, risklerin ölçülmesi, analiz edilmesi ve raporlanarak yöneticilerin bilgisine sunulması gerekmektedir. Bunun için bilgi birikimi, eğitim, yazılım gibi gereksinimlerin yanı sıra Hazinesin kaynak ayırması zorunludur. Pek çok gelişmiş ülkede bu konuda önemli kaynaklar ayrılmaktadır. Bu kapsamda, nakit, borç ve risk yönetiminin idari/teknik alt yapısının güçlendirilmesinde Türkiye Cumhuriyeti adına Bakanın verdiği yetki çerçevesinde iç ve dış borçlanmadan sorumlu kurum olan Hazine Müsteşarlığının yetkili kılınmasının uygun olacağı düşünülmektedir. Nakit, borç ve risk yönetiminin gerektirdiği ödemelerin Müsteşarlık bütçesine konulan ödenekten karşılanması, olabilecek giderlerin bütçe çerçevesi ve disiplini altında iz-

lenmesi amacıyla. Risk yönetimi kapsamında, örneğin takas işlemi yapıldığında buna ilişkin anapara ve faiz ödeme yükümlülüğü aynen devam etmektedir. Bunun dışında doğabilecek diğer komisyon, piyasa değerlendirme, teminat ve benzeri unsurlar risk yönetimi altında ödeneklendirilir.

Daha önce ihraç olunan senetlerin işlemiş faizlerinin ödenerek ya da piyasa koşullarından geri alınması veya anaparaları ödenmeksizin kuponlarının erken itfa edilmesi, başka senetlerle değiştirilmesi, takas, türev ürün gibi finansal araçlar kullanılması borç ve risk yönetiminin temel araçları olarak kabul edildiğinden madde kapsamına alınmışlardır.

Müsteşarlığın piyasa yapıcılığı sistemini kurmaya, sistemin işleyiş esaslarını belirlemeye, düzenleyiş ile ilgili her türlü tedbiri almaya veya sistemi kaldırmaya yetkili olmasını içeren düzenlemeler, Müsteşarlığın Devlet iç borçlanma senetlerini ihraç eden kurum olması kapsamında söz konusu senetlerin ikinci el piyasasının etkin ve yeterli derinlikte işleyebilmesi için her türlü düzenlemeyi yapmasını teminen yer almıştır.

Madde ile, nakit akımları arasındaki dönemsel farklılıkların ödemeler üzerindeki olumsuz etkilerini önlemek amacıyla, kısa dönemli nakit ihtiyacını karşılamak için para piyasalarında nakit işlem yapmaya ve/veya yaptırmaya, Hazine hesaplarında oluşacak nakit fazlalıklarını değerlendirmek amacıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası aracılığıyla nemalandırılmasını teminen işlem yaptırmaya Bakanın yetkili olduğu hükme bağlanmıştır. Hazine hesaplarında oluşacak nakit fazlalıklarının, Müsteşarlık ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası arasında belirlenecek usul ve esaslara göre bu bankaca nemalandırılması öngörülmüştür. Böylece, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının para politikaları uygulamalarının da nemalandırmada göz önünde bulundurulması hususu sağlanmıştır.

Ayrıca, söz konusu kısa vadeli yükümlülükler ile nemalandırılacak nakit fazlalıklarının miktarı limit altına alınmış olup, nemalandırmaya ilişkin usul ve esaslar Müsteşarlık ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası arasında müştereken tespit edilecektir.

Risk yönetimi kapsamında borcun herhangi bir unsurunun (vade, döviz birimi, faiz oranı ve benzeri) yapısının değiştirilmesi sermaye piyasalarında son derece dinamik bir süreçtir. Bu nedenle Devlet dış borcuna ilişkin kredi anlaşmalarından doğan borçların borç ve risk yönetimi araçları kullanılarak aktif olarak yönetilebilmesine ilişkin bütün finansal işlemlerin süresinin kısa tutulması gerekmektedir. Zira, gelişen uluslararası sermaye piyasalarında bu işlemlerin bir kısmı elektronik ortamda dahi yapılmakta olup, günümüzde, Bakanlar Kurulu kararı gibi bir onay süreci ile piyasalarda anlık olarak ele geçebilecek avantajların kullanılmasına imkân yoktur. Bu nedenle her türlü yetki Bakana tanınmıştır.

Madde 13. – Müsteşarlığın idaresinden sorumlu olduğu borç ve alacak portföyünün iktisadî ve siyasî gelişmelere bağlı olarak karşı karşıya olduğu risklerin yönetimi çerçevesinde etkin ve hızlı bir şekilde izlenmesi ve kontrol altında tutulabilmesi amacıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasında Müsteşarlığa ait bir risk hesabı oluşturulması hususu düzenlenmiştir. Hesap, Hazine garantileri altındaki yükümlülüklerin Hazinesinin ödeme riskine dönüşmesiyle beklenmedik nakit çıkışlarının nakit ve borç yönetimi üzerindeki olumsuz etkilerini ve bu etkilerin borçlanma programı üzerinde baskı yaratmak suretiyle malî piyasalarda yarattığı istikrarını bozucu yansımalarını asgari seviyede tutmayı amaçlamaktadır. Bu hesap ayrıca, Hazine garantilerinden doğacak malî yükümlülükler ile risk yönetimine ilişkin olarak önceden öngörülemeyen bazı ödemelerin karşılanması amacıyla kullanılacaktır.

Günlük bazda koşulları Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından belirlenerek nemalan-
dırılacak olan risk hesabında yılı bütçesine bu amaçla konulan ödenek bir başka tertibe aktarılamaz.
Hesabın gelirleri ile bütçede yer alan ödeneklerin hesaptan yapılan ödemeleri karşılamaması halin-
de ilgili tertibe ödenek aktarmaya Maliye Bakanı yetkilidir.

Madde 14. – Madde ile Devlet borcu anapara ödemeleri ile borçlanma tutarlarını bütçe dışın-
da özel hesaplarda izletmeye Bakanın yetkili olduğu, kısa vadeli nakit ihtiyaçlarını karşılamak
amacıyla para piyasalarında yapılacak işlemlerin ve borç faizlerinin bu amaçla bütçeye yeterli mik-
tarda konulacak ödeneklerle karşılanacağı ve söz konusu ödeneklerden bütçenin diğer kalemlerine
aktarma yapılamayacağı hüküm altına alınmaktadır.

Diğer taraftan, Müsteşarlıkça uluslararası sermaye piyasalarında gerçekleştirilen tahvil ihraç-
larına ilişkin komisyon ve masraflar ise yılı bütçe ödenekleriyle ilişkilendirilmek suretiyle tahvil ih-
racına ilişkin anlaşma hükümleri çerçevesinde ihraç tutarında mahsup edilerek peşin olarak
ödenebilir.

Maddede borç anlaşmalarında öngörülen bütün ödeme ve işlemler ile Müsteşarlık tarafından
sağlanan hibelerden karşılanmak üzere ithal edilen malzeme ve ekipman için yılı bütçesinde iç para
ve vergi karşılıkları olarak yeterli ödenek konulacağı ve bu ödeneklerden bütçenin diğer kalem-
lerine hiçbir şekilde aktarma yapılamayacağı düzenlenmiştir.

Kullanıcı kuruluşlarca proje kredilerinden kullanılacak tutarlar için yeterli ödenek tahsis
edileceği madde ile hüküm altına alınmıştır.

Konsolide bütçe tabi kuruluşlara herhangi bir dış finansman kaynağından sağlanarak tahsis
edilen dış proje kredilerinden kullanılacak tutarların yılı bütçesi ile ilişkilendirilmesi amaçlan-
maktadır. Buna ek olarak bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte konsolide bütçe kapsamında olup da
ikraz ya da garanti vermek suretiyle kullanılan imkânların da yılı bütçesi ile ilişkilendirilmesi
gerekmektedir.

Maddede ayrıca, kullanıcı ve borçlu bütün kamu kurum ve kuruluşlarının, Müsteşarlığın sahip
olduğu iç ve dış yükümlülüklerin muhasebe hesaplarına doğru ve zamanında aktarılmasını teminen,
ikraz ve tahsis edilen kredilere ve sağlanan garantilere ilişkin gerçekleşme bilgilerinin Müsteşarlığa
gönderilmesi düzenlenmektedir. Buna ilaveten, Devlet borçları, Risk Hesabı, Hazine garantileri ve
şarta bağlı yükümlülüklerin uygulama sonuçları Müsteşarlıkça hazırlanarak ilgili yıl kesin hesap
cetveli ile birlikte Hazine Genel Hesabına dahil edilmek üzere Maliye Bakanlığına gönderilmesi ve
Müsteşarlık tarafından, her üç ayın sonunda, “Kamu Borç Yönetimi Raporu” adı altında bir rapor
düzenlenerek Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi Baş-
kanlığına, Bakanlar Kuruluna sunulmak üzere Başbakanlığa, Sayıştay Başkanlığına, Maliye Bakan-
lığına ve Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlığına gönderilmesi düzenlenmiştir. Ayrıca, Türkiye
Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonu yılda bir kez bilgilendirilecektir.

Madde 15. – Maddede Devlet iç ve dış borçlarına ilişkin vergi, resim, harç ve fonlardan istis-
nalar düzenlenmiştir.

Madde ile, Müsteşarlıkça ihraç edilen Devlet iç borçlanma senetlerinin faiz ve anapara
ödemeleri ile 6 ncı maddenin son fıkrasında yer alan malî servis anlaşmasında yer alacak ödemeler
ve bunların dışında kalan diğer Devlet iç borçları ile ilgili gider, işlem ve kâğıtlar 193 sayılı Gelir
Vergisi Kanununun ve 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun hükümleri saklı olmak koşulu ile
her türlü vergi, resim, harç ve fonlardan istisna tutulmaktadır.

Dış borçlanma ile ilgili olarak, Hazine tarafından borçlu sıfatıyla veya Hazine garantisi ile dış finansman sağlanmasına, ikrazına, devrine, tadili veya uzatılmasına ilişkin işlemler ve kâğıtlar ile uluslararası sermaye piyasalarında ihraç edilen menkul kıymetler de her türlü vergi, resim, harç ve fondan istisna edilmektedir.

Müsteşarlıkça uluslararası sermaye piyasalarında tahvil ihracı yoluyla yapılan borçlanmalar karşılığında yapılan ödemeler herhangi bir tevkifata tabi tutulmamaktadır. Tahvil ihracı suretiyle yapılan dış borçlanmalar karşılığında yapılacak ödemelerin herhangi bir tevkifata tabi tutulması durumunda, tahvil anlaşmalarında yer alan hükümler çerçevesinde, tevkifat miktarı Müsteşarlık tarafından ödenecek, dolayısı ile yatırımcıların herhangi bir gelir kaybı olmayacaktır. Ancak bu tür bir kesinti, borçlanma maliyetlerimizi yükseltecek ve yabancı yatırımcıların tahvillerimize olan talebini olumsuz yönde etkileyecektir.

Madde ile Devlet dış borçlarının her türlü finansal araç vasıtasıyla yönetilmesi ya da yeniden yapılandırılmasına ilişkin anlaşmalarda öngörülen işlemlerin de hür türlü vergi resim ve harçtan istisna tutulduğu hükme bağlanmıştır.

Ayrıca, Kanun kapsamında sağlanan hibeler ile Avrupa Birliğinden sağlanan hibelerin temini, devri, tadili ve kullanımına ilişkin işlem ve kâğıtlar da her türlü vergi, resim, harç ve fondan istisna edilmiştir.

Madde 16. – Kanun kapsamında düzenlenen hususların uygulanmasına açıklık getirmek amacıyla yönetmelik çıkarılabileceği hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca, uygulamada bütünlüğü sağlamak için Kanun kapsamında yer alan hususlara ilişkin yapılacak değişikliklerin bu Kanunda değişiklik yapılması suretiyle mümkün olması öngörülmüştür.

Diğer taraftan, malî disiplinin sağlanmasını ve Türkiye Cumhuriyetini yükümlülük altına sokabilecek düzenlemelerin sağlıklı bir şekilde izlenmesini teminen bu Kanun hükümleri dışında olup da nakit ya da nakit dışı işlemler aracılığıyla Hazineyi yükümlülük altına sokabilecek her türlü düzenlemede Müsteşarlığın uygun görüşünün gerektiği hususu düzenlenmiştir.

Ayrıca, madde ile, muhtelif finansal araçlar vasıtasıyla yapılacak borçlanmalar ile alacak, borç, nakit ve risk yönetimi işlemleri çerçevesinde Müsteşarlık tarafından alınması gereken avukatlık ve benzeri hukuk hizmetleri de dahil, her türlü danışmanlık hizmetleri ile nakit, borç ve risk yönetimine yönelik olarak yabancı ülkelere, bu ülkelerdeki kurum ve kuruluşlara, uluslararası kuruluşlara bir ücret karşılığı veya ücret alınmaksızın sağlanabilecek danışmanlık hizmetleri düzenlenmiştir.

Madde 17. – Maddenin A fıkrasında yapılan düzenleme ile Hazine Müsteşarlığının orta ve uzun vadeli alternatif makro ekonomik politikalar geliştirme ve önerme ve bu politikalar ile uyumlu kamunun borçlanma politika, ilke ve stratejilerine ilişkin tavsiyelerde bulunma, kamu borç portföyü ile ilgili her türlü analiz ve risk değerlendirmesi yapma ve raporlama kapasitesinin geliştirilmesini sağlaması amaçlanmaktadır.

Kanunun başlıca amaçlarından birisi halen farklı kanunlarla yürütülen dış borçlanma faaliyetlerine ilişkin mevzuatın tek kanunda toplanması ve borçlanma faaliyetlerinin yeknesak hale getirilmesidir. Bu çerçevede 1173 sayılı Kanun ile 244 sayılı Kanunun bu Kanuna aykırı maddelerinin bu Kanun kapsamına giren işlerde uygulanmaması öngörülmüştür.

Yine bu çerçevede, Kanun kapsamında yer alan bazı hususlar 4726 sayılı 2002 Mali Yılı Bütçe Kanununda da düzenlenmiş olduğu için Bütçe Kanunu ile bu Kanun arasında doğabilecek ihtilafların önlenmesi amacıyla Bütçe Kanununun işbu Kanuna aykırı hükümlerinin uygulanmaması öngörülmüştür.

Borçlanma ile ilgili hususların tek kanunda toplanması amacıyla, 2.2.1981 tarihli ve 2380 sayılı Kanunun ek 4 üncü maddesinin (2) numaralı bendinde yer alan “ile Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı’nın bağlı olduğu Bakan’ın onayı ile ülkenin dış kredi itibarı gözetilerek Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından alacaklısına ödenen diğer dış kredi ödemelerinden doğan borçları” ibaresi yürürlükten kaldırılmış ve aynı maddeye eklenen (6) numaralı bent ile, Hazine alacaklarının yerel yönetimlerden tahsilatına olanak sağlayan kesintilerin, söz konusu alacakların 6183 sayılı Kanun kapsamında tahsilatı durumunda yasal yollardan takip ve tahsilata engel teşkil etmeyeceği düzenlenmiştir.

Geçici Madde 1. – Kanunun 12 nci maddesi ile getirilen uygulamalar ve risk yönetimine yönelik teknik alt yapının oluşturulması için gerekli düzenlemelerin 31.12.2002 tarihine kadar Müsteşarlık tarafından tamamlanması öngörülmüştür.

Kanunun 14 üncü Maddesinde belirtilen yönetmeliğin 2003 Mali Yılı Bütçe Kanunu hazırlık çalışmalarında esas alınması bakımından üç ay içerisinde hazırlanarak yürürlüğe konulması hüküm altına alınmıştır.

Geçici Madde 2. – Madde ile, Kanunun yürürlüğe girmesinden önce kamu kurum ve kuruluşlarının yurt içi piyasalardan yaptığı Hazine garantisine ve/veya kefaletine haiz borçlanmaların üstlenilmesi durumunda doğan Hazine alacaklarının şartlarının belirlenmesine, tahsiline, takibine ve her türlü finansal tekniğin kullanılması suretiyle idaresine Bakan yetkili kılınmıştır.

Geçici Madde 3. – Madde ile, Hazine alacaklarına tahakkuk eden gecikme faiz ve cezaları muhatabı borçlularla uzlaşma sağlanabileceği, ilgilinin uzlaşma talebinin Bakan tarafından belirlenen limit ve esaslar çerçevesinde bir komisyon tarafından incelenerek neticelendirileceği hüküm altına alınmıştır.

Maddede ayrıca, Hazine alacaklarının 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uyarınca takip ve tahsiline geçilmeden önce borçluların uzlaşma yolunu seçmek istemeleri halinde tanınan geçiş süreci düzenlenmiştir.

Geçici Madde 4. – Marmara ve Düzce depremleri kapsamında uluslararası finans kuruluşlarından sağlanan kredilerle finanse edilen projeler çerçevesinde, depremden malî ve fizikî olarak büyük zarar görmüş kullanıcı durumundaki kuruluşların kullanılan kredilerin geri ödenmesinden sorumlu tutulması durumunda ilgili kuruluşların finansal problemler ile karşı karşıya kalacağı beklenmektedir. Deprem bölgesinde finanse edilen tesislerin mülkiyetini devralacak kuruluşların (özellikle Belediyeler), halihazırda maruz kaldıkları tabii afet nedeniyle uğradıkları (gelir kaybı ve harcama artışından kaynaklanan) malî kayıplar borç ödeme kapasitelerinde zaafiyete neden olmuştur. Dolayısıyla bu durumdaki kuruluşların kredi maliyetinden sorumlu tutulmalarının uygun olacağı düşünülmektedir. Bu çerçevede, Marmara ve Düzce depremi ile tabii afete maruz kalan bölgelerdeki projeler için sağlanan krediler kapsamında yapılan harcamaların proje sahibi ve/veya finanse edilen tesisleri devralacak kuruluşlardan tahsil edilmeyeceğinin hükme bağlanması gerekmektedir. Söz konusu kuruluşların kredi maliyetlerinden sorumlu tutulmalarında ısrar edilmesi, bölgede

hayati öneme sahip ve aciliyet arz eden projelerdeki gerçekleştirmelerin olumsuz etkilenmesi sonucunu beraberinde getirebilecektir.

Geçici Madde 5. – Halihazırda Bütçe Kanununda yer alan bu maddeye her yıl yeniden Bütçe Kanunlarında yer verilmesi gerektiği için, Borçlanma Kanununda yer verilmek suretiyle Projenin süresi boyunca maddenin hüküm doğurması imkânı sağlanmış olacaktır.

Geçici Madde 6. – Uygulamada değişik adları taşıyan anlaşmalarla dış kredilerin kullanılmış olmasına rağmen Kanunun 3 üncü maddesinde bu prosedürün “Dış borcun ikrazı” adı altında tanımlanması nedeniyle, halihazırda “Devir Anlaşması” ya da benzeri nitelikteki anlaşmalarla kredi kullanmakta olan kurum ve kuruluşların tabi oldukları esasların belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 18. – Yürürlük maddesidir.

Madde 19. – Yürütme maddesidir.

ALT KOMİSYON RAPORU

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

Bilindiği gibi, Bakanlar Kurulunca 2.7.2001 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunularak, Başkanlıkça 17.9.2001 tarihinde Komisyonumuza havale edilen "Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 14.2.2002 tarihinde yapmış olduğu 30 uncu birleşimde, Hükümeti temsilen Devlet Bakanı Kemal Derviş ile Maliye Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Sayıştay Başkanlığı, Sermaye Piyasası Kurulu Başkanlığı, T. C. Merkez Bankası, Avrupa Birliği Genel Sekreterliği ve Türkiye Kalkınma Bankası temsilcilerinin de katılımıyla incelenip, görüşülmüş ve Tasarının daha ayrıntılı bir şekilde incelenebilmesini teminen bir alt komisyon kurulmasına karar verilmiştir.

Alt Komisyon, 28.2.2002 ve 05.03.2002 tarihlerinde ilgili kurum ve kuruluş temsilcilerinin de katılımıyla yapmış olduğu toplantıda, Tasarırı ayrıntılı bir şekilde incelemiş, maddeler üzerinde geniş bir şekilde dile getirilen görüş ve düşünceler doğrultusunda gerekli düzenlemeleri yapmıştır.

Tasarının;

– 1 inci maddesi maddenin sonunda yer alan "... bütçeleştirilmesi ve muhasebeleştirilmesine..." ibaresinin, "... ilgili bütçe hesaplarına kaydedilmesine ve raporlanmasına.." şeklinde redaksiyona tabi tutulmak suretiyle,

– Kapsama ilişkin 2 nci maddesi; özerk bütçeli kuruluşların da madde kapsamına alınmasını, sivil toplum örgütlerinin; sadece hibelerle sınırlı olmak kaydıyla kapsama dahil edilmesini ve anlatımda açıklığın sağlanmasını teminen yeniden düzenlenmek suretiyle,

– Tanımlara ilişkin 3 üncü maddesi; "ihraç tutarı", "Net borç kullanımı", Program Kredisi" ve "Garanti ücreti"ne ilişkin bentlerin, anlatımın güçlendirilmesi amacıyla redaksiyona tabi tutulmaları, "Dış borcun devri"ne ilişkin bentten "ve sivil toplum örgütlerine" ibaresinin çıkarılması suretiyle,

– 4 üncü maddesi; üçüncü fıkrasının madde metninden çıkarılması suretiyle,

– 5 inci maddesi; ikinci fıkrasının mali disiplinin korunmasını teminen yeniden düzenlenmesi, fıkra metninde geçen "yüzde beş" ibarelerinin "yüzde 5" şeklinde redaksiyona tabi tutulması ve birbirleriyle ilgili olmaları nedeniyle 6 ncı madde ile birleştirilmesi suretiyle,

– 7 nci maddesi, bütçe uygulamaları, mali disiplinin korunması ve Tasarının Türkiye Büyük Millet Meclisine sevkinden sonra kabul edilen Kamu İhale Kanununun gözüne alınması gereğinden yola çıkılarak yeniden düzenlenmek suretiyle, 6 ncı madde olarak,

– 8 inci maddesi, 7 nci madde olarak aynen,

– 9 uncu maddesi, dördüncü fıkrasının dış finansman ile gerçekleştirilecek projelerin yatırım programındaki yeri ve önceliği hususunda DPT'nin görüşünün alınması ve il özel idareleri, belediyeler ile müstakil bütçeli kuruluşların yurtdışına veya Hazineye olan borçlarına açıklık getirilmesini teminen yeniden düzenlenmesi suretiyle ve 8 inci madde olarak,

– 10 uncu maddesi; 2 nci maddede yer alan kuruluşların sağlayacakları her türlü dış imkâna ilave olarak sözkonusu kuruluşların diğer kuruluşlar lehine garanti vermelerinde de Hazine Müsteşarlığının vereceği izne tabi olmalarını teminen yeniden düzenlenmek ve 9 uncu madde ile birleştirilmek suretiyle,

– 11 inci maddesi; uygulamada ortaya çıkabilecek aksaklıklara meydan verilmemesi amacıyla yeniden düzenlenmek suretiyle 9 uncu madde olarak,

– 12 nci maddesi; madde metnine, Türkiye İhracat Kredi Bankası vasıtasıyla yabancı ülkelere verilecek kredilere ilişkin usul ve esasları düzenleyen hükümlerin eklenmesi suretiyle 10 uncu madde olarak,

– 13 üncü maddesi; madde başlığının yeniden düzenlenmesi, üçüncü fıkradan sonra gelmek üzere, Hazine garantileri ile temin edilen dış kaynakların verimli kullanılıp kullanılmadığının denetlenmesi hususunda Hazine Müsteşarlığının yetkili kılınmasına ilişkin bir düzenlemenin metne ilave edilmesi, son fıkrasının yeniden düzenlenmesi suretiyle 11 inci madde olarak,

– 14 üncü maddesi; Hazine borç portföyünün maruz kaldığı risklerin minimize edilmesi ve bu amaçla kısa vadeli işlemlerin miktarına sınırlama getirilmesini ve faiz ödemeleri ile anapara ödemelerinin tarihlerinin farklılaştırılarak ödeme profiline esneklik kazandırılmasını teminen yeniden düzenlenmek suretiyle, 12 nci madde olarak,

– 15 inci maddesi; risk hesabının kaynakları arasında Bütçe Kanunlarıyla bu hesaba aktarılmak üzere konulan ödeneklerin de ilave edilmesi ve son fıkrasına nemalandırma koşullarının T.C. Merkez Bankası tarafından belirleneceğine ilişkin bir hükmün ilave edilmesi suretiyle, 13 üncü madde olarak,

– 16 ncı maddesi; dış kredi kullanılarak gerçekleştirilecek yatırımlarda, ilgili yıl bütçesine gerekli ödeneğin konulmasına ilişkin bir düzenlemenin yeni beşinci fıkra olarak madde metnine eklenmesi, beşinci fıkrası, Hazine garantileri ile gerçekleştirilecek yatırımların bütçe ile ilişkilendirilmesi hususunun yeniden düzenlenmesi, konsolide bütçe dışında kalan kuruluşların da bu çerçevedeki yatırım harcamalarını muhasebeleştirmelerine ilişkin esasların belirlenmesi, altıncı fıkrasının yeniden düzenlenmesi, onuncu fıkrasının anlatımı sadeleştirmek amacıyla yeniden düzenlenmesi, onbirinci fıkrasının madde metninden çıkarılması, onüçüncü fıkrasında geçen "... nakit olarak sağlanan hibe tutarlarını..." ibaresinin, "... aynı ve nakdi hibe tutarlarını" şeklinde değiştirilmesi, onbeşinci fıkrası Müsteşarlık bütçesine özel gelir kaydedilmesi mümkün olmadığından yeniden düzenlenmesi, son fıkrası, Kamu Borç Yönetimi Raporuna ilişkin hususların denetimi artıracak şekilde yeniden düzenlenmesi suretiyle 14 üncü madde olarak,

– 17 nci maddesi; vergi, resim ve harç istisnasının Müsteşarlık ya da Hazine tarafından garantileri sağlanan işlemlerin yanı sıra kâğıtlara da uygulanmasını teminen yeniden düzenlenmek suretiyle, 15 inci madde olarak,

– 18 inci maddesi metinden çıkarılmak suretiyle,

– 19 uncu maddesi; beşinci fıkrasının metinden çıkarılması ve diğer fıkrasının 20 nci madde ile birleştirilmesi suretiyle, 16 ncı madde olarak,

– 21 ve 22 nci maddeleri birbirlerini tamamlayıcı nitelikte olmaları nedeniyle birleştirilmeleri ve metne 4726 sayılı Kanunun ilave edilmesi, Hazine Müsteşarlığının görevlerinde değişiklik öngören bir düzenlemenin madde metnine eklenmesi suretiyle, 17 nci madde olarak,

– Geçici 1 inci maddesi; madde metninde yer alan yürürlüğe ilişkin hükümlerin yürürlük maddesine alınması suretiyle,

– Geçici 2 nci maddesi aynen,

– Geçici 3 üncü maddesi; uzlaşmaya ilişkin hükümlerine uygulamada kolaylık sağlanması amacıyla yeniden düzenlenmesi suretiyle,

– Marmara ve Düzce depremleri sonucunda mali durumları zafiyete uğrayan kuruluşların yüklerinin azaltılması amacıyla kredi maliyetlerinden sorumlu tutulmayacaklarına ve söz konusu bölgedeki tesisleri için yapılan harcamaların bu kuruluşlardan tahsil edilmeyeceğine ilişkin bir hükmün geçici 4 üncü madde olarak metne ilave edilmesi suretiyle,

– Bakü-Tiflis-Ceyhan boru hattı projesine ilişkin mali hükümlerin her yıl bütçe kanunları ile düzenlenmesi yerine Borçlanma Kanununda yer verilmesi suretiyle proje tamamlanana kadar hukuki alt yapının oluşturulmasını teminen yapılan bir düzenlemenin geçici 5 inci madde olarak metne eklenmesi suretiyle,

– Yürürlüğe ilişkin 23 üncü maddesi, metinde yapılan değişikliklere paralel olarak yeniden düzenlenmek suretiyle 18 inci madde olarak,

– Yürütmeye ilişkin 24 üncü madde, 19 uncu madde olarak aynen,

Kabul edilmiştir.

Raporumuz, Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına saygı ile arz olunur.

Ş. Ramis Savaş

Sakarya

Aydın Ayaydın

İstanbul

Sait Açba

Afyon

Cevat Ayhan

Sakarya

Hüseyin Arabacı

Bilecik

Kemal Kabataş

Samsun

ALT KOMİSYON METNİ
**KAMU FİNANSMANI VE BORÇ YÖNETİMİNİN
DÜZENLENMESİ HAKKINDA KANUN TASARISI**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1. - Bu Kanunun amacı; ülkenin kalkınma hedeflerini dikkate alarak, piyasalarda güven ve istikrarı koruyarak ve makro ekonomik dengeleri gözетerek, Devletin iç ve dış borçlanması, hibe almasına, borç ve hibe vermesine, nakit yönetiminin maliye ve para politikaları ile koordineli bir şekilde yürütülmesine, verilecek garantilerin, bu borçlanma ve garantilerden doğan finansal alacaklar ile Devlet iç ve Devlet dış borcunun etkin bir şekilde yönetimine ve izlenmesine, Hazine Müsteşarlığı ile 2 nci maddede yer alan kuruluşlar arasındaki mali ilişkilerin düzenlenmesine ve bu hususlar dahil olmak üzere Müsteşarlık tarafından üstlenilen her türlü mali yükümlülüğün geri ödenmesi, ilgili bütçe hesaplarına kaydedilmesi ve raporlanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2. - Bu Kanun; genel, katma ve özerk bütçeli kurum ve kuruluşları, kamu iktisadi teşebbüslerini, özel hukuk hükümlerine tabi olmakla beraber sermayesinin yüzde 50'inden fazlası kamuya ait olan kuruluşları, fonları, kamu bankalarını, yatırım ve kalkınma bankalarını, büyükşehir belediyelerini, belediyeleri ve bunlara bağlı kuruluşlar ile sair yerel yönetim kuruluşlarını, yap-işlet-devret, yap-işlet ve işletme hakkı devri ve benzeri finansman modelleri çerçevesinde gerçekleştirilmesi öngörülen projeler kapsamında ödeme yükümlülükleri garanti edilen kuruluşları ve hibelerle sınırlı olmak kaydıyla sivil toplum örgütlerini kapsar.

Tanımlar

MADDE 3. - Bu Kanunda yer alan;

Bakan: Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanı,

Müsteşarlık: Hazine Müsteşarlığını,

Müsteşar: Hazine Müsteşarını,

Borç servisi: Devlet iç borcu ve Devlet dış borcundan doğan anapara ve faiz ödemeleri ile bu borçlara ilişkin iskonto giderleri ile ücret ve diğer ödemeleri,

Devlet borcu: Türkiye Cumhuriyeti adına Müsteşarlığın borçlu sıfatı ile taraf olduğu ya da üstlendiği her türlü mali yükümlülükleri,

Devlet dış borcu: Müsteşarlık tarafından herhangi bir dış finansman kaynağından belirli bir ifa planına göre geri ödenmek üzere sağlanan finansman imkânları ile Hazine garantileri kapsamındaki Müsteşarlık tarafından üstlenilen her türlü mali yükümlülükleri,

Devlet iç borcu: Müsteşarlık tarafından yurt içinde ihraç olunan Devlet iç borçlanma senetleri, Hazinesin geçici nakit ihtiyacını karşılamak için yurt içi piyasalardan yaptığı borçlanmalar ve senede bağlı olup olmadığına bakılmaksızın Müsteşarlık tarafından üstlenilen her türlü mali yükümlülükleri,

Devlet iç borçlanma senetleri: Müsteşarlık tarafından yurt içinde ihraç edilen borçlanma senetlerini,

Devlet tahvili: İhraç edildikleri tarih itibarıyla bir yıl (364 gün) ve daha uzun vadeli Devlet iç borçlanma senetlerini,

Dış borcun devri: Müsteşarlık tarafından herhangi bir dış finansman kaynağından sağlanan dış finansman imkânlarının ekonominin çeşitli sektörlerinde gelişmeyi sağlamak ve/veya finansman ihtiyacını karşılamak üzere genel ve katma bütçe dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ile bankalara, anlaşmanın mali şartları ile birlikte, asıl borçlusu bu kuruluşlar olmak kaydıyla aktarılmasını,

Dış borcun ikrazı: Müsteşarlık tarafından herhangi bir dış finansman kaynağından sağlanan dış finansman imkânlarının ekonominin çeşitli sektörlerinde gelişmeyi sağlamak ve/veya finansman ihtiyacını karşılamak üzere genel ve katma bütçe dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ile yatırım ve kalkınma bankalarına gerektiğinde anlaşmanın mali şartlarına bağlı kalmaksızın aktarılmasını,

Dış borcun tahsisi: Müsteşarlık tarafından herhangi bir dış finansman kaynağından sağlanan dış finansman imkânlarının ekonominin çeşitli sektörlerinde gelişmeyi sağlamak ve/veya finansman ihtiyacını karşılamak üzere, genel ve katma bütçeli kamu kurum ve kuruluşlarına anlaşmadaki amaca sadık kalınarak kullandırılmasını,

Dış finansman: Herhangi bir dış finansman kaynağından sağlanan Devlet dış borcu, garantili imkân ve hibe veya münferiden bunların her birini,

Dış finansman kaynağı: Dış finansman sağlayan yabancı ülkeler, ülkelerce oluşturulan birlikler, resmi finansman fonları, uluslararası ve bölgesel kuruluşlar ile uluslararası sermaye ve finansman piyasalarında faaliyet gösteren yatırım bankaları da dahil olmak üzere bankalar, satıcı veya alıcı kredisi sağlayan kuruluşlar ile firmalar veya münferiden bunların her birini,

Dış imkân: Bu Kanun kapsamında yer alan kuruluşların kendi adına her hangi bir dış finansman kaynağından Hazine garantileri olmaksızın sağladıkları finansman imkânı ve hibeyi,

Garanti ücreti: Hazine garantileri nedeniyle lehine garanti verilen taraftan verilecek her garanti için bir defaya mahsus olmak kaydıyla alınan ücreti,

Garantili imkân: Bu Kanun kapsamında yer alan kuruluşlara sağlanan Hazine geri ödeme garantisi, Hazine yatırım garantisi ve Hazine ülke garantisini,

Genel giderler: Devlet borcunun yürütülmesi ve yönetilmesi için yapılan kayıt ve tescil giderleri, kredi derecelendirme kuruluşlarına ödenen ücretler, avukatlık ücreti, müşavirlik ücreti, kur farkları, komisyon ödemeleri, Devlet iç borçlanma senetleri basım ve ilan giderleri ile benzeri tüm masraf ve giderleri,

Hazine alacağı: Herhangi bir dış finansman kaynağından temin edilen finansman imkânları için verilen Hazine garantileri veya bu imkânların ikrazı suretiyle kullandırılması ya da bunlar dışında olmakla birlikte ilgili mevzuattan kaynaklanan işlemler nedeniyle doğan ve Hazine tarafından üstlenilen her türlü ödemeye ve/veya Hazine tarafından ikrazen ihraç edilen Devlet iç borçlanma senetlerine ilişkin olarak ortaya çıkan alacağı,

Hazine bonusu: İhraç edildikleri tarih itibarıyla vadeleri bir yıldan kısa olan (364 güne kadar) Devlet iç borçlanma senetlerini,

Hazine garantileri: Hazine geri ödeme garantisi, Hazine yatırım garantisi, Hazine karşı garantisi ve Hazine ülke garantisi veya münferiden herbirini,

Hazine geri ödeme garantisi: Kamu iktisadi teşebbüsleri, özel hukuk hükümlerine tabi olmakla beraber sermayelerinin yüzde 50'sinden fazlası kamuya ait olan kuruluşlar, fonlar, kamu bankaları, yatırım ve kalkınma bankaları, büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve bunlara bağlı kuruluşlar ile sair yerel yönetim kuruluşları lehine bu kuruluşların dış finansman kaynağından sağladıkları dış borçlarının geri ödenmesi hususunda verilen garantileri,

Hazine yatırım garantisi: Yap-işlet-devret, yap-işlet ve işletme hakkı devri ve benzeri finansman modelleri kapsamında ilgili mevzuat hükümlerine dayanan ve bunlarla sınırlı olmak üzere verilen garantileri,

Hazine karşı garantisi: Herhangi bir dış finansman kaynağının ihdas ettiği garanti programları çerçevesinde kamu iktisadi teşebbüsleri, özel hukuk hükümlerine tabi olmakla beraber sermayelerinin yüzde 50'sinden fazlası kamuya ait olan kuruluşlar, fonlar, kamu bankaları, yatırım ve kalkınma bankaları, büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve bunlara bağlı kuruluşlar ile sair yerel yönetim kuruluşlarının borçlu sıfatıyla uluslararası piyasalardan temin edecekleri finansman imkânları için bir dış finansman kaynağı tarafından verilen garantiye karşı verilen garantiler ile herhangi bir dış finansman kaynağının ihdas ettiği garanti programları çerçevesinde yap-işlet-devret, yap-işlet ve işletme hakkı devri ile benzeri finansman modelleri kapsamında gerçekleştirilecek projelerle ilgili olarak, mevzuatta öngörülen Hazine garantileri ile sınırlı olmak ve şartları Müsteşarlık tarafından müzakere edilmek üzere, bir dış finansman kaynağı tarafından verilen garantiye karşı verilen garantileri,

Hazine ülke garantisi: Yabancı ülkelerin herhangi bir dış finansman kaynağından sağlayacakları finansmanın geri ödenmesi hususunda verilen garantileri,

Hazine saymanlığı: Müsteşarlık Devlet Borçları, İç Ödemeler ve Dış Ödemeler Saymanlıklarının herbirini,

Hibe: Herhangi bir dış finansman kaynağından geri ödeme yükümlülüğü olmaksızın Türkiye Cumhuriyetinin aldığı aynı ve/veya nakdi mali yardım ile Türkiye Cumhuriyetinin yabancı ülkelere verdiği nakdi mali yardımı,

İhraç tutarı: Her bir menkul kıymetin satış fiyatı ile nominal tutarının çarpılması suretiyle hesaplanan değeri,

İkraz ücreti: Dış borcun ikrazı nedeniyle ikraz edilen taraftan ikraz edilen tutar üzerinden bir defaya mahsus olmak kaydıyla alınan ücreti,

Nakit Devlet iç borçlanma senetleri: Karşılığında Hazineye nakit imkânı sağlayan Devlet iç borçlanma senetlerini,

Net borç kullanımı: Yıl içinde yapılan iç ve dış borçlanmalardan yıl içinde vadesi gelen anapara ödemelerinin düşülmesi ile elde edilen tutarı,

Özel tertip Devlet iç borçlanma senetleri: İlgili yıl bütçe kanunu ve ilgili mevzuat çerçevesinde ihraç edilmiş olan ve karşılığında herhangi bir nakit girişi sağlanmayan Devlet iç borçlanma senetlerini,

Para piyasası nakit işlemleri: Hazinesinin kısa vadeli nakit ihtiyacını karşılamak üzere Devlet iç borçlanma senedi çıkarmaksızın yapılan azami 30 gün vadeli borçlanmalar ile kısa vadeli Hazine nakit fazlasını değerlendirmek üzere yapılan azami 30 gün süreli işlemleri,

Piyasa yapıcılığı: Devlet iç borçlanma senetleri ihalelerinde ve söz konusu senetlerin ikincil piyasa işlemlerinde etkinliğin artırılması amacıyla önceden belirlenen kriterlere göre seçilmiş bankalara Müsteşarlık tarafından bazı hak ve görevler verilmesini içeren sistemi,

Piyasa yapıcısı: Devlet iç borçlanma senetleri ihalelerinde ve söz konusu senetlerin ikincil piyasa işlemlerinde etkinliğin artırılması amacıyla önceden belirlenen kriterlere göre seçilmiş bankayı,

Program kredisi: Müsteşarlık tarafından ülkenin makro ekonomik programları çerçevesinde, doğrudan veya Hazine garantisi altında, kamunun finansman ihtiyacının karşılanması amacıyla herhangi bir dış finansman kaynağından sağlanan finansman imkânını,

Proje: Yıllık yatırım programlarında yer alan projeler, milli savunma projeleri ile yap-işlet-devret, yap-işlet, işletme hakkı devri ve benzeri finansman modelleri çerçevesinde gerçekleştirilen projeleri,

Proje kredisi: Projelerin gerçekleşmesi için herhangi bir dış finansman kaynağından sağlanan finansman imkânını,

Risk hesabı: Bu Kanunun ilgili hükümleri çerçevesinde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde oluşturulan hesabı,

Sivil toplum örgütü: Devlet teşkilatı içinde yer almayan, kendi idari ve mali bağımsızlığı olan, kamu yararına hizmet verdiği Bakanlar Kurulu kararı ile tespit edilen ve kâr amacı gütmeyen hükmi şahsiyeti haiz kuruluşları,

Takas: Devlet borcuna ilişkin nakit akışlarının, taraflardan birisi Müsteşarlık olmak kaydıyla, iki taraf arasında doğrudan veya dolaylı olarak değişimine imkân tanıyan finansal aracı,

Türev ürün: Devlet borcunun etkin bir şekilde idare edilebilmesi ve risk yönetimi amacıyla yurt içi veya uluslararası sermaye piyasalarında kullanılan her türlü finansal aracı,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Yetki

Yetki

MADDE 4. - Türkiye Cumhuriyeti adına Devlet iç borcu ve Devlet dış borcu almaya, Hazine geri ödeme garantisi, Hazine karşı garantisi vermeye ve verilen garantilerin şartlarında değişiklik yapmaya, hibe almaya, dış finansman imkânlarını dış borcun devri, dış borcun ikrazı, dış borcun tahsisi yoluyla kullandırmaya ve yeni mali yükümlülük yaratmaya, bu borç ve yükümlülükler ile bunlardan kaynaklanan Hazine alacaklarını yönetmeye Bakan yetkilidir.

Bakan bu yetkisini ve bu Kanun ile kendisine verilen görevlerin yerine getirilmesine ilişkin yetkilerinden uygun gördüklerini ilgili bütçe yılında geçerli olmak üzere Müsteşarlığa devredebilir. Yetki devri, Bakanın sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

Ülkelerce oluşturulan birlikler, uluslararası ve bölgesel kuruluşlar ile akdedilen ekonomik ve mali anlaşmalar kapsamında doğan ekonomik ve mali nitelikteki hak ve yetkileri kullanmaya Bakan yetkilidir.

Hazine yatırım garantisi ve Hazine ülke garantisi vermeye ve verilen garantilerin şartlarında değişiklik yapmaya; hibe ve borç vermeye Müsteşarlığın görüşü ve Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Müsteşarlık, 2 nci maddede yer alan kuruluşların Hazinenin herhangi bir suretle ilgili anlaşmalara taraf olmaksızın yaptığı borçlanmalarından hiç bir şekilde sorumlu tutulamaz.

Dış borcun ikrazı yoluyla kullanılan dış finansman imkânlarının koşullarını belirlemeye ve bu imkândan yapılması gereken geri ödemeleri hesaben ikraz veya krediye dönüştürmeye Bakan yetkilidir. Buna ilişkin işlemler Müsteşarlık tarafından yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Limit

Borçlanma ve garanti limiti

MADDE 5. - Mali yıl içinde 1 inci maddede belirtilen ilkeler ve mali sürdürülebilirlik de dikkate alınarak yılı bütçe kanununda belirtilen başlangıç ödenekleri toplamı ile tahmin edilen gelirler arasındaki fark miktarı kadar net borç kullanımı yapılabilir.

Borç yönetiminin ihtiyaçları ve gelişimi dikkate alınarak, bu limit yıl içinde en fazla yüzde 5 oranında artırılabilir. Bu miktarın da yeterli olmadığı durumlarda, ilave yüzde 5'lik bir tutar, ancak Müsteşarlığın görüşü ve Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu Kararı ile artırılabilir. Bütçenin denk olması durumunda da borçlanma, anapara ödemesinin en fazla yüzde beşine kadar artırılabilir. Borçlanma limiti değiştirilemez.

Vadesinde nakden ödenenler hariç, çeşitli kanunlara dayanılarak ikrazen ihraç olunan özel tertip Devlet iç borçlanma senetleri bu limitin hesaplanmasında dikkate alınmaz. Mali yıl içerisinde ikrazen ihraç edilecek özel tertip Devlet iç borçlanma senetlerinin limiti her yıl bütçe kanunlarıyla belirlenir.

Mali yıl içinde sağlanacak garantili imkânın limiti, her yıl bütçe kanunlarıyla belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İç ve Dış Borçlanma

İç borçlanma

MADDE 6. - Çıkarılacak Devlet iç borçlanma senetlerinin çeşitlerine, satış yöntemlerine, faiz koşullarına, vadelerine, basım ve ödemelerine ilişkin her türlü esasları ve bunlara ilişkin diğer şartları belirlemeye Bakan yetkilidir.

İkrazen ihraç edilenler hariç olmak üzere, özel tertip Devlet iç borçlanma senetleri, ancak karşılığında ilgili yıl bütçe kanununda yeterli ödenek olması kaydıyla ihraç edilir. Yıl içinde ortaya çıkan ve önceden öngörülmeyen gelişmeler için özel tertip Devlet iç borçlanma senetleri ise ancak ödenek kalemleri arasında aktarma yapılarak, ihraç edilebilir.

Özel tertip Devlet iç borçlanma senetlerinin ikrazen ihraç edilmesi durumunda düzenlenecek ikraz anlaşmasının vade, faiz ve diğer şartları Bakan tarafından belirlenir. İkrazen verilen senetlerden kaynaklanan Hazine alacaklarının ilgili mevzuat çerçevesinde silinmesi halinde bu tutarlar yılı bütçesine ödenek konmak kaydıyla bütçeye gider olarak kaydedilir.

Devlet iç borçlanma senetlerinin basım giderleri, satışa katılacak finansal kuruluşlara ödenecek komisyon ve banka muameleleri vergileri ile satışa katılan finansal kuruluşların satış işlemleri dolayısıyla yapacakları her türlü gider, vergi, resim ve harçların Hazine tarafından finansal kuruluşlara geri ödenmesinde ve senetlerin basımında veya kaydi olarak ihracında uygulanacak şekil ve esaslar, Müsteşarlık ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası arasında 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu hükümleri uygulanmaksızın akdedilecek mali servis anlaşması ile tespit edilir.

Dış borçlanma

MADDE 7. - Türkiye Cumhuriyeti adına herhangi bir dış finansman kaynağından Devlet dış borcu sağlamaya ve mali dış koşulları da dahil olmak üzere şartlarını tespit etmeye ve bu şartlar çerçevesinde mali yükümlülük altına girmeye Bakan yetkilidir. Söz konusu Devlet dış borcuna ilişkin anlaşmalar ve ilgili dokümanlara dair her türlü hazırlık, temas ve müzakereler Müsteşarlık tarafından yürütülür ve sonuçlandırılır.

Tahvil ihracı ile ilgili anlaşmalar dışında Türkiye Cumhuriyetinin borçlu sıfatıyla taraf olduğu anlaşmalar, anlaşmada daha sonraki bir tarih kararlaştırılmamışsa, imzalandıkları tarih itibarıyla Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe girer. Tahvil ihracı ile ilgili anlaşmalar, anlaşmada daha sonraki bir tarih kararlaştırılmamışsa imzalandıkları tarih itibarıyla yürürlüğe girer.

Türkiye Cumhuriyetinin borçlu sıfatıyla taraf olduğu anlaşmaların şartlarında değişiklik yapmaya Bakan yetkilidir. Bakan, mali şartlar dışındaki değişikliklerin yapılmasına ilişkin yetkisini Müsteşara devredebilir. Söz konusu anlaşma değişiklikleri aksine bir hüküm yoksa, imzalandıkları tarih itibarıyla yürürlüğe girer.

Müsteşarlık, dış finansman kaynağından sağlanan dış finansman imkânlarını genel ve katma bütçe dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ile yatırım ve kalkınma bankalarına bir ikraz anlaşmasıyla aktarabilir. Dış borcun ikrazı halinde ilgili kurumlardan, ikraz edilen tutar üzerinden, bir defaya mahsus olmak üzere, binde beş oranında ikraz ücreti alınır. Bu oranı beş katına kadar artırmaya Bakan yetkilidir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Hazine Garantileri

Hazine garantileri ve garantisiz borçlar için izin alınması

MADDE 8. - Hazine garantileri sağlanmasına ve sağlanan Hazine garantilerinin şartlarında değişiklik yapılmasına ilişkin her türlü hazırlık, temas ve müzakereler Müsteşarlık tarafından yürütülür ve sonuçlandırılır.

Hazine garantilerine ilişkin anlaşmalar ve bunların şartlarında değişiklik yapılmasına ilişkin anlaşmalar aksine bir hüküm bulunmadığı sürece imzalandıkları tarih itibarıyla yürürlüğe girer.

Hazine geri ödeme garantisi ve Hazine yatırım garantisi ile lehine garanti sağlanan taraftan verilecek her garanti için bir defaya mahsus olmak kaydıyla garanti edilen tutarın yüzde birine kadar garanti ücreti alınır.

Dış Finansman ile gerçekleştirilecek projelerin yatırım programındaki yeri ve önceliği hususunda Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının görüşü alınır. Projeler için sağlanacak Hazine geri ödeme garantisi ile Hazine yatırım garantisinin verilmesine ilişkin olarak garanti ücretinin belirlenmesi, garantinin değerlendirilmesi, bütçeleştirilmesi, riskin sınırlandırılması ve paylaşımı ile garantiye ilişkin bilgilerin kamuoyuna açıklanması ve Hazine yatırım garantisi kapsamında garanti edilen tutarın tespit edilmesi de dahil olmak üzere bu hususlara ilişkin esas ve usuller Müsteşarlık tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenir.

İl Özel İdareleri, Büyükşehir Belediyeleri ve Belediyeler, kendilerine ait tüzel kişilerin ve/veya kendilerine bağlı müstakim bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşlar ile kendilerinin ve/veya kendilerine ait tüzel kişilerle kendilerine bağlı tüzel kişiliği haiz kuruluşların sermayesinin yarısından fazlasına sahip olduğu Özel İdare Şirketleri ile Belediye İktisadi Kuruluşlarının dış finansman kaynağından Hazine garantisi altında sağladıkları dış finansman imkânlarına ilişkin her türlü yükümlülüklerden ve bu yükümlülüklerin aksatılması neticesinde doğmuş olan ve doğabilecek Hazine alacaklarının geri ödenmesinden müteselsilen sorumludurlar. Bu kapsamda akdedilen dış kredi anlaşmalarından ortaya çıkan her türlü geri ödeme yükümlülüğü tamamlanmaya kadar borçlu kuruluş, borcun geri ödenmesi süresince meydana gelebilecek her türlü idari değişikliklere ve yeni görevlendirmelere bağlı olmaksızın, borcun geri ödenmesinden sorumludur.

Kredi borçlusu kuruluşlar, Hazine garantisi altında sağlanan dış kredilere ilişkin geri ödemeler için gereken tutarı yılı bütçelerinde yatırım harcamalarına kıyasla öncelikli olarak ayırmakla mükellefler.

Dış borçların ödenmesinde aksamaya sebebiyet verdiği tespit edilenlere bu aksamadan doğan zarar ölçüsünde rücu olunur.

Hazine, kamu ve/veya özel kurum ve kuruluşlarının yurt içi piyasalardan yapacağı borçlanmalarda garanti veya kefalet veremez.

Bu Kanunun 1 inci ve 2 nci maddeleri çerçevesinde belirlenen esaslara uygun olarak Hazine garantileri kısmen veya tamamen verilebilir.

Bu Kanunun 2 nci maddesinde belirtilen kuruluşların Hazine garantileri olmaksızın herhangi bir dış finansman kaynağından sağlayacağı her türlü dış imkân ile söz konusu kuruluşların diğer kurum ve kuruluşlar lehine verecekleri garantiler Müsteşarlığın iznine tabidir. Bu iznin verilmesi Hazine garantisi sağlandığı anlamına gelmez. İzin verilmesine ilişkin esaslar hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

ALTINCI BÖLÜM

Hibe

Hibe

MADDE 9. - Avrupa Birliği'nden sağlanacak hibeler hariç olmak üzere, Türkiye Cumhuriyeti adına herhangi bir dış finansman kaynağından hibe almaya, bununla ilgili anlaşmaları yapmaya ve bu anlaşmaların esas ve şartlarını belirlemeye, sağlanan bu hibeleri bu Kanunun 2 nci maddesinde yer alan kurum ve kuruluşlara kullandırmaya Bakan yetkilidir. Söz konusu hibe anlaşmaları ile ilgili her türlü hazırlık, temas ve müzakereler Müsteşarlık tarafından yürütülür ve sonuçlandırılır. Söz konusu anlaşmalar, anlaşmada aksine hüküm bulunmamak kaydıyla, imza tarihinden itibaren yürürlüğe girer. Hibe anlaşmalarında değişiklik yapmaya Bakan yetkilidir.

Türkiye Cumhuriyeti adına yabancı ülkeler, yabancı ülkelerin kuruluşları, uluslararası kuruluşlar ve oluşturulacak uluslararası yardım konsorsiyumlarına nakdi hibe vermeye, Dışişleri Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığının uygun görüşü alınmak kaydıyla ilgili Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir. Söz konusu hibe tutarları Müsteşarlık bütçesine bu amaçla konulacak ödenekten karşılanır. Ekonomik ve mali işbirliği kapsamındaki hibe anlaşmalarına ilişkin hazırlık, temas ve müzakereler Müsteşarlık tarafından yürütülür ve Dışişleri Bakanlığı ile istişare edilerek sonuçlandırılır. Bunun dışında kalan hibe anlaşmalarına ilişkin hazırlık, temas ve müzakereler ise Devletin mali imkânları ile uyum sağlamak amacıyla Müsteşarlığın görüşünün alınması kaydıyla ilgili kuruluşlar tarafından yürütülerek sonuçlandırılır. Hibe vermeye ilişkin anlaşmalar Bakanlar Kurulu Kararı ile anlaşmada aksine bir hüküm bulunmamak kaydıyla imza tarihi itibarıyla yürürlüğe girer. Savunma ve güvenlik amaçlı hibeler hakkında bu fıkra hükümleri uygulanmaz.

YEDİNCİ BÖLÜM

Hazine Alacakları

Borç verilmesi

MADDE 10. - Türkiye Cumhuriyeti adına, yabancı ülkeler, yabancı ülkelerin kuruluşları, uluslararası kuruluşlar ve oluşturulacak uluslararası yardım konsorsiyumlarına borç vermeye, bu borcun esas ve şartlarını belirlemeye, verilen borçların yeniden yapılandırılmasına, Müsteşarlığın görüşü ve Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bu kapsamda verilecek borç tutarları Müsteşarlık bütçesine bu amaçla konulacak ödenekten karşılanır. Bu borçlara dair anlaşmalara ilişkin her türlü hazırlık, temas ve müzakereler Müsteşarlık tarafından yürütülür ve sonuçlandırılır. Borç vermeye ilişkin anlaşmalar Bakanlar Kurulu Kararı ile anlaşmada aksine bir hüküm bulunmamak kaydıyla imza tarihi itibarıyla yürürlüğe girer.

Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketinin Yüksek Danışma ve Kredileri Yönlendirme Kurulu tarafından onaylanan yıllık programında yer alan yabancı ülkelere ve bu ülkelerdeki kuruluşlara açılacak 2 yıl veya daha uzun vadeli mal ve/veya hizmet satış sözleşmeleri veya bu tür sözleşmelerle eş değer finansal kiralama işlemleri ile ilgili resmi destekli ihracat kredilerinin esaslarını ve finansal hükümlerini düzenlemeye Bakan yetkilidir.

Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketinin Yüksek Danışma ve Kredileri Yönlendirme Kurulu tarafından onaylanan yıllık programında yer almayan ülkelerde ve OECD uzlaşması hükümlerine uygun olmayan, ancak ülkemizin çıkarları açısından özel önem arz eden projelerin kredilendirilmesine ilişkin anlaşmalar Müsteşarlığın uygun görüşü ve Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından onaylanır.

Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketinin yabancı ülkelere ve bu ülkelerdeki kuruluşlara verdiği kredilerin yeniden yapılandırılmasına ilişkin hususlar Müsteşarlığın uygun görüşü ve Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından onaylanır.

Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketinin kredi, sigorta ve garanti faaliyetleri nedeni ile yüklendiği işlemlerden doğabilecek politik riskleri garanti etmeye ve bu risklerden doğabilecek zararları ödemeye Bakan yetkilidir.

Hazine alacaklarının tahsili ve idaresi

MADDE 11. - Dış borcun ikrazı suretiyle kullanılan kredilerden, ikrazen ihraç edilmiş olan Devlet iç borçlanma senetlerinden ikraz edilen kuruluşlarca vadesinde Müsteşarlığa ödenmeyen kısımlar ve Hazine garantilerinden Müsteşarlıkça üstlenmeler ve Türkiye Cumhuriyeti adına, yabancı ülkeler, yabancı ülkelerin kuruluşları, uluslararası kuruluşlar ve oluşturulacak uluslararası yardım konsorsiyumlarına verilen borçlar neticesinde doğan alacakların şartlarının belirlenmesine, tahsiline, takibine ve her türlü finansal tekniğin kullanılması suretiyle idaresine Bakan yetkilidir.

Dış borcun ikrazı suretiyle kullanılan kredilerden, ikraz edilen kuruluşlarca vadesinde Müsteşarlığa ödenmeyen kısımlar ve Hazine garantilerinden Müsteşarlıkça üstlenmeler neticesinde doğan alacaklar ile ikrazen ihraç edilmiş olan Devlet iç borçlanma senetlerinin borçlu tarafından ödenmemesi durumunda, bu tür alacaklar için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Vadesinde ödenmeyen Hazine alacaklarına 6183 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde gecikme zammı tahakkuk ettirilir.

Hazine garantileri kapsamında yapılan işlemler, dış borcun ikrazı suretiyle kullanılan kaynaklar ile bu Kanun kapsamında oluşan Hazine alacakları nedeniyle bu Kanunun 2 nci maddesinde sayılan kuruluşların hesap, bilgi ve belgelerini denetlemeye Müsteşarlık yetkilidir.

Genel ve katma bütçe dışı kuruluşlara genel bütçeden yapılacak aktarmalarda, Hazine alacaklarının kaynağa tahsilatına ilgisine göre Bakan veya Maliye Bakanı yetkilidir.

Büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve bunlara bağlı kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen projeler için Müsteşarlığın garantisi altında sağlanan veya dış borcun ikrazı suretiyle kullanılan krediler çerçevesinde ilgili belediye veya bağlı kuruluşun geri ödeme yükümlülüklerini karşılamak üzere gelirlerinin bir kısmının aktarılması amacıyla, proje uygulayıcı kuruluşun yetkili organlarının kararı ile bir Dış Borç Ödeme Hesabı oluşturulur. Dış Borç Ödeme Hesabı oluşturulmasına ilişkin yetkili organın kararı kesin olup belediye veya bağlı kuruluşun yönetim değişikliği veya başka bir kararı ile iptal edilemez veya gelirleri azaltacak şekilde değiştirilemez. Dış Borç Ödeme Hesabı oluşturulması ve işleyişine ilişkin esas ve usuller bir yönetmelik ile düzenlenir.

Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketi tarafından verilen krediler Hazine alacağı kapsamında takip edilmez.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Nakit, Borç ve Risk Yönetimi

Nakit, borç ve risk yönetimi

MADDE 12. - Makroekonomik dengeleri gözeterek maliye ve para politikaları ile uyumlu bir şekilde nakit akışlarının yönetilmesi ve en düşük maliyeti sağlayacak en uygun borçlanma düzeyinin benimsenmesi amacıyla mevcut riskler çerçevesinde gerekirse borç yapısının değiştirilmesi için işlemler yapılması ve bunun için gerekli alt yapının güçlendirilmesine, Türkiye Cumhuriyeti adına Bakanın verdiği yetki çerçevesinde, Müsteşarlık yetkilidir. Nakit akışlarının yönetiminin gerektirdiği faiz ödemeleri, borç ve risk yönetimi kapsamındaki finansal tekniklerin kullanılmasından kaynaklanan ödemeler Müsteşarlık bütçesine bu amaçla konulacak ödenekten karşılanır.

Müsteşarlık, piyasa yapıcılığı sistemini kurmaya, sistemin işleyiş esaslarını belirlemeye ve işleyişi ile ilgili her türlü tedbiri almaya veya sistemi kaldırmaya yetkilidir.

Konsolide bütçe ödemelerini zamanında yapabilmek, nakit akımları arasındaki dönemsel farklılıkların ödemeler üzerindeki olumsuz etkilerini önlemek amacıyla, kısa dönemli nakit ihtiyacını karşılamak için para piyasalarında nakit işlem yapmaya ve/veya yaptırmaya, Hazine hesaplarında oluşacak nakit fazlalıklarını değerlendirmek amacıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası aracılığıyla nemalandırılmasını teminen işlem yaptırmaya Bakan yetkilidir. Söz konusu kısa vadeli yükümlülüklerin toplamı, ilgili yıl bütçe başlangıç ödenekleri toplamının yüzde 1'ini geçemez. Nemalandırılacak tutar bu fıkra kapsamında belirtilen limiti aşamaz. Nemalandırmaya ilişkin usul ve esaslar Müsteşarlık ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası arasında müştereken tespit olunur.

Hazinenin Devlet dış borcu kapsamında ortaya çıkan yükümlülüklerinin uluslararası sermaye piyasalarında mevcut muhtelif finansal araçlar vasıtasıyla yönetimi amacıyla, takas dahil her türlü türev ürüne ilişkin anlaşma yapmaya Bakan yetkilidir. Söz konusu anlaşmalar, anlaşmada aksine hüküm yoksa imzalandıkları tarih itibarıyla yürürlüğe girer. Bu anlaşmalara ilişkin temas ve müzakereler Müsteşarlık tarafından yürütülür ve sonuçlandırılır.

Borç ve risk yönetimi amacıyla daha önce ihraç olunan Devlet İç Borçlanma Senetleri işlemiş faizleri ödenerek veya piyasa koşullarından geri alınabilir, başka senetlerle değiştirilebilir veya gerektiğinde söz konusu senetlerin anaparaları ödenmeksizin sadece işlemiş faiz tutarları kupon ödeme tarihinden önce erken itfaya tabi tutulabilir. Ayrıca bu amaçla, takas dahil olmak üzere her türlü türev ürüne ilişkin finansal araçlar kullanılabilir.

Risk hesabı

MADDE 13. - Hazine garantileri kapsamında Müsteşarlık tarafından ödenen bütün tutarlar ile risk yönetimi kapsamında önceden öngörülmesi mümkün bulunmayan ödemeler, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde oluşturulan Müsteşarlığa ait risk hesabından karşılanır. Hesaptan, bu Kanunda belirtilen haller dışında kullanım yapılamaz.

Risk hesabının kaynakları şunlardır:

- a) İkraz ücretleri,
- b) Garanti ücretleri,
- c) Hesaptan yapılan ödemeler karşılığında ilgili kuruluşlardan yapılan geri ödemeler ve gecikme zammı dahil tahsil edilen her türlü ödemeler,

d) Bu maddenin son fıkrasına göre sağlanan nemalar,

e) Bütçe Kanunlarıyla risk hesabına aktarılmak üzere öngörülen ödenekler.

Yılı bütçesine bu amaçla konulan ödenek bir başka tertibe aktarılamaz. Yılı bütçesinde risk hesabına aktarılması öngörülen ödeneklerin yetersiz olması halinde ilgili tertibe ödenek aktarmaya Maliye Bakanı yetkilidir.

Hesaptaki tutarlar günlük bazda nemalandırılır. Nemalandırmanın koşulları Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından belirlenir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Devlet Borçlarının Bütçeleştirilmesi

Devlet borçlarının bütçeleştirilmesi, muhasebeleştirilmesi ve raporlanması

MADDE 14. - Mali yıl içinde, türev ürünler dahil olmak üzere, ödenecek Devlet iç ve dış borç anapara ödemeleri ile iç ve dış borçlanma tutarlarını, Hazinesinin kısa vadeli nakit ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla para piyasalarından yapacağı borçlanma tutarlarını bütçe dışında özel hesaplarda izlemeye Bakan yetkilidir.

Her ne suretle olursa olsun, türev ürünler de dahil, yapılmış olan borçlardan doğan Devlet iç ve dış borç faizleri ile iskonto giderleri, genel giderler ile Hazinesinin kısa vadeli nakit ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla para piyasalarından yapacağı borçlanma faizleri bu amaçla bütçeye yeterli miktarda konulacak ödeneklerle karşılanır. Bu ödeneklerden bütçenin diğer kalemlerine hiçbir şekilde aktarma yapılamaz.

Devlet borcunun muhasebesi ile ilgili esas ve usuller Maliye Bakanlığı ve Müsteşarlık tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

Kullanıcı ve borçlu bütün kamu kurum ve kuruluşları, Müsteşarlığın sahip olduğu iç ve dış yükümlülüklerin muhasebe kayıtlarına doğru ve zamanında aktarılmasını teminen, ikraz ve tahsis edilen kredilere ve sağlanan Hazine garantilerine ilişkin gerçekleşme bilgilerini ve Müsteşarlığın ihtiyaç duyduğu diğer bilgi ve belgeleri, kredi kullanımına aracılık eden kurum ve kuruluşlar da söz konusu kredilere ilişkin olarak temini talep edilen her türlü bilgiyi talep edilen süreler içinde ve talep edilen şartlarda Müsteşarlığa vermekle yükümlüdür.

Proje kredilerinden kullanılacak tutarlar için ilgili yıl bütçesinde kullanıcı kuruluşun talebine bağlı olarak kredi anlaşmalarında öngörülen kullanım dönemleri ve tutarlar gözönünde bulundurulur yeterli ödenek tahsis edilir.

İkraz ve tahsis edilen krediler ve sağlanan Hazine garantileri kapsamında konsolide bütçeye tabi kullanıcı kuruluşlarca yapılacak her türlü yatırım harcaması, yılı bütçesinin ilgili tertipleriyle ilişkilendirilir. Bu kapsamda, genel ve katma bütçeli kuruluşlar tarafından proje kredisi olarak kullanılacak her türlü imkânın, kullanımdan önce bütçeleştirilmesi esastır. Ayrıca, konsolide bütçe dışındaki kuruluşlar tarafından proje kredisi olarak kullanılacak her türlü imkânın kullanımdan önce kuruluşların kendi bütçeleri ve muhasebe sistemleri içinde ödenek ve gider kaydedilmesi esastır.

Dış borcun ikrazı ve ikrazden ihraç edilmiş olan Devlet iç borçlanma senetleri suretiyle kullanılan finansman imkânları, ikraz edilen tarafından kredilerden Müsteşarlığa ödenen taksitler ile gecikme faiz ve cezaları bütçeye gelir kaydolunur.

Herhangi bir dış finansman kaynağından 2 nci maddede yer alan kuruluşlar için sağlanan dış finansman imkânlarından tüm kullanımlar dış borç kaydı yapılmak üzere, Müsteşarlığa bildirilir.

Dış borç kaydı yapılan tutarlara ilişkin bilgiler Müsteşarlıkça Maliye Bakanlığına bildirilir. Dış borç kaydının yapılmasına ilişkin esas ve usuller Müsteşarlık tarafından belirlenir. Bu kullanımların bütçeleştirilmesine ve muhasebeleştirilmesine ilişkin esas ve usuller ise Maliye Bakanlığı ve Müsteşarlık tarafından birlikte belirlenir.

Dış borcun tahsisi yoluyla kullanılan dış finansman imkânlarının borç servisi Müsteşarlık tarafından yapılır.

Müsteşarlıkça bu Kanun kapsamında herhangi bir dış finansman veya türev ürüne ilişkin olarak yapılan anlaşmaların yürürlüğe girmesini sağlayacak kanuni düzenlemelerin tamamlanmasına kadar, anlaşmalar gereğince peşin ödenmesi gereken komisyon, ücret, garanti ücreti ve benzeri giderler bütçeden mahsup edilecek ödemeler hesabı ile ilişkilendirilerek Müsteşarlık tarafından yapılabilir.

Vadesinde ödenmediği takdirde gecikme faizi doğuracak Devlet iç borcu ve Devlet dış borcu ile ilgili ödeneğin yetersiz kalması halinde ödemeler bütçeden mahsup edilecek ödemeler hesabı ile ilişkilendirilerek Müsteşarlık tarafından yapılabilir.

Uluslararası sermaye piyasalarında gerçekleştirilen tahvil ihraçlarına ilişkin komisyon, ücret ve masraflar, yılı bütçe ödenekleriyle ilişkilendirilmek suretiyle tahvil ihracına ilişkin anlaşma hükümleri çerçevesinde ihraç tutarından mahsup edilerek ödenebilir.

Genel ve katma bütçeli kuruluşlarca kullanılmak üzere sağlanan aynı ve nakdi hibe tutarlarını özel gelir ve özel ödenek olarak kaydettermeye Müsteşarlığın teklifi üzerine Maliye Bakanı yetkilidir.

Müsteşarlıkça dış finansman kaynağından sağlanan Devlet dış borcu ile ilgili ve buna dair borçlanma anlaşmaları ile borç ve risk yönetimi amacıyla gerçekleştirilen her türlü anlaşmada öngörülen bütün ödeme ve işlemler ile Müsteşarlık tarafından sağlanan hibelerden karşılanmak üzere ithal edilen malzeme ve ekipman için yılı bütçesinde iç para ve vergi karşılıkları olarak yeterli ödenek konur ve bu ödeneklerden bütçenin diğer kalemlerine hiç bir şekilde aktarma yapılamaz.

Müsteşarlıkça yabancı ülkelere, bu ülkelerdeki kurum ve kuruluşlara, uluslararası kuruluşlara sağlanan danışmanlık hizmetlerinden elde edilecek gelirlerle, yasal hakları Müsteşarlığa ait olup da yabancı ülkelere, bu ülkelerdeki kurum ve kuruluşlarla uluslararası kuruluşlara ücreti karşılığında kullanılan ve/veya satılan yazılım ve benzeri varlıklardan elde edilecek gelirler Maliye Bakanlığı tarafından bütçeye özel gelir, Müsteşarlık bütçesine özel ödenek kaydedilir.

Devlet borcu ve Hazine garantilerinin uygulama sonuçları Müsteşarlıkça hazırlanarak ilgili yıl kesin hesap cetveli ile birlikte Hazine genel hesabına dahil edilmek üzere Maliye Bakanlığına gönderilir. İlgili bütçe yılı içinde sağlanan iç ve dış finansman imkânları, sağlanan Hazine garantileri, Risk Hesabı, alınan ve verilen hibeler, dış borcun devri, dış borcun ikrazı ve dış borcun tahsisine ilişkin bilgilerle finans piyasalarına ve borç yönetimine ilişkin değerlendirmelerin yer aldığı Kamu Borç Yönetimi Raporu üçer aylık dönemler itibarıyla Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına, Bakanlar Kuruluna sunulmak üzere Başbakanlığa, Maliye Bakanlığına, Sayıştay Başkanlığına ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına gönderilir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonu yılda bir kez bilgilendirilir.

ONUNCU BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Vergi, resim, harç ve fon istisnası

MADDE 15. - Müsteşarlıkça ihraç edilen Devlet iç borçlanma senetlerinin faiz ve anapara ödemeleri ile 6 ncı maddenin son fıkrasında yer alan mali servis anlaşmasında yer alacak ödemeler

ve bunların dışında kalan diğer Devlet iç borçları ile ilgili gider, işlemler ve kağıtlar, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu hükümleri saklı olmak koşulu ile her türlü vergi, resim, harç ve fondan istisnadır.

Müsteşarlık tarafından borçlu sıfatıyla veya Hazine garantileri ile sağlanan;

a) Program kredisi, hibe ve proje kredilerinin temini, ikrazı, devri, tadili veya uzatılmasına ilişkin işlemler ve kâğıtlar,

b) Uluslararası sermaye piyasalarında kullanılan finansman araçları ile yapılacak borçlanma anlaşmalarında öngörülen ödemeler, işlemler ve kâğıtlar ve bu piyasalarda ihraç edilen menkul kıymetler,

c) Devlet dış borçlarının uluslararası sermaye piyasalarında kullanılan türev ürünler dahil olmak üzere her türlü finansal araçlar vasıtasıyla yönetilmesine veya yeniden yapılandırılmasına ilişkin anlaşmalarda öngörülen işlemler ve kâğıtlar, her türlü vergi, resim, harç ve fondan istisnadır.

Avrupa Birliğinden sağlanacak hibelere ilişkin işlem ve kâğıtlar (a) bendi hükümleri kapsamındadır.

Düzenleme yapma ve danışmanlık hizmetleri

MADDE 16. - Bu Kanun kapsamında yer alan borçlanma ve garanti limiti, iç ve dış borçlanma, dış borcun devir, ikraz ve tahsisi, hibe alma ve verme, Hazine garantileri, garantisiz kamu borçlarına izin verilmesi, Hazine alacakları, nakit, borç ve risk yönetimi, risk hesabının işleyişi, uluslararası kredili ihaleye çıkma ve özel ihale usulleri ile sair konuların uygulanmasına yönelik esas ve usuller çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir.

Bu Kanun kapsamında yer alan hususlara ilişkin her türlü değişiklik, ancak bu Kanuna hüküm eklemek veya bu Kanunda değişiklik yapılmak suretiyle yapılabilir. Diğer kanunlarda bu Kanunda yer alan hususlara ilişkin olarak yapılan düzenlemeler, bu Kanun uygulamaları açısından geçersizdir.

Müsteşarlığı bu Kanun hükümleri dışında olup da nakit ya da nakit dışı yükümlülük altına sokabilecek her türlü düzenlemede Müsteşarlığın uygun görüşü aranır.

Müsteşarlık, nakit, borç ve risk yönetimine yönelik olarak yabancı ülkelere, bu ülkelerdeki kurum ve kuruluşlara, uluslararası kuruluşlara bir ücret karşılığı veya ücret alınmaksızın danışmanlık hizmeti sağlayabilir. Bu kapsamda yasal hakları Müsteşarlığa ait bulunan yazılım, lisans ve benzeri varlıklar, Müsteşarlıkça ücreti karşılığı kullanılabilir, satılabilir veya hibe edilebilir.

Değiştirilen, yürürlükten kaldırılan ve uygulanmayacak hükümler

MADDE 17. -A) 20/12/1994 tarih ve 4059 sayılı Hazine Müsteşarlığı ile Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 2. maddesinin (a) fıkrasında yer alan "yönetmek ve nemalandırmak" ifadesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki ibare eklenmiştir.

"kamu borç portföyü, Hazine garantileri ve Hazine alacakları ile ilgili her türlü analiz ve risk değerlendirmesini yapmak, ilgili diğer Müsteşarlık birimleriyle işbirliği içinde borçlanma politika, ilke ve stratejilerini belirlemek, uzun vadeli ve yıllık borçlanma programlarını hazırlamak, risk yönetimi kapsamında alınacak tedbirleri tespit etmek, uygulamayı değerlendirmek ve raporlamak"

B) 5/5/1969 tarihli ve 1173 sayılı Milletlerarası Münasebetlerin Yürütülmesi ve Koordinasyonu Hakkında Kanun ile 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Milletlerarası Andlaşmaların Yapılması, Yürürlüğü ve Yayınlanması ile Bazı Andlaşmaların Yapılması İçin Bakanlar Kuruluna Yetki Verilmesi Hakkında Kanun ile 4726 sayılı 2002 Mali Yılı Bütçe Kanunu'nun bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz.

2/2/1981 tarihli ve 2380 sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanununun ek 4 üncü maddesinin (2) numaralı bendinde yer alan "ile Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın bağlı olduğu Bakan'ın onayı ile ülkenin dış kredi itibarı gözetilerek Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından alacaklısına ödenen diğer dış kredi ödemelerinden doğan borçları" ibaresi yürürlükten kaldırılmış ve aynı maddeye aşağıdaki bent eklenmiştir.

"6. (1) ve (2) numaralı bentlere göre kesinti yapılması, borcun yasal yollardan takibini ve tahsilini engellemez."

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

GEÇİCİ MADDE 1. - Bu Kanunun 12 nci maddesi ile getirilen uygulamalar ve risk yönetimine yönelik teknik alt yapının oluşturulması için gerekli düzenlemeler 31/12/2002 tarihine kadar Müsteşarlık tarafından tamamlanır.

GEÇİCİ MADDE 2. - Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce kamu kurum ve kuruluşlarının yurt içi piyasalardan yaptığı Hazine garantisine ve/veya kefaletine haiz borçlanmaların üstlenilmesi durumunda doğan alacaklar, kamusal hizmet ve ilişkilerden doğmuş sayılır ve bu alacakların şartlarının belirlenmesine, tahsiline, takibine ve her türlü finansal tekniğin kullanılması suretiyle idaresine Bakan yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 3. - Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla mevcut bulunan Hazine alacaklarına tahakkuk etmiş bulunan gecikme faiz ve cezalarının miktarları, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren dördüncü ayın sonuna kadar ilgisine bildirilir. Bu bildirimde bildirim tebliğ tarihinden itibaren iki ay içinde borçlunun uzlaşma talebinde bulunabileceği belirtilir. Bu süre içinde uzlaşma talebinde bulunan kurum ve kuruluşlara uzlaşma komisyonu tarafından uzlaşma görüşmesinin yapılacağı gün bildirilir. Bu süre iki ayı geçemez. Uzlaşma için ilgilinin en üst seviyeden yetkili mercii vasıtasıyla ve yazı ile Müsteşarlığa başvurusu şarttır.

Uzlaşma komisyonu Bakan tarafından Hazine alacaklarının idaresi, takip ve tahsiliyle ilgili görevli personel arasından tayin edilen bir başkan ve iki üyeden oluşur. Komisyon oy çokluğuyla karar verir. Komisyonun uzlaşabileceği miktarın alt sınırı ve vade yapısının genel esasları Bakan tarafından belirlenir ve uzlaşma görüşmesinden önce komisyona yazılı olarak bildirilir. Uzlaşma müzakereleri ilk görüşmenin başladığı günü takiben en geç 10 iş günü içerisinde neticelendirilir. Uzlaşmanın sağlanması halinde, durum tarafların imzalayacağı bir tutanakla tespit olunur ve Bakan onayını takiben alacağın yeni şartlar çerçevesinde yapılandırılması sağlanır. Söz konusu süreçte uzlaşmanın vaki olmaması halinde, durum taraflarca imzalanan bir tutanakla tespit edilir ve Hazine alacağının 6183 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde takip ve tahsil için gerekli işlemler başlatılır. Uzlaşmanın sağlanamaması halinde aynı alacaklar için yeni bir uzlaşma talebinde bulunulamaz.

Uzlaşılacak tutarlara ilişkin yükümlülüklerin borçlu tarafından vadesinde yerine getirilmemesi halinde uzlaşma yapılmamış sayılır ve Hazine alacağı 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilir.

Uzlaşma başvuru süresi içinde uzlaşma talebinde bulunmayan kurum ve kuruluşlardan olan Hazine alacağının 6183 sayılı Kanun çerçevesinde tahsil ve takibi için gerekli işlemler başlatılır.

GEÇİCİ MADDE 4. - Marmara ve Düzce depremleri sonrası, deprem bölgelerinde acil yardım ve yeniden yapılandırma, rehabilitasyon projelerinin finansmanı amacıyla, Dünya Bankası, Avrupa Yatırım Bankası, Avrupa Konseyi Kalkınma Bankası, İslam Kalkınma Bankası, Körfez İşbirliği Konseyi Ülkelerinin ilgili finans kuruluşlarından ve aynı amaçla yabancı ülke hükümetleri ile, yabancı ülkelerin kredi kuruluşları ve uluslararası kurumlardan, Türkiye Cumhuriyeti'nin borçlu sıfatıyla sağladığı ve bu amaç için sağlanacak kredileri genel ve katma bütçeli kuruluşlar dışında kalan kamu kurum ve kuruluşlarına karşılıksız tahsis etmeye Hazine Müsteşarlığı'nın bağlı bulunduğu Bakan yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 5. - Bakü-Tiflis-Ceyhan boru hattı projesi kapsamında ve projenin süresi boyunca geçerli olmak üzere;

a) Akdedilmiş olan ev sahibi ülke anlaşması, anahtar teslimi yapım sözleşmesi, hükümet garantisi anlaşması ve bu proje tahtındaki akdedilecek diğer anlaşmalarla ilgili belge ve sair dokümanların imzalanmasına,

b) (a) bendinde belirtilen anlaşmalar ile diğer ilgili belge ve anlaşmalarla sair dokümanlar tahdında Türkiye Cumhuriyeti ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından taahhüt edilen her türlü ödeme, tamamlama, performans ve sair yükümlülüklerin ifasına yönelik olarak ilgili anlaşmalarda öngörülen taraflara garanti verilmesine, bahsekonu taahhütlerin anlaşmalarda öngörüldüğü şekilde gereği gibi kısmen ya da tamamen yerine getirilmemesi halinde ortaya çıkacak her türlü ödeme yükümlülüğünün Türkiye Cumhuriyeti adına garanti edilmesine,

c) (a) ve (b) bentlerinde belirtilen anlaşmalar ile diğer ilgili belge ve anlaşmalarla sair dokümanları imzalayan ve imzalayacak ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının tespitine ve yetkilendirilmesine,

Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Yürürlük

MADDE 18. - Bu Kanunun;

a) 5 inci maddesi, 6 ncı maddesinin birinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları, 8 inci maddenin üçüncü ve dördüncü fıkraları, 9 uncu maddesinin ikinci fıkrası, 13 üncü maddesi ile 14 üncü maddesinin beşinci, altıncı, onüçüncü ve onaltıncı fıkraları 1/1/2003 tarihinde,

b) 6 ncı maddesinin ikinci fıkrası, 1/1/2004 tarihinde,

c) Diğer maddeleri yayımı tarihinde,

Yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

KAMU FİNANSMANI VE BORÇ YÖNETİMİNİN DÜZENLENMESİ HAKKINDA KANUN TASARISI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1. – Bu Kanunun amacı; ülkenin kalkınma hedeflerini dikkate alarak, piyasalarda güven ve istikrarı koruyarak ve makroekonomik dengeleri gözeterek, Devletin iç ve dış borçlanmasına, hibe almasına, borç ve hibe vermesine nakit yönetiminin maliye ve para politikaları ile koordineli bir şekilde yürütülmesine, verilecek garantilerin, bu borçlanma ve garantilerden doğan finansal alacaklar ile Devlet iç ve Devlet dış borcunun etkin bir şekilde yönetimine ve izlenmesine, Hazine Müsteşarlığı ile 2 nci maddede yer alan kuruluşlar arasındaki malî ilişkilerin düzenlenmesine ve bu hususlar dahil olmak üzere Müsteşarlık tarafından üstlenilen her türlü malî yükümlülüğün geri ödenmesi, bütçeleştirilmesi ve muhasebeleştirilmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2. – Bu Kanun; genel ve katma bütçeli kurum ve kuruluşları, kamu iktisadi teşebbüslerini, özel hukuk hükümlerine tabi olmakla beraber sermayesinin yüzde 50'sinden fazlası kamuya ait olan kuruluşları, fonları, kamu bankalarını, yatırım ve kalkınma bankalarını, büyükşehir belediyelerini, belediyeleri ve bunlara bağlı kuruluşlar ile sair yerel

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

KAMU FİNANSMANI VE BORÇ YÖNETİMİNİN DÜZENLENMESİ HAKKINDA KANUN TASARISI

(Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun ile Hazine Müsteşarlığı ile Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanunda ve Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1. - Bu Kanunun amacı; ülkenin kalkınma hedeflerini dikkate alarak, piyasalarda güven ve istikrarı koruyarak ve makroekonomik dengeleri gözeterek, Devletin iç ve dış borçlanmasına, hibe almasına, borç ve hibe vermesine, nakit yönetiminin maliye ve para politikaları ile koordineli bir şekilde yürütülmesine, verilecek garantilerin, bu borçlanma ve garantilerden doğan finansal alacaklar ile Devlet iç ve Devlet dış borcunun etkin bir şekilde yönetimine ve izlenmesine, Hazine Müsteşarlığı ile 2 nci maddede yer alan kuruluşlar arasındaki mali ilişkilerin düzenlenmesine ve bu hususlar dahil olmak üzere Müsteşarlık tarafından üstlenilen her türlü mali yükümlülüğün geri ödenmesi, ilgili bütçe hesaplarına kaydedilmesi ve raporlanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2. - Bu Kanun; genel, katma ve özerk bütçeli kurum ve kuruluşları, kamu iktisadi teşebbüslerini, özel hukuk hükümlerine tabi olmakla beraber sermayesinin yüzde 50'sinden fazlası kamuya ait olan kuruluşları, fonları, kamu bankalarını, yatırım ve kalkınma bankalarını, büyükşehir belediyelerini, belediyeleri ve bunlara bağlı kuruluşlar ile sair yerel

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

yönetim kuruluşlarını, sivil toplum örgütlerini ve yap-işlet-devret, yap-işlet ve işletme hakkı devri ve benzeri finansman modelleri çerçevesinde gerçekleştirilmesi öngörülen projeler kapsamında ödeme yükümlülükleri garanti edilen kuruluşları kapsar.

Tanımlar

MADDE 3. - Bu Kanunda yer alan;

Bakan : Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanı,

Müsteşarlık : Hazine Müsteşarlığını,

Müsteşar : Hazine Müsteşarını,

Borç servisi : Devlet iç borcu ve Devlet dış borcundan doğan anapara ve faiz ödemeleri ile bu borçlara ilişkin iskonto giderleri ile ücret ve diğer ödemeleri,

Devlet borcu : Türkiye Cumhuriyeti adına Müsteşarlığın borçlu sıfatı ile taraf olduğu ya da üstlendiği her türlü mali yükümlülükleri,

Devlet dış borcu : Müsteşarlık tarafından herhangi bir dış finansman kaynağından belirli bir itfa planına göre geri ödenmek üzere sağlanan finansman imkânları ile Hazine garantileri kapsamında Müsteşarlık tarafından üstlenilen her türlü mali yükümlülükleri,

Devlet iç borcu : Müsteşarlık tarafından yurt içinde ihraç olunan Devlet iç borçlanma senetleri, Hazinesinin geçici nakit ihtiyacını karşılamak için yurt içi piyasalardan yaptığı borçlanmalar ve senede bağlı olup olmadığına bakılmaksızın Müsteşarlık tarafından üstlenilen her türlü mali yükümlülükleri,

Devlet iç borçlanma senetleri : Müsteşarlık tarafından yurt içinde ihraç edilen borçlanma senetlerini,

Devlet tahvili : İhraç edildikleri tarih itibarıyla bir yıl (364 gün) ve daha uzun vadeli Devlet iç borçlanma senetlerini,

Dış borcun devri : Müsteşarlık tarafından herhangi bir dış finansman kaynağından sağlanan dış finansman imkânlarının ekonominin

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

yönetim kuruluşlarını, yap-işlet-devret, yap-işlet ve işletme hakkı devri ve benzeri finansman modelleri çerçevesinde gerçekleştirilmesi öngörülen projeler kapsamında ödeme yükümlülükleri Hazine Müsteşarlığınca garanti edilen kuruluşları ve hibelerle sınırlı olmak kaydıyla sivil toplum örgütlerini kapsar.

Tanımlar

MADDE 3. - Bu Kanunda yer alan;

Bakan: Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanı,

Müsteşarlık: Hazine Müsteşarlığını,

Müsteşar: Hazine Müsteşarını,

Borç servisi: Devlet iç borcu ve Devlet dış borcundan doğan anapara ve faiz ödemeleri ile bu borçlara ilişkin iskonto giderleri ile ücret ve diğer ödemeleri,

Devlet borcu: Türkiye Cumhuriyeti adına Müsteşarlığın borçlu sıfatı ile taraf olduğu ya da üstlendiği her türlü mali yükümlülükleri,

Devlet dış borcu: Müsteşarlık tarafından herhangi bir dış finansman kaynağından belirli bir itfa planına göre geri ödenmek üzere sağlanan finansman imkânları ile Hazine garantileri kapsamında Müsteşarlık tarafından üstlenilen her türlü mali yükümlülükleri,

Devlet iç borcu: Müsteşarlık tarafından yurt içinde ihraç olunan Devlet iç borçlanma senetleri, Hazinesinin geçici nakit ihtiyacını karşılamak için yurt içi piyasalardan yaptığı borçlanmalar ve senede bağlı olup olmadığına bakılmaksızın Müsteşarlık tarafından üstlenilen her türlü mali yükümlülükleri,

Devlet iç borçlanma senetleri: Müsteşarlık tarafından yurt içinde ihraç edilen borçlanma senetlerini,

Devlet tahvili: İhraç edildikleri tarih itibarıyla bir yıl (364 gün) ve daha uzun vadeli Devlet iç borçlanma senetlerini,

Dış borcun devri: Müsteşarlık tarafından herhangi bir dış finansman kaynağından sağlanan dış finansman imkânlarının ekonominin

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

çeşitli sektörlerinde gelişmeyi sağlamak ve/veya finansman ihtiyacını karşılamak üzere genel ve katma bütçe dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ile bankalara ve sivil toplum örgütlerine, anlaşmanın malî şartları ile birlikte, asıl borçlusu bu kuruluşlar olmak kaydıyla aktarılmasını,

Dış borcun ikrazı : Müsteşarlık tarafından herhangi bir dış finansman kaynağından sağlanan dış finansman imkânlarının ekonominin çeşitli sektörlerinde gelişmeyi sağlamak ve/veya finansman ihtiyacını karşılamak üzere genel ve katma bütçe dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ile yatırım ve kalkınma bankalarına gerektiğinde anlaşmanın malî şartlarına bağlı kalmaksızın aktarılmasını,

Dış borcun tahsisi : Müsteşarlık tarafından herhangi bir dış finansman kaynağından sağlanan dış finansman imkânlarının ekonominin çeşitli sektörlerinde gelişmeyi sağlamak ve/veya finansman ihtiyacını karşılamak üzere, genel ve katma bütçeli kamu kurum ve kuruluşlarına anlaşmadaki amaca sadık kalınarak kullandırılmasını,

Dış finansman : Herhangi bir dış finansman kaynağından sağlanan Devlet dış borcu, garantili imkân ve hibe veya münferiden bunların her birini,

Dış finansman kaynağı : Dış finansman sağlayan yabancı ülkeler, ülkelerce oluşturulan birlikler, resmî finansman fonları, uluslararası ve bölgesel kuruluşlar ile uluslararası sermaye ve finansman piyasalarında faaliyet gösteren yatırım bankaları da dahil olmak üzere bankalar, satıcı veya alıcı kredisi sağlayan kuruluşlar ile firmalar veya münferiden bunların her birini,

Dış imkân : Bu Kanun kapsamında yer alan kuruluşların kendi adına herhangi bir dış finansman kaynağından Hazine garantileri olmaksızın sağladıkları finansman imkânı ve hibeyi,

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

çeşitli sektörlerinde gelişmeyi sağlamak ve/veya finansman ihtiyacını karşılamak üzere genel ve katma bütçe dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ile bankalara, anlaşmanın mali şartları ile birlikte, asıl borçlusu bu kuruluşlar olmak kaydıyla aktarılmasını,

Dış borcun ikrazı: Müsteşarlık tarafından herhangi bir dış finansman kaynağından sağlanan dış finansman imkânlarının ekonominin çeşitli sektörlerinde gelişmeyi sağlamak ve/veya finansman ihtiyacını karşılamak üzere genel ve katma bütçe dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ile yatırım ve kalkınma bankalarına gerektiğinde anlaşmanın mali şartlarına bağlı kalmaksızın aktarılmasını,

Dış borcun tahsisi: Müsteşarlık tarafından herhangi bir dış finansman kaynağından sağlanan dış finansman imkânlarının ekonominin çeşitli sektörlerinde gelişmeyi sağlamak ve/veya finansman ihtiyacını karşılamak üzere, genel ve katma bütçeli kamu kurum ve kuruluşlarına anlaşmadaki amaca sadık kalınarak kullandırılmasını,

Dış finansman: Herhangi bir dış finansman kaynağından sağlanan Devlet dış borcu, garantili imkân ve hibe veya münferiden bunların her birini,

Dış finansman kaynağı: Dış finansman sağlayan yabancı ülkeler, ülkelerce oluşturulan birlikler, resmi finansman fonları, uluslararası ve bölgesel kuruluşlar ile uluslararası sermaye ve finansman piyasalarında faaliyet gösteren yatırım bankaları da dahil olmak üzere bankalar, satıcı veya alıcı kredisi sağlayan kuruluşlar ile firmalar veya münferiden bunların her birini,

Dış imkân: Bu Kanun kapsamında yer alan kuruluşların kendi adına herhangi bir dış finansman kaynağından Hazine garantileri olmaksızın sağladıkları finansman imkânı ve hibeyi,

Garanti ücreti: Hazine garantileri nedeniyle lehine garanti verilen taraftan verilecek her

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Garanti ücreti : Hazine garantileri nedeniyle lehine garanti verilen taraftan bir defaya mahsus olmak kaydıyla alınan ücreti,

Garantili imkân : Bu Kanun kapsamında yer alan kuruluşlara sağlanan Hazine geri ödeme garantisi, Hazine yatırım garantisi ve Hazine ülke garantisini,

Genel giderler : Devlet borcunun yürütülmesi ve yönetilmesi için yapılan kayıt ve tescil giderleri, kredi derecelendirme kuruluşlarına ödenen ücretler, avukatlık ücreti, müşavirlik ücreti, kur farkları, komisyon ödemeleri, Devlet iç borçlanma senetleri basım ve ilan giderleri ile benzeri tüm masraf ve giderleri,

Hazine alacağı : Herhangi bir dış finansman kaynağından temin edilen finansman imkânları için verilen Hazine garantileri veya bu imkânların ikrazı suretiyle kullanılması ya da bunlar dışında olmakla birlikte ilgili mevzuattan kaynaklanan işlemler nedeniyle doğan ve Hazine tarafından üstlenilen her türlü ödemeye ve/veya Hazine tarafından ikrazen ihraç edilen Devlet iç borçlanma senetlerine ilişkin olarak ortaya çıkan alacağı,

Hazine bonusu : İhraç edildikleri tarih itibarıyla vadeleri bir yıldan kısa olan (364 güne kadar) Devlet iç borçlanma senetlerini,

Hazine garantileri : Hazine geri ödeme garantisi, Hazine yatırım garantisi, Hazine karşı garantisi ve Hazine ülke garantisi veya münferiden herbirini,

Hazine geri ödeme garantisi : Kamu iktisadi teşebbüsleri, özel hukuk hükümlerine tâbi olmakla beraber sermayelerinin yüzde 50'sinden fazlası kamuya ait olan kuruluşlar, fonlar, kamu bankaları, yatırım ve kalkınma bankaları, büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve bunlara bağlı kuruluşlar ile sair yerel yönetim kuruluşları lehine bu kuruluşların dış finansman kaynağından sağladıkları dış borçlarının geri ödenmesi hususunda verilen garantileri,

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

garanti için bir defaya mahsus olmak kaydıyla alınan ücreti,

Garantili imkân: Bu Kanun kapsamında yer alan kuruluşlara sağlanan Hazine geri ödeme garantisi, Hazine yatırım garantisi ve Hazine ülke garantisini,

Genel giderler: Devlet borcunun yürütülmesi ve yönetilmesi için yapılan kayıt ve tescil giderleri, kredi derecelendirme kuruluşlarına ödenen ücretler, avukatlık ücreti, müşavirlik ücreti, kur farkları, komisyon ödemeleri, Devlet iç borçlanma senetleri basım ve ilan giderleri ile benzeri tüm masraf ve giderleri,

Hazine alacağı: Herhangi bir dış finansman kaynağından temin edilen finansman imkânları için verilen Hazine garantileri veya bu imkânların ikrazı suretiyle kullanılması ya da bunlar dışında olmakla birlikte ilgili mevzuattan kaynaklanan işlemler nedeniyle doğan ve Hazine tarafından üstlenilen her türlü ödemeye ve/veya Hazine tarafından ikrazen ihraç edilen Devlet iç borçlanma senetlerine ilişkin olarak ortaya çıkan alacağı,

Hazine bonusu: İhraç edildikleri tarih itibarıyla vadeleri bir yıldan kısa olan (364 güne kadar) Devlet iç borçlanma senetlerini,

Hazine garantileri: Hazine geri ödeme garantisi, Hazine yatırım garantisi, Hazine karşı garantisi ve Hazine ülke garantisi veya münferiden herbirini,

Hazine geri ödeme garantisi: Kamu iktisadi teşebbüsleri, özel hukuk hükümlerine tabi olmakla beraber sermayelerinin yüzde 50'sinden fazlası kamuya ait olan kuruluşlar, fonlar, kamu bankaları, yatırım ve kalkınma bankaları, büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve bunlara bağlı kuruluşlar ile sair yerel yönetim kuruluşları lehine bu kuruluşların dış finansman kaynağından sağladıkları dış borçlarının geri ödenmesi hususunda verilen garantileri,

Hazine yatırım garantisi: Yap-ışlet-devret, yap-ışlet ve işleme hakkı devri ve benzeri

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Hazine yatırım garantisi : Yap-işlet-devret, yap-işlet ve işletme hakkı devri ve benzeri finansman modelleri kapsamında ilgili mevzuat hükümlerine dayanan ve bunlarla sınırlı olmak üzere verilen garantileri,

Hazine karşı garantisi : Herhangi bir dış finansman kaynağının ihdas ettiği garanti programları çerçevesinde kamu iktisadî teşebbüsleri, özel hukuk hükümlerine tâbi olmakla beraber sermayelerinin yüzde 50'sinden fazlası kamuya ait olan kuruluşlar, fonlar, kamu bankaları, yatırım ve kalkınma bankaları, büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve bunlara bağlı kuruluşlar ile sair yerel yönetim kuruluşlarının borçlu sıfatıyla uluslararası piyasalardan temin edecekleri finansman imkânları için bir dış finansman kaynağı tarafından verilen garantiye karşı verilen garantiler ile herhangi bir dış finansman kaynağının ihdas ettiği garanti programları çerçevesinde yap-işlet-devret, yap-işlet ve işletme hakkı devri ile benzeri finansman modelleri kapsamında gerçekleştirilecek projelerle ilgili olarak, mevzuatta öngörülen Hazine garantileri ile sınırlı olmak ve şartları Müsteşarlık tarafından müzakere edilmek üzere, bir dış finansman kaynağı tarafından verilen garantiye karşı verilen garantileri,

Hazine ülke garantisi: Yabancı ülkelerin herhangi bir dış finansman kaynağından sağlayacakları finansmanın geri ödenmesi hususunda verilen garantileri,

Hazine saymanlığı: Müsteşarlık Devlet Borçları, İç Ödemeler ve Dış Ödemeler Saymanlıklarının herbirini,

Hibe: Herhangi bir dış finansman kaynağından geri ödeme yükümlülüğü olmaksızın Türkiye Cumhuriyetinin aldığı ayni ve/veya nakdi malî yardım ile Türkiye Cumhuriyetinin yabancı ülkelere verdiği nakdi malî yardımı,

İhraç tutarı: Herbir menkul kıymetin satış fiyatı ile nominal miktarının çarpılması suretiyle hesaplanan tutarı,

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

finansman modelleri kapsamında ilgili mevzuat hükümlerine dayanan ve bunlarla sınırlı olmak üzere verilen garantileri,

Hazine karşı garantisi: Herhangi bir dış finansman kaynağının ihdas ettiği garanti programları çerçevesinde kamu iktisadî teşebbüsleri, özel hukuk hükümlerine tabi olmakla beraber sermayelerinin yüzde 50'sinden fazlası kamuya ait olan kuruluşlar, fonlar, kamu bankaları, yatırım ve kalkınma bankaları, büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve bunlara bağlı kuruluşlar ile sair yerel yönetim kuruluşlarının borçlu sıfatıyla uluslararası piyasalardan temin edecekleri finansman imkânları için bir dış finansman kaynağı tarafından verilen garantiye karşı verilen garantiler ile herhangi bir dış finansman kaynağının ihdas ettiği garanti programları çerçevesinde yap-işlet-devret, yap-işlet ve işletme hakkı devri ile benzeri finansman modelleri kapsamında gerçekleştirilecek projelerle ilgili olarak, mevzuatta öngörülen Hazine garantileri ile sınırlı olmak ve şartları Müsteşarlık tarafından müzakere edilmek üzere, bir dış finansman kaynağı tarafından verilen garantiye karşı verilen garantileri,

Hazine ülke garantisi: Yabancı ülkelerin herhangi bir dış finansman kaynağından sağlayacakları finansmanın geri ödenmesi hususunda verilen garantileri,

Hazine saymanlığı: Müsteşarlık Devlet Borçları, İç Ödemeler ve Dış Ödemeler Saymanlıklarının herbirini,

Hibe: Herhangi bir dış finansman kaynağından geri ödeme yükümlülüğü olmaksızın Türkiye Cumhuriyetinin aldığı ayni ve/veya nakdi malî yardım ile Türkiye Cumhuriyetinin yabancı ülkelere verdiği nakdi malî yardımı,

İhraç tutarı: Her bir menkul kıymetin satış fiyatı ile nominal tutarının çarpılması suretiyle hesaplanan değeri,

İkraz ücreti: Dış borcun ikrazı nedeniyle ikraz edilen taraftan ikraz edilen tutar üzerin-

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

İkraz ücreti: Dış borcun ikrazı nedeniyle ikraz edilen taraftan ikraz edilen tutar üzerinden bir defaya mahsus olmak kaydıyla alınan ücreti,

Nakit Devlet iç borçlanma senetleri: Karşılığında Hazineye nakit imkânı sağlayan Devlet iç borçlanma senetlerini,

Net borçlanma kullanımı: Yıl içinde yapılan borçlanmalardan yıl içinde vadesi gelen anapara ödemelerinin düşürülmesi ile elde edilen tutarı,

Özel tertip Devlet iç borçlanma senetleri: İlgili yıl bütçe kanunu ve ilgili mevzuat çerçevesinde ihraç edilmiş olan ve karşılığında herhangi bir nakit girişi sağlanmayan Devlet iç borçlanma senetlerini,

Para piyasası nakit işlemleri: Hazinesin kısa vadeli nakit ihtiyacını karşılamak üzere Devlet iç borçlanma senedi çıkarmaksızın yapılan azami 30 gün vadeli borçlanmalar ile kısa vadeli Hazine nakit fazlasını değerlendirmek üzere yapılan azami 30 gün süreli işlemleri,

Piyasa yapıcılığı: Devlet iç borçlanma senetleri ihalelerinde ve söz konusu senetlerin ikincil piyasa işlemlerinde etkinliğin artırılması amacıyla önceden belirlenen kriterlere göre seçilmiş bankalara Müsteşarlık tarafından bazı hak ve görevler verilmesini içeren sistemi,

Piyasa yapıcısı: Devlet iç borçlanma senetleri ihalelerinde ve söz konusu senetlerin ikincil piyasa işlemlerinde etkinliğin artırılması amacıyla önceden belirlenen kriterlere göre seçilmiş bankayı,

Program kredisi: Müsteşarlık tarafından ülkenin makroekonomik programları çerçevesinde, doğrudan veya garantisi altında, kamunun finansman ihtiyacının karşılanması amacıyla herhangi bir dış finansman kaynağından sağlanan finansman imkânını,

Proje: Yıllık yatırım programlarında yer alan projeler, millî savunma projeleri ile yap-iş-

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

den bir defaya mahsus olmak kaydıyla alınan ücreti,

Nakit Devlet iç borçlanma senetleri: Karşılığında Hazineye nakit imkânı sağlayan Devlet iç borçlanma senetlerini,

Net borç kullanımı: Yıl içinde yapılan iç ve dış borçlanmalardan yıl içinde vadesi gelen anapara ödemelerinin düşülmesi ile elde edilen tutarı,

Özel tertip Devlet iç borçlanma senetleri: İlgili yıl bütçe kanunu ve ilgili mevzuat çerçevesinde ihraç edilmiş olan ve karşılığında herhangi bir nakit girişi sağlanmayan Devlet iç borçlanma senetlerini,

Para piyasası nakit işlemleri: Hazinesin kısa vadeli nakit ihtiyacını karşılamak üzere Devlet iç borçlanma senedi çıkarmaksızın yapılan azami 30 gün vadeli borçlanmalar ile kısa vadeli Hazine nakit fazlasını değerlendirmek üzere yapılan azami 30 gün süreli işlemleri,

Piyasa yapıcılığı: Devlet iç borçlanma senetleri ihalelerinde ve söz konusu senetlerin ikincil piyasa işlemlerinde etkinliğin artırılması amacıyla önceden belirlenen kriterlere göre seçilmiş bankalara Müsteşarlık tarafından bazı hak ve görevler verilmesini içeren sistemi,

Piyasa yapıcısı: Devlet iç borçlanma senetleri ihalelerinde ve söz konusu senetlerin ikincil piyasa işlemlerinde etkinliğin artırılması amacıyla önceden belirlenen kriterlere göre seçilmiş bankayı,

Program kredisi: Müsteşarlık tarafından ülkenin makro ekonomik programları çerçevesinde, doğrudan veya Hazine garantisi altında, kamunun finansman ihtiyacının karşılanması amacıyla herhangi bir dış finansman kaynağından sağlanan finansman imkânını,

Proje: Yıllık yatırım programlarında yer alan projeler, milli savunma projeleri ile yap-işlet-devret, yap-işlet, işletme hakkı devri ve benzeri finansman modelleri çerçevesinde gerçekleştirilen projeleri,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

let-devret, yap-işlet, işletme hakkı devri ve benzeri finansman modelleri çerçevesinde gerçekleştirilen projeleri,

Proje kredisi: Projenin gerçekleşmesi için herhangi bir dış finansman kaynağından sağlanan finansman imkânını,

Risk hesabı: Bu Kanunun ilgili hükümleri çerçevesinde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde oluşturulan hesabı,

Sivil toplum örgütü: Devlet teşkilâtı içinde yer almayan, kendi idari ve malî bağımsızlığı olan, kamu yararına hizmet verdiği Bakanlar Kurulu kararı ile tespit edilen ve kâr amacı gütmeyen hükmi şahsiyeti haiz kuruluşları,

Takas: Devlet borcuna ilişkin nakit akışlarının, taraflardan birisi Müsteşarlık olmak kaydıyla, iki taraf arasında doğrudan veya dolaylı olarak değişimine imkân tanıyan finansal aracı,

Türev ürün: Devlet borcunun etkin bir şekilde idare edilebilmesi ve risk yönetimi amacıyla yurt içi veya uluslararası sermaye piyasalarında kullanılan her türlü finansal aracı,

İfade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Yetki

Yetki

MADDE 4. - Türkiye Cumhuriyeti adına Devlet iç borcu ve Devlet dış borcu almaya, Hazine geri ödeme garantisi, Hazine karşı garantisi vermeye ve verilen garantilerin şartlarında değişiklik yapmaya, hibe almaya, dış finansman imkânlarını dış borcun devri, dış borcun ikrazı, dış borcun tahsisi yoluyla kullandırmaya ve yeni malî yükümlülük yaratmaya, bu borç ve yükümlülükler ile bunlardan kaynaklanan Hazine alacaklarını yönetmeye Bakan yetkilidir.

Bakan bu yetkisini ve bu Kanun ile kendisine verilen görevlerin yerine getirilmesine

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Proje kredisi: Projelerin gerçekleşmesi için herhangi bir dış finansman kaynağından sağlanan finansman imkânını,

Risk hesabı: Bu Kanunun ilgili hükümleri çerçevesinde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde oluşturulan hesabı,

Sivil toplum örgütü: Devlet teşkilâtı içinde yer almayan, kendi idari ve mali bağımsızlığı olan, kamu yararına hizmet verdiği Bakanlar Kurulu kararı ile tespit edilen ve kâr amacı gütmeyen hükmi şahsiyeti haiz kuruluşları,

Takas: Devlet borcuna ilişkin nakit akışlarının, taraflardan birisi Müsteşarlık olmak kaydıyla, iki taraf arasında doğrudan veya dolaylı olarak değişimine imkân tanıyan finansal aracı,

Türev ürün: Devlet borcunun etkin bir şekilde idare edilebilmesi ve risk yönetimi amacıyla yurt içi veya uluslararası sermaye piyasalarında kullanılan her türlü finansal aracı,

İfade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Yetki

Yetki

MADDE 4. - Türkiye Cumhuriyeti adına Devlet iç borcu ve Devlet dış borcu almaya, Hazine geri ödeme garantisi, Hazine karşı garantisi vermeye ve verilen garantilerin şartlarında değişiklik yapmaya, hibe almaya, dış finansman imkânlarını dış borcun devri, dış borcun ikrazı, dış borcun tahsisi yoluyla kullandırmaya ve yeni mali yükümlülük yaratmaya, bu borç ve yükümlülükler ile bunlardan kaynaklanan Hazine alacaklarını yönetmeye Bakan yetkilidir.

Bakan bu yetkisini ve bu Kanun ile kendisine verilen görevlerin yerine getirilmesine

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

ilişkin yetkilerinden uygun gördüklerini ilgili bütçe yılında geçerli olmak üzere Müsteşarlığa devredebilir. Yetki devri, Bakanın sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

Tahvil ihracı ile ilgili anlaşmalar dışında Türkiye Cumhuriyetinin borçlu sıfatıyla taraf olduğu anlaşmalar aksine bir hüküm yoksa imzalandıkları tarih itibarıyla Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe girer.

Ülkelerce oluşturulan birlikler, uluslararası ve bölgesel kuruluşlar ile akdedilen ekonomik ve mali anlaşmalar kapsamında doğan ekonomik ve mali nitelikteki hak ve yetkileri kullanmaya Bakan yetkilidir.

Hazine yatırım garantisi ve Hazine ülke garantisi vermeye ve verilen garantilerin şartlarında değişiklik yapmaya; hibe ve borç vermeye Müsteşarlığın görüşü ve Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Müsteşarlık, 2 nci maddede yer alan kuruluşların Hazinesinin herhangi bir suretle ilgili anlaşmalara taraf olmaksızın yaptığı borçlanmalarından hiç bir şekilde sorumlu tutulamaz.

Dış borcun ikrazı yoluyla kullanılan dış finansman imkânlarının koşullarını belirlemeye ve bu imkândan yapılması gereken geri ödemeleri hesaben ikraz veya krediye dönüştürmeye Bakan yetkilidir. Buna ilişkin işlemler Müsteşarlık tarafından yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Limit

Borçlanma limiti

MADDE 5. - Mali yıl içinde 1 inci maddede belirtilen ilkeler ve mali sürdürülebilirlik de dikkate alınarak yılı bütçe kanununda belirtilen ödenekler toplamı ile tahmin edilen gelirler arasındaki fark miktarı kadar net borç kullanımını yapabilir.

Borç yönetiminin ihtiyaçları ve gelişimi dikkate alınarak, bu limit yıl içinde en fazla yüzde beş oranında artırılabilir. Bu miktarın da

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

ilişkin yetkilerinden uygun gördüklerini ilgili bütçe yılında geçerli olmak üzere Müsteşarlığa devredebilir. Yetki devri, Bakanın sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

Ülkelerce oluşturulan birlikler, uluslararası ve bölgesel kuruluşlar ile akdedilen ekonomik ve mali anlaşmalar kapsamında doğan ekonomik ve mali nitelikteki hak ve yetkileri kullanmaya Bakan yetkilidir.

Hazine yatırım garantisi ve Hazine ülke garantisi vermeye ve verilen garantilerin şartlarında değişiklik yapmaya; hibe ve borç vermeye Müsteşarlığın görüşü ve Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Müsteşarlık, 2 nci maddede yer alan kuruluşların Hazinesinin herhangi bir suretle ilgili anlaşmalara taraf olmaksızın yaptığı borçlanmalarından hiç bir şekilde sorumlu tutulamaz.

Dış borcun ikrazı yoluyla kullanılan dış finansman imkânlarının koşullarını belirlemeye ve bu imkândan yapılması gereken geri ödemeleri hesaben ikraz veya krediye dönüştürmeye Bakan yetkilidir. Buna ilişkin işlemler Müsteşarlık tarafından yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Limit

Borçlanma ve garanti limiti

MADDE 5. - Mali yıl içinde 1 inci maddede belirtilen ilkeler ve mali sürdürülebilirlik de dikkate alınarak yılı bütçe kanununda belirtilen başlangıç ödenekleri toplamı ile tahmin edilen gelirler arasındaki fark miktarı kadar net borç kullanımı yapabilir.

Borç yönetiminin ihtiyaçları ve gelişimi dikkate alınarak, bu limit yıl içinde en fazla yüzde 5 oranında artırılabilir. Bu miktarın da

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

yeterli olmadığı durumlarda, ilave yüzde beşlik bir tutar, ancak Müsteşarlığın görüşü ve Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu Kararı ile artırılabilir. Bütçenin denk olması durumunda da borçlanma, anapara ödemesinin en fazla yüzde beşine kadar artırılabilir. Borçlanma limiti, yıl içerisinde özel tertip Devlet iç borçlanma senedi ihracı için ek ödenek alınması ve doğal afetlerle ağır ekonomik kriz ortamından doğan haller hariç, ek bütçe kanunuyla değiştirilemez.

Vadesinde nakden ödenenler hariç, çeşitli kanunlara dayanılarak ikrazen ihraç olunan özel tertip Devlet iç borçlanma senetleri bu limitin hesaplanmasında dikkate alınmaz. Malî yıl içerisinde ikrazen ihraç edilecek özel tertip Devlet iç borçlanma senetlerinin limiti her yıl bütçe kanunlarında belirlenir.

Garanti limiti

MADDE 6. – Malî yıl içinde sağlanacak garantili imkânın limiti, her yıl bütçe kanunlarında belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İç ve Dış Borçlanma

İç borçlanma

MADDE 7. – Çıkarılacak Devlet iç borçlanma senetlerinin çeşitlerine, satış yöntemlerine, faiz koşullarına, vadelerine, basım ve ödemelerine ilişkin her türlü esasları ve bunlara ilişkin diğer şartları belirlemeye Bakan yetkilidir.

Özel tertip Devlet iç borçlanma senetleri geçmiş valörlü olarak ihraç edilemez. Daha önce ihraç edilmiş söz konusu senetlerin faiz oranları değiştirilemez ve faiz ödemeleri yerine yeni senet ihraç edilemez.

İkrazen ihraç edilenler hariç olmak üzere, özel tertip Devlet iç borçlanma senetleri, ancak karşılığında ilgili yıl bütçe kanununda yeterli ödenek olması kaydıyla ihraç edilir. Yıl içinde ortaya çıkan ve önceden öngörülme- yen gelişmeler için özel tertip Devlet iç borçlanma

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

yeterli olmadığı durumlarda, ilave yüzde 5'lik bir tutar, ancak Müsteşarlığın görüşü ve Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu Kararı ile artırılabilir. Bütçenin denk olması durumunda da borçlanma, anapara ödemesinin en fazla yüzde beşine kadar artırılabilir. Borçlanma limiti değiştirilemez.

Vadesinde nakden ödenenler hariç, çeşitli kanunlara dayanılarak ikrazen ihraç olunan özel tertip Devlet iç borçlanma senetleri bu limitin hesaplanmasında dikkate alınmaz. Mali yıl içerisinde ikrazen ihraç edilecek özel tertip Devlet iç borçlanma senetlerinin limiti her yıl bütçe kanunlarıyla belirlenir.

Mali yıl içinde sağlanacak garantili imkânın limiti, her yıl bütçe kanunlarıyla belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İç ve Dış Borçlanma

İç borçlanma

MADDE 6. - Çıkarılacak Devlet iç borçlanma senetlerinin çeşitlerine, satış yöntemlerine, faiz koşullarına, vadelerine, basım ve ödemelerine ilişkin her türlü esasları ve bunlara ilişkin diğer şartları belirlemeye Bakan yetkilidir.

İkrazen ihraç edilenler hariç olmak üzere, özel tertip Devlet iç borçlanma senetleri, ancak karşılığında ilgili yıl bütçe kanununda yeterli ödenek olması kaydıyla ihraç edilir. Yıl içinde ortaya çıkan ve önceden öngörülme- yen gelişmeler için özel tertip Devlet iç borçlanma senetleri ise ancak ödenek kalemleri arasında aktarma yapılarak, ihraç edilebilir.

Özel tertip Devlet iç borçlanma senetlerinin ikrazen ihraç edilmesi durumunda düzenlenecek ikraz anlaşmasının vade, faiz ve

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

senetleri ise ancak ödenek kalemleri arasında aktarma yapılarak, ödeneğin yeterli olmaması halinde yılı içerisinde Türkiye Büyük Millet Meclisinden ek ödenek alınarak ihraç edilebilir.

Özel tertip Devlet iç borçlanma senetlerinin ikrazen ihraç edilmesi durumunda düzenlenecek ikraz anlaşmasının vade, faiz ve diğer şartları Bakan tarafından belirlenir. İkrazen verilen senetlerden kaynaklanan Hazine alacaklarının ilgili mevzuat çerçevesinde silinmesi halinde bu tutarlar bütçeye gider olarak kaydedilir.

Devlet iç borçlanma senetlerinin basım giderleri, satışa katılacak finansal kuruluşlara ödenecek komisyon ve banka muameleleri vergileri ile satışa katılan finansal kuruluşların satış işlemleri dolayısıyla yapacakları her türlü gider, vergi, resim ve harçların Hazine tarafından finansal kuruluşlara geri ödenmesinde ve senetlerin basımında uygulanacak şekil ve esaslar, Müsteşarlık ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası arasında 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu ile 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri uygulanmaksızın akdedilecek malî servis anlaşması ile tespit edilir.

Dış borçlanma

MADDE 8. - Türkiye Cumhuriyeti adına herhangi bir dış finansman kaynağından Devlet dış borcu sağlamaya ve malî dış koşulları da dahil olmak üzere şartlarını tespit etmeye ve bu şartlar çerçevesinde malî yükümlülük altına girmeye Bakan yetkilidir. Söz konusu Devlet dış borcuna ilişkin anlaşmalar ve ilgili dokümanlara dair her türlü hazırlık, temas ve müzakereler Müsteşarlık tarafından yürütülür ve sonuçlandırılır.

Tahvil ihracı ile ilgili anlaşmalar dışında Türkiye Cumhuriyetinin borçlu sıfatıyla taraf olduğu anlaşmalar, anlaşmada daha sonraki bir tarih kararlaştırılmamışsa, imzalandıkları tarih itibarıyla Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

diğer şartları Bakan tarafından belirlenir. İkrazen verilen senetlerden kaynaklanan Hazine alacaklarının ilgili mevzuat çerçevesinde silinmesi halinde bu tutarlar yılı bütçesine ödenek konmak kaydıyla bütçeye gider olarak kaydedilir.

Devlet iç borçlanma senetlerinin basım giderleri, satışa katılacak finansal kuruluşlara ödenecek komisyon ve banka muameleleri vergileri ile satışa katılan finansal kuruluşların satış işlemleri dolayısıyla yapacakları her türlü gider, vergi, resim ve harçların Hazine tarafından finansal kuruluşlara geri ödenmesinde ve senetlerin basımında veya kaydi olarak ihracında uygulanacak şekil ve esaslar, Müsteşarlık ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası arasında 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu hükümleri uygulanmaksızın akdedilecek mali servis anlaşması ile tespit edilir.

Dış borçlanma

MADDE 7. - Türkiye Cumhuriyeti adına herhangi bir dış finansman kaynağından Devlet dış borcu sağlamaya ve mali dış koşulları da dahil olmak üzere şartlarını tespit etmeye ve bu şartlar çerçevesinde mali yükümlülük altına girmeye Bakan yetkilidir. Söz konusu Devlet dış borcuna ilişkin anlaşmalar ve ilgili dokümanlara dair her türlü hazırlık, temas ve müzakereler Müsteşarlık tarafından yürütülür ve sonuçlandırılır.

Tahvil ihracı ile ilgili anlaşmalar dışında Türkiye Cumhuriyetinin borçlu sıfatıyla taraf olduğu anlaşmalar, anlaşmada daha sonraki bir tarih kararlaştırılmamışsa, imzalandıkları tarih itibarıyla Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

girer. Tahvil ihracı ile ilgili anlaşmalar, anlaşmada daha sonraki bir tarih kararlaştırılmamışsa imzalandıkları tarih itibarıyla yürürlüğe girer.

Türkiye Cumhuriyetinin borçlu sıfatıyla taraf olduğu anlaşmaların şartlarında değişiklik yapmaya Bakan yetkilidir. Bakan, malî şartlar dışındaki değişikliklerin yapılmasına ilişkin yetkisini Müsteşara devredebilir. Söz konusu anlaşma değişiklikleri aksine bir hüküm yoksa, imzalandıkları tarih itibarıyla yürürlüğe girer.

Müsteşarlık, dış finansman kaynağından sağlanan dış finansman imkânlarını genel ve katma bütçe dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ile yatırım ve kalkınma bankalarına bir ikraz anlaşmasıyla aktarabilir. Dış borcun ikrazı halinde ilgili kurumlardan, ikraz edilen tutar üzerinden, bir defaya mahsus olmak üzere, binde beş oranında ikraz ücreti alınır. Bu oranı beş katına kadar artırmaya Bakan yetkilidir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Hazine Garantileri

Hazine garantileri

MADDE 9. - Hazine garantileri sağlanmasına ve sağlanan Hazine garantilerinin şartlarında değişiklik yapılmasına ilişkin her türlü hazırlık, temas ve müzakereler Müsteşarlık tarafından yürütülür ve sonuçlandırılır.

Hazine garantilerine ilişkin anlaşmalar ve bunların şartlarında değişiklik yapılmasına ilişkin anlaşmalar aksine bir hüküm bulunmadığı sürece imzalandıkları tarih itibarıyla yürürlüğe girer.

Hazine geri ödeme garantisi ve Hazine yatırım garantisi ile lehine garanti sağlanan taraftan bir defaya mahsus olmak kaydıyla garanti edilen tutarın yüzde birine kadar garanti ücreti alınır.

Müsteşarlık, projeler için sağlayacağı Hazine geri ödeme garantisi ile Hazine yatırım garantisini sağlamadan önce Devlet Planlama

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

girer. Tahvil ihracı ile ilgili anlaşmalar, anlaşmada daha sonraki bir tarih kararlaştırılmamışsa imzalandıkları tarih itibarıyla yürürlüğe girer.

Türkiye Cumhuriyetinin borçlu sıfatıyla taraf olduğu anlaşmaların şartlarında değişiklik yapmaya Bakan yetkilidir. Bakan, mali şartlar dışındaki değişikliklerin yapılmasına ilişkin yetkisini Müsteşara devredebilir. Söz konusu anlaşma değişiklikleri aksine bir hüküm yoksa, imzalandıkları tarih itibarıyla yürürlüğe girer.

Müsteşarlık, dış finansman kaynağından sağlanan dış finansman imkânlarını genel ve katma bütçe dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ile yatırım ve kalkınma bankalarına bir ikraz anlaşmasıyla aktarabilir. Dış borcun ikrazı halinde ilgili kurumlardan, ikraz edilen tutar üzerinden, bir defaya mahsus olmak üzere, binde beş oranında ikraz ücreti alınır. Bu oranı beş katına kadar artırmaya Bakan yetkilidir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Hazine Garantileri

Hazine garantileri ve garantisiz borçlar için izin alınması

MADDE 8. - Hazine garantileri sağlanmasına ve sağlanan Hazine garantilerinin şartlarında değişiklik yapılmasına ilişkin her türlü hazırlık, temas ve müzakereler Müsteşarlık tarafından yürütülür ve sonuçlandırılır.

Hazine garantilerine ilişkin anlaşmalar ve bunların şartlarında değişiklik yapılmasına ilişkin anlaşmalar aksine bir hüküm bulunmadığı sürece imzalandıkları tarih itibarıyla yürürlüğe girer.

Hazine geri ödeme garantisi ve Hazine yatırım garantisi ile lehine garanti sağlanan taraftan verilecek her garanti için bir defaya mahsus olmak kaydıyla garanti edilen tutarın yüzde birine kadar garanti ücreti alınır.

Dış Finansman ile gerçekleştirilecek projelerin yatırım programındaki yeri ve önceliği hususunda Devlet Planlama Teşkilatı

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Teşkilâtı Müsteşarlığının görüşünü alır. Söz konusu Hazine garantilerinin verilmesine ilişkin olarak garanti ücretinin belirlenmesi, garantinin değerlendirilmesi, bütçeleştirilmesi, riskin sınırlandırılması ve paylaşımı ile garantiye ilişkin bilgilerin kamuoyuna açıklanması da dahil olmak üzere bu hususlara ilişkin esas ve usuller çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

Hazine, kamu ve/veya özel kurum ve kuruluşlarının yurt içi piyasalardan yapacağı borçlanmalarda garanti veya kefalet veremez.

Bu Kanununun 1 inci ve 2 nci maddeleri çerçevesinde belirlenen esaslara uygun olarak Hazine garantileri kısmen veya tamamen verilebilir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Müsteşarlığının görüşü alınır. Projeler için sağlanacak Hazine geri ödeme garantisi ile Hazine yatırım garantisinin verilmesine ilişkin olarak garanti ücretinin belirlenmesi, garantinin değerlendirilmesi, bütçeleştirilmesi, riskin sınırlandırılması ve paylaşımı ile garantiye ilişkin bilgilerin kamuoyuna açıklanması ve Hazine yatırım garantisi kapsamında garanti edilen tutarın tespit edilmesi de dahil olmak üzere bu hususlara ilişkin esas ve usuller Müsteşarlık tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenir.

İl Özel İdareleri, Büyükşehir Belediyeleri ve Belediyeler, kendilerine ait tüzel kişilerin ve/veya kendilerine bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşlar ile kendilerinin ve/veya kendilerine ait tüzel kişilerle kendilerine bağlı tüzel kişiliği haiz kuruluşların sermayesinin yarısından fazlasına sahip olduğu Özel İdare Şirketleri ile Belediye İktisadi Kuruluşlarının dış finansman kaynağından Hazine garantisi altında sağladıkları dış finansman imkânlarına ilişkin her türlü yükümlülüklerden ve bu yükümlülüklerin aksatılması neticesinde doğmuş olan ve doğabilecek Hazine alacaklarının geri ödenmesinden müteselsilen sorumludurlar. Bu kapsamda akdedilen dış kredi anlaşmalarından ortaya çıkan her türlü geri ödeme yükümlülüğü tamamlanmaya kadar borçlu kuruluş, borcun geri ödemesi süresince meydana gelebilecek her türlü idari değişikliklere ve yeni görevlendirmelere bağlı olmaksızın, borcun geri ödenmesinden sorumludur.

Kredi borçlusu kuruluşlar, Hazine garantisi altında sağlanan dış kredilere ilişkin geri ödemeler için gereken tutarı yılı bütçelerinde yatırım harcamalarına kıyasla öncelikli olarak ayırmakla mükelleftirler.

Dış borçların ödenmesinde aksamaya sebebiyet verdiği tespit edilenlere bu aksamadan doğan zarar ölçüsünde rücu olunur.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Hazine, kamu ve/veya özel kurum ve kuruluşlarının yurt içi piyasalardan yapacağı borçlanmalarda garanti veya kefalet veremez.

Bu Kanunun 1 inci ve 2 nci maddeleri çerçevesinde belirlenen esaslara uygun olarak Hazine garantileri kısmen veya tamamen verilebilir.

Bu Kanunun 2 nci maddesinde belirtilen kuruluşların Hazine garantileri olmaksızın herhangi bir dış finansman kaynağından sağlayacağı her türlü dış imkân ile söz konusu kuruluşların diğer kurum ve kuruluşlar lehine verecekleri garantiler Müsteşarlığın iznine tabidir. Bu iznin verilmesi Hazine garantisi sağlandığı anlamına gelmez. İzin verilmesine ilişkin esaslar hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Garantisiz borçlar için ön izin alınması

MADDE 10. – Bu Kanunun 2 nci maddesinde belirtilen kuruluşların Hazine garantileri olmaksızın herhangi bir dış finansman kaynağından sağlayacağı her türlü dış imkân Müsteşarlığın ön iznine tabidir. Ön izin verilmesi, söz konusu dış imkânın Hazine garantisi altında olduğu anlamına gelmez.

ALTINCI BÖLÜM

Hibe

Hibe

MADDE 11. – Türkiye Cumhuriyeti adına herhangi bir dış finansman kaynağından hibe almaya, bununla ilgili anlaşmaları yapmaya ve bu anlaşmaların esas ve şartlarını belirlemeye, sağlanan bu hibeleri bu Kanunun 2 nci maddesinde yer alan kurum ve kuruluşlara kullandırmaya Bakan yetkilidir. Hibe ile ilgili her türlü hazırlık, temas ve müzakereler Müsteşarlık tarafından yürütülür ve sonuçlandırılır. Söz konusu anlaşmalar, anlaşmada aksine hüküm bulunmamak kaydıyla, imza tarihinden itibaren yürürlüğe girer. Hibe anlaşmalarında değişiklik yapmaya Bakan yetkilidir.

Türkiye Cumhuriyeti adına yabancı ülkeler, yabancı ülkelerin kuruluşları, ulus-

ALTINCI BÖLÜM

Hibe

Hibe

MADDE 9. - Avrupa Birliği'nden sağlanacak hibeler hariç olmak üzere, Türkiye Cumhuriyeti adına herhangi bir dış finansman kaynağından hibe almaya, bununla ilgili anlaşmaları yapmaya ve bu anlaşmaların esas ve şartlarını belirlemeye, sağlanan bu hibeleri bu Kanunun 2 nci maddesinde yer alan kurum ve kuruluşlara kullandırmaya Bakan yetkilidir. Söz konusu hibe anlaşmaları ile ilgili her türlü hazırlık, temas ve müzakereler Müsteşarlık tarafından yürütülür ve sonuçlandırılır. Söz konusu anlaşmalar, anlaşmada aksine hüküm bulunmamak kaydıyla, imza tarihinden itibaren yürürlüğe girer. Hibe anlaşmalarında değişiklik yapmaya Bakan yetkilidir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

lararası kuruluşlar ve oluşturulacak uluslararası yardım konsorsiyumlarına nakdi hibe vermeye, bu hibenin esas ve şartlarını belirlemeye Müsteşarlığın görüşü ve Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir. Söz konusu hibe tutarları Müsteşarlık bütçesine bu amaçla konulacak ödenekten karşılanır. Hibe anlaşmalarına ilişkin her türlü hazırlık, temas ve müzakereler Müsteşarlık tarafından yürütülür ve sonuçlandırılır. Hibe vermeye ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı, hibe anlaşmasının geçerli olduğu bütün dillerdeki metni ile birlikte Resmî Gazetede yayımlanır ve hibe anlaşması, anlaşmada aksine bir hüküm bulunmamak kaydıyla imza tarihi itibarıyla yürürlüğe girer.

YEDİNCİ BÖLÜM

Hazine Alacakları

Borç verilmesi

MADDE 12. - Türkiye Cumhuriyeti adına, yabancı ülkeler, yabancı ülkelerin kuruluşları, uluslararası kuruluşlar ve oluşturulacak uluslararası yardım konsorsiyumlarına borç vermeye, bu borcun esas ve şartlarını belirlemeye, verilen borçların yeniden yapılandırılmasına, Müsteşarlığın görüşü ve Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bu kapsamda verilecek borç tutarları Müsteşarlık bütçesine bu amaçla konulacak ödenekten karşılanır. Bu borçlara dair anlaşmalara ilişkin her türlü hazırlık, temas ve müzakereler Müsteşarlık tarafından yürütülür ve sonuçlandırılır. Borç verme anlaşmasının onaylanmasına ilişkin Bakanlar Kurulu kararı, borç anlaşmasının geçerli olduğu bütün dillerdeki metni ile birlikte Resmî

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Türkiye Cumhuriyeti adına yabancı ülkeler, yabancı ülkelerin kuruluşları, uluslararası kuruluşlar ve oluşturulacak uluslararası yardım konsorsiyumlarına nakdi hibe vermeye, Dışişleri Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığının uygun görüşü alınmak kaydıyla ilgili Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir. Söz konusu hibe tutarları Müsteşarlık bütçesine bu amaçla konulacak ödenekten karşılanır. Ekonomik ve mali işbirliği kapsamındaki hibe anlaşmalarına ilişkin hazırlık, temas ve müzakereler Müsteşarlık tarafından yürütülür ve Dışişleri Bakanlığı ile istişare edilerek sonuçlandırılır. Bunun dışında kalan hibe anlaşmalarına ilişkin hazırlık, temas ve müzakereler ise Devletin mali imkânları ile uyum sağlamak amacıyla Müsteşarlığın görüşünün alınması kaydıyla ilgili kuruluşlar tarafından yürütülerek sonuçlandırılır. Hibe vermeye ilişkin anlaşmalar Bakanlar Kurulu Kararı ile anlaşmada aksine bir hüküm bulunmamak kaydıyla imza tarihi itibarıyla yürürlüğe girer. Savunma ve güvenlik amaçlı hibeler hakkında bu fıkra hükümleri uygulanmaz.

YEDİNCİ BÖLÜM

Hazine Alacakları

Borç verilmesi

MADDE 10. - Türkiye Cumhuriyeti adına, yabancı ülkeler, yabancı ülkelerin kuruluşları, uluslararası kuruluşlar ve oluşturulacak uluslararası yardım konsorsiyumlarına borç vermeye, bu borcun esas ve şartlarını belirlemeye, verilen borçların yeniden yapılandırılmasına, Müsteşarlığın görüşü ve Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bu kapsamda verilecek borç tutarları Müsteşarlık bütçesine bu amaçla konulacak ödenekten karşılanır. Bu borçlara dair anlaşmalara ilişkin her türlü hazırlık, temas ve müzakereler Müsteşarlık tarafından yürütülür ve sonuçlandırılır. Borç vermeye ilişkin anlaşmalar Bakanlar Kurulu Kararı ile anlaşmada aksine bir hüküm bulunmamak kaydıyla imza tarihi itibarıyla yürürlüğe girer.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Gazetede yayımlanır ve borç anlaşması, anlaşmada aksine bir hüküm bulunmamak kaydıyla imza tarihi itibarıyla yürürlüğe girer.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketinin Yüksek Danışma ve Kredileri Yönlendirme Kurulu tarafından onaylanan yıllık programında yer alan yabancı ülkelere ve bu ülkelerdeki kuruluşlara açılacak 2 yıl veya daha uzun vadeli mal ve/veya hizmet satış sözleşmeleri veya bu tür sözleşmelerle eş değer finansal kiralama işlemleri ile ilgili resmi destekli ihracat kredilerinin esaslarını ve finansal hükümlerini düzenlemeye Bakan yetkilidir.

Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketinin Yüksek Danışma ve Kredileri Yönlendirme Kurulu tarafından onaylanan yıllık programında yer almayan ülkelerde ve OECD uzlaşması hükümlerine uygun olmayan, ancak ülkemizin çıkarları açısından özel önem arz eden projelerin kredilendirilmesine ilişkin anlaşmalar Müsteşarlığın uygun görüşü ve Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından onaylanır.

Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketinin yabancı ülkelere ve bu ülkelerdeki kuruluşlara verdiği kredilerin üç yıl veya daha uzun vadeli olarak yeniden yapılandırılmasına ilişkin anlaşmalar Müsteşarlığın uygun görüşü ve Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından onaylanır. Bu kredilerin üç yıldan daha az süreyle yeniden yapılandırılmasına ilişkin esasları ve finansman hükümlerini düzenlemeye Bakan yetkilidir.

Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketinin kredi, sigorta ve garanti faaliyetleri nedeni ile yüklendiği işlemlerden doğabilecek politik riskleri garanti etmeye ve bu risklerden doğabilecek zararları ödemeye Bakan yetkilidir.

Dış borcun ikrazı, ikrazen ihraç edilmiş olan Devlet iç borçlanma senetleri ve borç verilmesi ile Hazine garantilerinden doğan alacağın tahsili ve idaresi

MADDE 13. - Dış borcun ikrazı suretiyle kullanılan kredilerden, ikrazen ihraç edilmiş

Hazine alacaklarının tahsili ve idaresi

MADDE 11. - Dış borcun ikrazı suretiyle kullanılan kredilerden, ikrazen ihraç edilmiş

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

olan Devlet iç borçlanma senetlerinden ikraz edilen kuruluşlarca vadesinde Müsteşarlığa ödenmeyen kısımlar ve Hazine garantilerinden Müsteşarlıkça üstlenmeler ve Türkiye Cumhuriyeti adına, yabancı ülkeler, yabancı ülkelerin kuruluşları, uluslararası kuruluşlar ve oluşturulacak uluslararası yardım konsorsiyumlarına verilen borçlar neticesinde doğan alacakların şartlarının belirlenmesine, tahsiline, takibine ve her türlü finansal tekniğin kullanılması suretiyle idaresine Bakan yetkilidir.

Dış borcun ikrazı suretiyle kullanılan kredilerden, ikraz edilen kuruluşlarca vadesinde Müsteşarlığa ödenmeyen kısımlar ve Hazine garantilerinden Müsteşarlıkça üstlenmeler neticesinde doğan alacaklar ile ikrazen ihraç edilmiş olan Devlet iç borçlanma senetlerinin borçlu tarafından ödenmemesi durumunda, bu tür alacaklar için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Vadesinde ödenmeyen Hazine alacaklarına 6183 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde gecikme zammı tahakkuk ettirilir.

Genel ve katma bütçe dışı kuruluşlara genel bütçeden yapılacak aktarmalarda, Hazine alacaklarının kaynakta tahsilatına ilgisine göre Bakan veya Maliye Bakanı yetkilidir.

Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketi tarafından yabancı ülkelere borç vermeye, bu borcun esas ve şartlarını belirlemeye, verilen borçların yeniden yapılandırılmasına ilişkin hususlar Müsteşarlığın uygun görüşü ve Bakanın telifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından onaylanır. Bu tür krediler Hazine alacağı kapsamında takip edilmez.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

olan Devlet iç borçlanma senetlerinden ikraz edilen kuruluşlarca vadesinde Müsteşarlığa ödenmeyen kısımlar ve Hazine garantilerinden Müsteşarlıkça üstlenmeler ve Türkiye Cumhuriyeti adına, yabancı ülkeler, yabancı ülkelerin kuruluşları, uluslararası kuruluşlar ve oluşturulacak uluslararası yardım konsorsiyumlarına verilen borçlar neticesinde doğan alacakların şartlarının belirlenmesine, tahsiline, takibine ve her türlü finansal tekniğin kullanılması suretiyle idaresine Bakan yetkilidir.

Dış borcun ikrazı suretiyle kullanılan kredilerden, ikraz edilen kuruluşlarca vadesinde Müsteşarlığa ödenmeyen kısımlar ve Hazine garantilerinden Müsteşarlıkça üstlenmeler neticesinde doğan alacaklar ile ikrazen ihraç edilmiş olan Devlet iç borçlanma senetlerinin borçlu tarafından ödenmemesi durumunda, bu tür alacaklar için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Vadesinde ödenmeyen Hazine alacaklarına 6183 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde gecikme zammı uygulanır.

Hazine garantileri kapsamında yapılan işlemler, dış borcun ikrazı suretiyle kullanılan kaynaklar ile bu Kanun kapsamında oluşan Hazine alacakları nedeniyle bu Kanunun 2 nci maddesinde sayılan kuruluşların hesap, bilgi ve belgelerini denetlemeye Müsteşarlık yetkilidir.

Genel ve katma bütçe dışı kuruluşlara genel bütçeden yapılacak aktarmalarda, Hazine alacaklarının kaynakta tahsilatına ilgisine göre Bakan veya Maliye Bakanı yetkilidir.

Büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve bunlara bağlı kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen projeler için Müsteşarlığın garantisi altında sağlanan veya dış borcun ikrazı suretiyle kullanılan krediler çerçevesinde ilgili belediye veya bağlı kuruluşun geri ödeme yükümlülüklerini karşılamak üzere gelirlerinin bir kısmının aktarılması amacıyla, proje uy-

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Nakit, Borç ve Risk Yönetimi

Nakit, borç ve risk yönetimi

MADDE 14. - Makroekonomik dengeleri gözeterek maliye ve para politikaları ile uyumlu bir şekilde nakit akışlarının yönetilmesi ve minimum maliyeti sağlayacak optimum borçlanma düzeyinin benimsenmesi amacıyla mevcut riskler çerçevesinde gerekirse borç yapısının değiştirilmesi için işlemler yapılması ve bunun için gerekli alt yapının güçlendirilmesine, Türkiye Cumhuriyeti adına Bakanın verdiği yetki çerçevesinde, Müsteşarlık yetkilidir. Nakit akışlarının yönetiminin gerektirdiği anapara ve faiz ödemeleri ile borç ve risk yönetimi kapsamındaki finansal tekniklerin kullanılmasından kaynaklanan ödemeler, Müsteşarlık bütçesine bu amaçla konulacak ödenekten karşılanır.

Müsteşarlık, piyasa yapıcılığı sistemini kurmaya, sistemin işleyiş esaslarını belirlemeye ve işleyişi ile ilgili her türlü tedbiri almaya veya sistemi kaldırmaya yetkilidir.

Konsolide bütçe ödemelerini zamanında yapabilmek, gelirler ve giderler arasındaki dönemsel farklılıkların ödemeler üzerindeki olumsuz etkilerini önlemek amacıyla, kısa dönemli nakit ihtiyacını karşılamak ve/veya Hazine hesaplarında oluşacak nakit fazlalıklarını değerlendirmek amacıyla para piyasalarında nakit işlem yapmaya ve/veya yaptırmaya Bakan yetkilidir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

gulayıcı kuruluşun yetkili organlarının kararı ile bir Dış Borç Ödeme Hesabı oluşturulur. Dış Borç Ödeme Hesabı oluşturulmasına ilişkin yetkili organın kararı kesin olup belediye veya bağlı kuruluşun yönetim değişikliği veya başka bir kararı ile iptal edilemez veya gelirleri azaltacak şekilde değiştirilemez. Dış Borç Ödeme Hesabı oluşturulması ve işleyişine ilişkin esas ve usuller bir yönetmelik ile düzenlenir.

Türkiye İhracat Kredi Bankası Anonim Şirketi tarafından verilen krediler Hazine alacağı kapsamında takip edilmez.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Nakit, Borç ve Risk Yönetimi

Nakit, borç ve risk yönetimi

MADDE 12. - Makroekonomik dengeleri gözeterek maliye ve para politikaları ile uyumlu bir şekilde nakit akışlarının yönetilmesi ve en düşük maliyeti sağlayacak en uygun borçlanma düzeyinin benimsenmesi amacıyla mevcut riskler çerçevesinde gerekirse borç yapısının değiştirilmesi için işlemler yapılması ve bunun için gerekli alt yapının güçlendirilmesine, Türkiye Cumhuriyeti adına Bakanın verdiği yetki çerçevesinde, Müsteşarlık yetkilidir. Nakit akışlarının yönetiminin gerektirdiği faiz ödemeleri, borç ve risk yönetimi kapsamındaki finansal tekniklerin kullanılmasından kaynaklanan ödemeler Müsteşarlık bütçesine bu amaçla konulacak ödenekten karşılanır.

Müsteşarlık, piyasa yapıcılığı sistemini kurmaya, sistemin işleyiş esaslarını belirlemeye ve işleyişi ile ilgili her türlü tedbiri almaya veya sistemi kaldırmaya yetkilidir.

Konsolide bütçe ödemelerini zamanında yapabilmek, nakit akımları arasındaki dönemsel farklılıkların ödemeler üzerindeki olumsuz etkilerini önlemek amacıyla, kısa dönemli nakit ihtiyacını karşılamak için para piyasalarında nakit işlem yapmaya ve/veya yaptırmaya, Hazine hesaplarında oluşacak nakit fazlalıklarını değerlendirmek amacıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası aracılığıyla nemalandırılmasını

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Hazinenin Devlet dış borcu kapsamında ortaya çıkan yükümlülüklerinin uluslararası sermaye piyasalarında mevcut muhtelif finansal araçlar vasıtasıyla yönetimi amacıyla, takas dahil her türlü türev ürüne ilişkin anlaşma yapmaya Bakan yetkilidir. Söz konusu anlaşmalar, anlaşmada aksine hüküm yoksa imzalandıkları tarih itibarıyla yürürlüğe girer. Bu anlaşmalara ilişkin temas ve müzakereler Müsteşarlık tarafından yürütülür ve sonuçlandırılır.

Borç ve risk yönetimi amacıyla daha önce ihraç olunan Devlet iç borçlanma senetleri işlemiş faizleri ödenerek veya piyasa koşullarından geri alınabilir veya başka senetlerle değiştirilebilir, ayrıca takas dahil olmak üzere her türlü türev ürüne ilişkin finansal araçlar kullanılabilir.

Risk hesabı

MADDE 15. - Hazine garantileri kapsamında Müsteşarlık tarafından ödenen bütün tutarlar ile risk yönetimi kapsamında önceden öngörülmesi mümkün bulunmayan ödemeler, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde oluşturulan Müsteşarlığa ait risk hesabından karşılanır. Hesaptan, bu Kanunda belirtilen haller dışında kullanım yapılamaz.

Risk hesabının kaynakları şunlardır :

- a) İkraz ücretleri,
- b) Garanti ücretleri,
- c) Hesaptan yapılan ödemeler karşılığında ilgili kuruluşlardan yapılan geri ödemeler ve

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

teminen işlem yaptırmaya Bakan yetkilidir. Söz konusu kısa vadeli yükümlülüklerin toplamı, ilgili yıl bütçe başlangıç ödenekleri toplamının yüzde 1'ini geçemez. Nemalandırılacak tutar bu fıkra kapsamında belirtilen limiti aşamaz. Nemalandırmaya ilişkin usul ve esaslar Müsteşarlık ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası arasında müştereken tespit olunur.

Hazinenin Devlet dış borcu kapsamında ortaya çıkan yükümlülüklerinin uluslararası sermaye piyasalarında mevcut muhtelif finansal araçlar vasıtasıyla yönetimi amacıyla, takas dahil her türlü türev ürüne ilişkin anlaşma yapmaya Bakan yetkilidir. Söz konusu anlaşmalar, anlaşmada aksine hüküm yoksa imzalandıkları tarih itibarıyla yürürlüğe girer. Bu anlaşmalara ilişkin temas ve müzakereler Müsteşarlık tarafından yürütülür ve sonuçlandırılır.

Borç ve risk yönetimi amacıyla daha önce ihraç olunan Devlet İç Borçlanma Senetleri işlemiş faizleri ödenerek veya piyasa koşullarından geri alınabilir, başka senetlerle değiştirilebilir veya gerektiğinde söz konusu senetlerin anaparaları ödenmeksizin sadece işlemiş faiz tutarları kupon ödeme tarihinden önce erken itfaya tabi tutulabilir. Ayrıca bu amaçla, takas dahil olmak üzere her türlü türev ürüne ilişkin finansal araçlar kullanılabilir.

Risk hesabı

MADDE 13. - Hazine garantileri kapsamında Müsteşarlık tarafından ödenen bütün tutarlar ile risk yönetimi kapsamında önceden öngörülmesi mümkün bulunmayan ödemeler, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde oluşturulan Müsteşarlığa ait risk hesabından karşılanır. Hesaptan, bu Kanunda belirtilen haller dışında kullanım yapılamaz.

Risk hesabının kaynakları şunlardır:

- a) İkraz ücretleri,
- b) Garanti ücretleri,
- c) Hesaptan yapılan ödemeler karşılığında ilgili kuruluşlardan yapılan geri ödemeler ve

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

gecikme zammı dahil tahsil edilen her türlü ödemeler,

d) Bu maddenin son fıkrasına göre sağlanan nemalar.

Hesaba giren tutarlar gelir kaydedilir ve hesaptan yapılacak ödemeler yılı bütçe ödeneğiyle ilişkilendirilir. Yılı bütçesine bu amaçla konulan ödenek bir başka tertibe aktarılamaz. Bu hesaba bütçeden aktarılan miktar dışındaki kaynaklardan yapılan ödemeler, Müsteşarlığın teklifi ile Maliye Bakanlığınca bütçeye gelir, ödenek ve gider kaydedilir. Hesabın gelirleri ile bütçede yer alan ödeneklerin hesaptan yapılan ödemeleri karşılamaması halinde ilgili tertibe ödenek eklemeye Maliye Bakanı yetkilidir.

Hesaptaki tutarlar günlük bazda ve piyasa koşullarında nemalandırılır.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Devlet Borçlarının Bütçeleştirilmesi

Devlet borçlarının bütçeleştirilmesi, muhasebeleştirilmesi ve raporlanması

MADDE 16. - Mali yıl içinde, türev ürünler dahil olmak üzere, ödenecek Devlet iç ve dış borç anapara ödemeleri ile iç ve dış borçlanma tutarlarını, Hazinesin kısa vadeli nakit ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla para piyasalarından yapacağı borçlanma tutarlarını bütçe dışında özel hesaplarda izlemeye Bakan yetkilidir.

Her ne suretle olursa olsun, türev ürünler de dahil, yapılmış olan borçlardan doğan Devlet iç ve dış borç faizleri ile iskonto giderleri, genel giderler ile Hazinesin kısa vadeli nakit ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla para piyasalarından yapacağı borçlanma faizleri bu amaçla bütçeye yeterli miktarda konulacak ödeneklerle karşılanır. Bu ödeneklerden bütçenin diğer kalemlerine hiçbir şekilde aktarma yapılamaz.

Devlet Borcunun muhasebesi ile ilgili esas ve usuller Maliye Bakanlığı ve Müsteşarlık tarafından birlikte belirlenir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

gecikme zammı dahil tahsil edilen her türlü ödemeler,

d) Bu maddenin son fıkrasına göre sağlanan nemalar,

e) Bütçe Kanunlarıyla risk hesabına aktarılmak üzere öngörülen ödenekler.

Yılı bütçesine bu amaçla konulan ödenek bir başka tertibe aktarılamaz. Yılı bütçesinde risk hesabına aktarılması öngörülen ödeneklerin yetersiz olması halinde ilgili tertibe ödenek aktarmaya Maliye Bakanı yetkilidir.

Hesaptaki tutarlar günlük bazda nemalandırılır. Nemalandırmanın koşulları Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından belirlenir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Devlet Borçlarının Bütçeleştirilmesi

Devlet borçlarının bütçeleştirilmesi, muhasebeleştirilmesi ve raporlanması

MADDE 14. - Mali yıl içinde, türev ürünler dahil olmak üzere, ödenecek Devlet iç ve dış borç anapara ödemeleri ile iç ve dış borçlanma tutarlarını, Hazinesin kısa vadeli nakit ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla para piyasalarından yapacağı borçlanma tutarlarını bütçe dışında özel hesaplarda izlemeye Bakan yetkilidir.

Her ne suretle olursa olsun, türev ürünler de dahil, yapılmış olan borçlardan doğan Devlet iç ve dış borç faizleri ile iskonto giderleri, genel giderler ile Hazinesin kısa vadeli nakit ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla para piyasalarından yapacağı borçlanma faizleri bu amaçla bütçeye yeterli miktarda konulacak ödeneklerle karşılanır. Bu ödeneklerden bütçenin diğer kalemlerine hiçbir şekilde aktarma yapılamaz.

Devlet borcunun muhasebesi ile ilgili esas ve usuller Maliye Bakanlığı ve Müsteşarlık tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Kullanıcı ve borçlu bütün kamu kurum ve kuruluşları, Müsteşarlığın sahip olduğu iç ve dış yükümlülüklerin muhasebe kayıtlarına doğru ve zamanında aktarılmasını teminen, ikraz ve tahsis edilen kredilere ve sağlanan Hazine garantilerine ilişkin gerçekleştirme bilgilerini ve Müsteşarlığın ihtiyaç duyduğu diğer bilgi ve belgeleri, kredi kullanımına aracılık eden kurum ve kuruluşlar da söz konusu kredilere ilişkin olarak temini talep edilen her türlü bilgiyi talep edilen süreler içinde ve talep edilen şartlarda Müsteşarlığa vermekle yükümlüdür.

Devir, ikraz ve tahsis edilen krediler ve sağlanan Hazine garantileri kapsamında konsolide bütçeye tâbi kuruluşlarca yapılan her türlü yatırım harcaması, yılı yatırım programında yer alıp almadığına bağlı olmaksızın, yılı mali bütçesinin yatırım ve harcamalarla ilgili kalemleriyle ilişkilendirilir. Bu kapsamda, genel ve katma bütçeli kuruluşlar tarafından proje kredisi olarak kullanılacak her türlü imkânın, kullanımdan önce bütçeleştirilmesi esastır.

Dış borcun ikrazı ve ikrazen ihraç edilmiş olan Devlet iç borçlanma senetleri suretiyle kullanılan finansman imkânları, ikraz edilen tarafından kredilerden Müsteşarlığa ödenen taksitler ile gecikme faiz ve cezaları risk hesabına alınarak bütçeye gelir kaydolunur.

Herhangi bir dış finansman kaynağından 2 nci maddede yer alan kuruluşlar için, sağlanan dış finansman imkânlarından tüm kullanımlar dış borç kaydı yapılmak üzere, Müsteşarlığa bildirilir. Dış borç kaydı yapılan tutarlara ilişkin bilgiler Müsteşarlıkça Maliye Bakanlığına bildirilir. Dış borç kaydının yapılmasına ilişkin esas ve usuller Müsteşarlık tarafından belirlenir. Bu kullanımların bütçeleştirilmesine ve muhasebeleştirilmesine ilişkin esas ve usuller ise Maliye Bakanlığı ve Müsteşarlık tarafından birlikte belirlenir.

Dış borcun tahsisi yoluyla kullanılan dış finansman imkânlarının borç servisi Müsteşarlık tarafından yapılır.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Kullanıcı ve borçlu bütün kamu kurum ve kuruluşları, Müsteşarlığın sahip olduğu iç ve dış yükümlülüklerin muhasebe kayıtlarına doğru ve zamanında aktarılmasını teminen, ikraz ve tahsis edilen kredilere ve sağlanan Hazine garantilerine ilişkin gerçekleştirme bilgilerini ve Müsteşarlığın ihtiyaç duyduğu diğer bilgi ve belgeleri, kredi kullanımına aracılık eden kurum ve kuruluşlar da söz konusu kredilere ilişkin olarak temini talep edilen her türlü bilgiyi talep edilen süreler içinde ve talep edilen şartlarda Müsteşarlığa vermekle yükümlüdür.

Proje kredilerinden kullanılacak tutarlar için ilgili yıl bütçesinde kullanıcı kuruluşun talebine bağlı olarak kredi anlaşmalarında öngörülen kullanım dönemleri ve tutarlar gözönünde bulundurularak yeterli ödenek tahsis edilir.

İkraz ve tahsis edilen krediler ve sağlanan Hazine garantileri kapsamında konsolide bütçeye tabi kullanıcı kuruluşlarca yapılacak her türlü yatırım harcaması, yılı bütçesinin ilgili tertipleriyle ilişkilendirilir. Bu kapsamda, genel ve katma bütçeli kuruluşlar tarafından proje kredisi olarak kullanılacak her türlü imkânın, kullanımdan önce bütçeleştirilmesi esastır. Ayrıca, konsolide bütçe dışındaki kuruluşlar tarafından proje kredisi olarak kullanılacak her türlü imkânın kullanımdan önce kuruluşların kendi bütçeleri ve muhasebe sistemleri içinde ödenek ve gider kaydedilmesi esastır.

Dış borcun ikrazı ve ikrazen ihraç edilmiş olan Devlet iç borçlanma senetleri suretiyle kullanılan finansman imkânları, ikraz edilen tarafından kredilerden Müsteşarlığa ödenen taksitler ile gecikme faiz ve cezaları bütçeye gelir kaydolunur.

Herhangi bir dış finansman kaynağından 2 nci maddede yer alan kuruluşlar için sağlanan dış finansman imkânlarından tüm kullanımlar dış borç kaydı yapılmak üzere, Müsteşarlığa bildirilir. Dış borç kaydı yapılan tutarlara ilişkin bilgiler Müsteşarlıkça Maliye Bakanlığına

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Müsteşarlıkça bu Kanun kapsamında herhangi bir dış finansman veya türev ürüne ilişkin olarak yapılan anlaşmaların yürürlüğe girmesini sağlayacak kanunî düzenlemelerin tamamlanmasına kadar, anlaşmalar gereğince peşin ödenmesi gereken komisyon, ücret, garanti ücreti ve benzeri giderler bütçeden mahsup edilecek ödemeler hesabı ile ilişkilendirilerek Müsteşarlık tarafından yapılabilir.

Vadesinde ödenmediği takdirde gecikme faizi doğuracak Devlet iç borcu ve Devlet dış borcu ile ilgili bütün ödemelerin yılı bütçesinin yürürlüğe girmesiyle beraber Maliye Bakanlığı tarafından bir defada topluca serbest bırakılan ödeneğinden karşılanması esastır. Ancak, ödeneğinin yetersiz kalması halinde ödemeler bütçeden mahsup edilecek ödemeler hesabı ile ilişkilendirilerek Müsteşarlık tarafından yapılabilir.

Bütçeden mahsup edilecek ödemeler hesabı bu Kanunda sayılan haller ile 1050 sayılı Kanunun belirlediği haller dışında kullanılamaz.

Uluslararası sermaye piyasalarında gerçekleştirilen tahvil ihraçlarına ilişkin komisyon, ücret ve masraflar, yılı bütçe ödenekleriyle ilişkilendirilmek suretiyle tahvil ihracına ilişkin anlaşma hükümleri çerçevesinde ihraç tutarından mahsup edilerek ödenebilir.

Genel ve katma bütçeli kuruluşlarca kullanılmak üzere nakit olarak sağlanan hibe tutarlarını özel gelir ve özel ödenek olarak kaydet-tirmeye Müsteşarlığın teklifi üzerine Maliye Bakanı yetkilidir.

Müsteşarlıkça dış finansman kaynağından sağlanan Devlet dış borcu ile ilgili ve buna dair borçlanma anlaşmaları ile borç ve risk yönetimi amacıyla gerçekleştirilen her türlü anlaşmada öngörülen bütün ödeme ve işlemler ile Müsteşarlık tarafından sağlanan hibelerden karşılanmak üzere ithal edilen malzeme ve ekipman için yılı bütçesinde iç para ve vergi kar-

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

bildirilir. Dış borç kaydının yapılmasına ilişkin esas ve usuller Müsteşarlık tarafından belirlenir. Bu kullanımların bütçeleştirilmesine ve muhasebeleştirilmesine ilişkin esas ve usuller ise Maliye Bakanlığı ve Müsteşarlık tarafından birlikte belirlenir.

Dış borcun tahsisi yoluyla kullanılan dış finansman imkânlarının borç servisi Müsteşarlık tarafından yapılır.

Müsteşarlıkça bu Kanun kapsamında herhangi bir dış finansman veya türev ürüne ilişkin olarak yapılan anlaşmaların yürürlüğe girmesini sağlayacak kanunî düzenlemelerin tamamlanmasına kadar, anlaşmalar gereğince peşin ödenmesi gereken komisyon, ücret, garanti ücreti ve benzeri giderler bütçeden mahsup edilecek ödemeler hesabı ile ilişkilendirilerek Müsteşarlık tarafından yapılabilir.

Vadesinde ödenmediği takdirde gecikme faizi doğuracak Devlet iç borcu ve Devlet dış borcu ile ilgili ödeneğin yetersiz kalması halinde ödemeler bütçeden mahsup edilecek ödemeler hesabı ile ilişkilendirilerek Müsteşarlık tarafından yapılabilir.

Uluslararası sermaye piyasalarında gerçekleştirilen tahvil ihraçlarına ilişkin komisyon, ücret ve masraflar, yılı bütçe ödenekleriyle ilişkilendirilmek suretiyle tahvil ihracına ilişkin anlaşma hükümleri çerçevesinde ihraç tutarından mahsup edilerek ödenebilir.

Genel ve katma bütçeli kuruluşlarca kullanılmak üzere sağlanan aynı ve nakdi hibe tutarlarını özel gelir ve özel ödenek olarak kaydet-tirmeye Müsteşarlığın teklifi üzerine Maliye Bakanı yetkilidir.

Müsteşarlıkça dış finansman kaynağından sağlanan Devlet dış borcu ile ilgili ve buna dair borçlanma anlaşmaları ile borç ve risk yönetimi amacıyla gerçekleştirilen her türlü anlaşmada öngörülen bütün ödeme ve işlemler ile Müsteşarlık tarafından sağlanan hibelerden karşılanmak üzere ithal edilen malzeme ve ekip-

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

şılıkları olarak yeterli ödenek konur ve bu ödeneklerden bütçenin diğer kalemlerine hiç bir şekilde aktarma yapılamaz.

Müsteşarlıkça yabancı ülkelere, bu ülkelerdeki kurum ve kuruluşlara, uluslararası kuruluşlara sağlanan danışmanlık hizmetlerinden elde edilecek gelirlerle, yasal hakları Müsteşarlığa ait olup da yabancı ülkelere, bu ülkelerdeki kurum ve kuruluşlarla uluslararası kuruluşlara ücreti karşılığında kullandırılan ve/veya satılan yazılım ve benzeri varlıklardan elde edilecek gelirler Müsteşarlık bütçesine özel gelir kaydedilir.

Devlet borcu ve Hazine garantilerinin uygulama sonuçları Müsteşarlıkça hazırlanarak ilgili yıl kesin hesap cetveli ile birlikte Hazine genel hesabına dahil edilmek üzere Maliye Bakanlığına gönderilir. İlgili bütçe yılı içinde sağlanan iç ve dış finansman imkânları, sağlanan Hazine garantileri, alınan ve verilen hibeler, dış borcun devri, dış borcun ikrazı ve dış borcun tahsisine ilişkin bilgilerle finans piyasasına ilişkin değerlendirmelerin yer aldığı Kamu Borç Yönetimi Raporu her üç ayın sonunda Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına, Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonuna, Bakanlar Kuruluna sunulmak üzere Başbakanlığa, Maliye Bakanlığına ve Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlığına gönderilir.

ONUNCU BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Vergi, resim, harç ve fon istisnası

MADDE 17. - Müsteşarlıkça ihraç edilen Devlet iç borçlanma senetlerinin faiz ve anapara ödemeleri ile 7 nci maddenin son fıkrasında yer alan malî servis anlaşmasında yer

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

man için yılı bütçesinde iç para ve vergi karşılıkları olarak yeterli ödenek konur ve bu ödeneklerden bütçenin diğer kalemlerine hiç bir şekilde aktarma yapılamaz.

Müsteşarlıkça yabancı ülkelere, bu ülkelerdeki kurum ve kuruluşlara, uluslararası kuruluşlara sağlanan danışmanlık hizmetlerinden elde edilecek gelirlerle, yasal hakları Müsteşarlığa ait olup da yabancı ülkelere, bu ülkelerdeki kurum ve kuruluşlarla uluslararası kuruluşlara ücreti karşılığında kullandırılan ve/veya satılan yazılım ve benzeri varlıklardan elde edilecek gelirler Maliye Bakanlığı tarafından bütçeye özel gelir, Müsteşarlık bütçesine özel ödenek kaydedilir.

Devlet borcu ve Hazine garantilerinin uygulama sonuçları Müsteşarlıkça hazırlanarak ilgili yıl kesin hesap cetveli ile birlikte Hazine genel hesabına dahil edilmek üzere Maliye Bakanlığına gönderilir. İlgili bütçe yılı içinde sağlanan iç ve dış finansman imkânları, sağlanan Hazine garantileri, Risk Hesabı, alınan ve verilen hibeler, dış borcun devri, dış borcun ikrazı ve dış borcun tahsisine ilişkin bilgilerle finans piyasalarına ve borç yönetimine ilişkin değerlendirmelerin yer aldığı Kamu Borç Yönetimi Raporu üçer aylık dönemler itibarıyla Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına, Bakanlar Kuruluna sunulmak üzere Başbakanlığa, Maliye Bakanlığına, Sayıştay Başkanlığına ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına gönderilir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonu yılda bir kez bilgilendirilir.

ONUNCU BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Vergi, resim, harç ve fon istisnası

MADDE 15. - Müsteşarlıkça ihraç edilen Devlet iç borçlanma senetlerinin faiz ve anapara ödemeleri ile 6 ncı maddenin son fıkrasında yer alan mali servis anlaşmasında yer

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

alacak ödemeler ve bunların dışında kalan diğer Devlet iç borçları ile ilgili gider ve işlemler, 193 sayılı Gelir vergisi Kanunu ile 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu hükümleri saklı olmak koşulu ile her türlü vergi, resim, harç ve fondan istisnadır.

Müsteşarlık tarafından veya Hazine garantileri ile sağlanan;

a) Program kredisi, hibe ve proje kredilerinin temini, ikrazı, devri, tadili veya uzatılmasına ilişkin işlemler,

b) Uluslararası sermaye piyasalarında kullanılan finansman araçları ile yapılacak borçlanma anlaşmalarında öngörülen ödemeler, işlemler ve bu piyasalarda ihraç edilen menkul kıymetler,

c) Devlet dış borçlarının uluslararası sermaye piyasalarında kullanılan türev ürünler dahil olmak üzere her türlü finansal araçlar vasıtasıyla yönetilmesine veya yeniden yapılandırılmasına ilişkin anlaşmalarda öngörülen işlemler,

Her türlü vergi, resim, harç ve fondan istisnadır.

Uluslararası kredili ihaleye çıkma izni ve özel ihale usulleri

MADDE 18. - Bu Kanununun 2 nci maddesinde yer alan kamu kurum ve kuruluşları, tamamen veya kısmen, Hazinenin borçlu sıfatıyla veya Hazine geri ödeme garantisi kapsamında taraf olacağı proje kredileri ile finanse edilmek üzere gerçekleştirilecek projeler için ihaleye çıkmadan önce Müsteşarlıktan uluslararası kredili ihale izni alır.

Müsteşarlık tarafından uluslararası kredili ihale izni verilmesi, söz konusu proje için Hazine tarafından kredi sağlanacağı veya garanti verileceği anlamına gelmez.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

alacak ödemeler ve bunların dışında kalan diğer Devlet iç borçları ile ilgili gider, işlemler ve kâğıtlar, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu hükümleri saklı olmak koşulu ile her türlü vergi, resim, harç ve fondan istisnadır.

Müsteşarlık tarafından borçlu sıfatıyla veya Hazine garantileri ile sağlanan;

a) Program kredisi ve proje kredilerinin temini, ikrazı, devri, tadili veya uzatılmasına ilişkin işlemler ve kâğıtlar,

b) Uluslararası sermaye piyasalarında kullanılan finansman araçları ile yapılacak borçlanma anlaşmalarında öngörülen ödemeler, işlemler ve kâğıtlar ve bu piyasalarda ihraç edilen menkul kıymetler,

c) Devlet dış borçlarının uluslararası sermaye piyasalarında kullanılan türev ürünler dahil olmak üzere her türlü finansal araçlar vasıtasıyla yönetilmesine veya yeniden yapılandırılmasına ilişkin anlaşmalarda öngörülen işlemler ve kâğıtlar, her türlü vergi, resim, harç ve fondan istisnadır.

Bu Kanun kapsamında sağlanan hibeler ile Avrupa Birliğinden sağlanan hibelerin temini, devri, tadili ve kullanımına ilişkin işlem ve kâğıtlar da yukarıdaki istisnalardan yararlanır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Danışmanlık hizmetleri

MADDE 19. - Müsteşarlık tarafından bu Kanun kapsamında herhangi bir dış finansman kaynağından muhtelif finansal araçlar ile yapılacak borçlanmalar ile alacak, risk, nakit ve borç yönetimi işlemleri çerçevesinde, avukatlık ve benzeri hukuk hizmetleri de dahil alınacak her türlü danışmanlık hizmetleri bu amaçla bütçeye konulacak yeterli miktardaki ödenekle ilişkilendirilerek yerli ve yabancı gerçek ve tüzel kişilere sözleşme veya pazarlık usulüyle yaptırılabilir. Bu hususta 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz.

Müsteşarlık, nakit, borç ve risk yönetimine yönelik olarak yabancı ülkelere, bu ülkelerdeki kurum ve kuruluşlara, uluslararası kuruluşlara bir ücret karşılığı veya ücret alınmaksızın danışmanlık hizmeti sağlayabilir. Bu kapsamda yasal hakları Müsteşarlığa ait bulunan yazılım, lisans ve benzeri varlıklar, Müsteşarlıkça ücreti karşılığı kullanılabilir, satılabilir veya hibe edilebilir.

Düzenleme yapma

MADDE 20. - Bu Kanun kapsamında yer alan borçlanma ve garanti limiti, iç ve dış borçlanma, dış borcun devir, ikraz ve tahsisi, hibe alma ve verme, Hazine garantileri, garantisiz kamu borçlarına ön izin verilmesi, Hazine alacakları, nakit, borç ve risk yönetimi, risk hesabının işleyişi, uluslararası kredili ihaleye çıkma ve özel ihale usulleri ile sair konuların uygulanmasına yönelik esas ve usuller çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Düzenleme yapma ve danışmanlık hizmetleri

MADDE 16. - Bu Kanun kapsamında yer alan borçlanma ve garanti limiti, iç ve dış borçlanma, dış borcun devir, ikraz ve tahsisi, hibe alma ve verme, Hazine garantileri, garantisiz kamu borçlarına izin verilmesi, Hazine alacakları, nakit, borç ve risk yönetimi, risk hesabının işleyişi, uluslararası kredili ihaleye çıkma ve özel ihale usulleri ile sair konuların uygulanmasına yönelik esas ve usuller çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir.

Bu Kanun kapsamında yer alan hususlara ilişkin her türlü değişiklik, ancak bu Kanuna hüküm eklemek veya bu Kanunda değişiklik yapılmak suretiyle yapılabilir. Diğer kanunlarda bu Kanunda yer alan hususlara ilişkin olarak yapılan düzenlemeler, bu Kanun uygulamaları açısından geçersizdir.

Müsteşarlığı bu Kanun hükümleri dışında olup da nakit ya da nakit dışı yükümlülük altına sokabilecek her türlü düzenlemede Müsteşarlığın uygun görüşü aranır.

Müsteşarlık, nakit, borç ve risk yönetimine yönelik olarak yabancı ülkelere, bu ülkelerdeki kurum ve kuruluşlara, uluslararası kuruluşlara bir ücret karşılığı veya ücret alınmaksızın danışmanlık hizmeti sağlayabilir. Bu kapsamda yasal hakları Müsteşarlığa ait bulunan yazılım, lisans ve benzeri varlıklar, Müsteşarlıkça ücreti karşılığı kullanılabilir, satılabilir veya hibe edilebilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Bu Kanun kapsamında yer alan hususlara ilişkin her türlü değişiklik, ancak bu Kanuna hüküm eklemek veya bu Kanunda değişiklik yapılmak suretiyle yapılabilir. Diğer kanunlarda bu Kanunda yer alan hususlara ilişkin olarak yapılan düzenlemeler, bu Kanun uygulamaları açısından geçersizdir.

Müsteşarlığı bu Kanun hükümleri dışında olup da nakit ya da nakit dışı yükümlülük altına sokabilecek her türlü düzenlemede Müsteşarlığın uygun görüşü aranır.

Uygulanmayacak hükümler

MADDE 21. - 5.5.1969 tarihli ve 1173 sayılı Milletlerarası Münasebetlerin Yürütülmesi ve Koordinasyonu Hakkında Kanun ile 31.5.1963 tarihli ve 244 sayılı Milletlerarası Andlaşmaların Yapılması, Yürürlüğü ve Yayınlanması ile Bazı Andlaşmaların Yapılması İçin Bakanlar Kuruluna Yetki Verilmesi Hakkında Kanunun bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Değiştirilen, yürürlükten kaldırılan ve uygulanmayacak hükümler

MADDE 17. - A) 20/12/1994 tarih ve 4059 sayılı Hazine Müsteşarlığı ile Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 2. maddesinin (a) fıkrasında yer alan "yönetmek ve nemalandırmak" ifadesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki ibare eklenmiştir.

"kamu borç portföyü, Hazine garantileri ve Hazine alacakları ile ilgili her türlü analiz ve risk değerlendirmesini yapmak, ilgili diğer Müsteşarlık birimleriyle işbirliği içinde borçlanma politika, ilke ve stratejilerini belirlemek, uzun vadeli ve yıllık borçlanma programlarını hazırlamak, risk yönetimi kapsamında alınacak tedbirleri tespit etmek, uygulamayı değerlendirmek ve raporlamak"

B) 5/5/1969 tarihli ve 1173 sayılı Milletlerarası Münasebetlerin Yürütülmesi ve Koordinasyonu Hakkında Kanun ile 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Milletlerarası Andlaşmaların Yapılması, Yürürlüğü ve Yayınlanması ile Bazı Andlaşmaların Yapılması İçin Bakanlar Kuruluna Yetki Verilmesi Hakkında Kanun ile 4726 sayılı 2002 Mali Yılı Bütçe Kanunu'nun bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz.

2/2/1981 tarihli ve 2380 sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunun ek 4 üncü maddesinin (2) numaralı

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Yürürlükten kaldırılan ve değiştirilen hükümler

MADDE 22. - 2.2.1981 tarihli ve 2380 sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunun ek 4 üncü maddesinin (2) numaralı bendinde yer alan "ile Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın onayı ile ülkenin dış kredi itibarı gözetilerek Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından alacaklısına ödenen diğer dış kredi ödemelerinden doğan borçları" ibaresi yürürlükten kaldırılmış ve aynı maddeye aşağıdaki bent eklenmiştir.

"6. (1) ve (2) numaralı bentlere göre kesinti yapılması, borcun yasal yollardan takibini ve tahsilini engellemez."

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

GEÇİCİ MADDE 1. - Bu Kanunun 6 ncı maddesi uyarınca bütçe kanunlarıyla belirlenecek olan garanti limitine Hazine yatırım garantilerinin dahil edilmesi ve 9 uncu maddenin dördüncü fıkrasında yer alan hususlar 1.1.2003 tarihinden geçerli olmak üzere uygulanır. 14 üncü ve 15 inci maddeler ile getirilen uygulamalar ve risk yönetimine yönelik teknik alt yapının oluşturulması için gerekli düzenlemeler bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içinde Müsteşarlık tarafından tamamlanır.

GEÇİCİ MADDE 2. - Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce kamu kurum ve

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

bendinde yer alan "ile Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın bağlı olduğu Bakan'ın onayı ile ülkenin dış kredi itibarı gözetilerek Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından alacaklısına ödenen diğer dış kredi ödemelerinden doğan borçları" ibaresi yürürlükten kaldırılmış ve aynı maddeye aşağıdaki bent eklenmiştir.

"6. (1) ve (2) numaralı bentlere göre kesinti yapılması, borcun yasal yollardan takibini ve tahsilini engellemez."

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

GEÇİCİ MADDE 1. - Bu Kanunun 12 nci maddesi ile getirilen uygulamalar ve risk yönetimine yönelik teknik alt yapının oluşturulması için gerekli düzenlemeler 31/12/2002 tarihine kadar Müsteşarlık tarafından tamamlanır.

Bu Kanunun 14 üncü maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan kullanımların bütçeleştirme ve muhasebeleştirilmesine ilişkin esas ve usuller bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren üç ay içinde hazırlanacak yönetmelik ile yürürlüğe konulur.

GEÇİCİ MADDE 2. - Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce kamu kurum ve

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

kuruluşlarının yurt içi piyasalardan yaptığı Hazine garantisine ve/veya kefaletine haiz borçlanmaların üstlenilmesi durumunda doğan alacaklar, kamusal hizmet ve ilişkilerden doğmuş sayılır ve bu alacakların şartlarının belirlenmesine, tahsiline, takibine ve her türlü finansal tekniğin kullanılması suretiyle idaresine Bakan yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 3. - Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla mevcut bulunan Hazine alacaklarına tahakkuk etmiş bulunan gecikme faiz ve cezalarının miktarları, ilgilinin altı ay içerisinde Müsteşarlığa yazılı olarak talepte bulunması halinde bu maddede belirtilen esaslar çerçevesinde uzlaşma konusu olabilir. İlgili, oluşan iktisadî ve sosyal şartlar veya idare tarafından verilen görev çerçevesinde borç ödeme kabiliyetinin geçici veya sürekli olarak gerilemiş veya kaybolmuş olması hallerinde uzlaşma talebinde bulunabilir. İlgili tarafından uzlaşma talebine esas gösterilen gerekçenin geçerliliğinin tayinine Bakan yetkilidir. Uzlaşma için ilgilinin en üst seviyeden yetkili mercii vasıtasıyla ve yazı ile Müsteşarlığa başvurusu şarttır. Uzlaşma talebi Hazine alacağının idarî takip süresi içinde izlendiği dönemde herhangi bir zamanda ve yasal takibe alınacağına ilgiliye resmen bildirilmesini takiben 30 gün içinde yapılır. Bunun yanı sıra Müsteşarlık ilgiliyi uzlaşma talebinde bulunmaya davet edebilir.

Uzlaşma kararı, Bakan tarafından görevlendirilen ve Hazine alacaklarının idaresi, takip ve tahsilıyla ilgili görevli personel arasında tayin edilen bir başkan ve iki üyeden oluşan üç kişilik bir komisyon tarafından alınır. Komisyon oy çokluğuyla karar verir. Komisyonun uzlaşabileceği miktar Bakan tarafından belirlenir ve üyelerin görevlendirilmesi aşamasında kendilerine yazılı olarak bildirilir. Uzlaşma müzakereleri ilk görüşmenin başladığı günü

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

kuruluşlarının yurt içi piyasalardan yaptığı Hazine garantisine ve/veya kefaletine haiz borçlanmaların üstlenilmesi durumunda doğan alacaklar, kamusal hizmet ve ilişkilerden doğmuş sayılır ve bu alacakların şartlarının belirlenmesine, tahsiline, takibine ve her türlü finansal tekniğin kullanılması suretiyle idaresine Bakan yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 3. - Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla mevcut bulunan Hazine alacakları karşılığında hesaplanan gecikme faiz ve cezalarının miktarları, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren dördüncü ayın sonuna kadar ilgisine bildirilir. Bu bildirimde bildirim tarihinden itibaren iki ay içinde borçlunun uzlaşma talebinde bulunabileceği belirtilir. Bu süre içinde uzlaşma talebinde bulunan kurum ve kuruluşlara uzlaşma komisyonu tarafından uzlaşma görüşmesinin yapılacağı gün bildirilir. Bu süre iki ayı geçemez. Uzlaşma için ilgilinin en üst seviyeden yetkili mercii vasıtasıyla ve yazı ile Müsteşarlığa başvurusu şarttır.

Uzlaşma komisyonu Bakan tarafından Hazine alacaklarının idaresi, takip ve tahsilıyla ilgili görevli personel arasından tayin edilen bir başkan ve iki üyeden oluşur. Komisyon oy çokluğuyla karar verir. Komisyonun uzlaşabileceği miktarın alt sınırı ve vade yapısının genel esasları Bakan tarafından belirlenir ve uzlaşma görüşmesinden önce komisyona yazılı olarak bildirilir. Uzlaşma müzakereleri ilk görüşmenin başladığı günü takiben en geç 10 iş günü içerisinde neticelendirilir. Uzlaşmanın sağlanması halinde, durum tarafların imzalayacağı bir tutanakla tespit olunur ve Bakan onayını takiben alacağın yeni şartlar çerçevesinde yapılandırılması sağlanır. Söz konusu süre içinde uzlaşmanın vaki olmaması halinde, durum taraflarca imzalanan bir tutanakla tespit edilir ve Hazine alacağının 6183 sayılı Kanun

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

takiben en geç 10 iş günü içerisinde neticelenir. Uzlaşma sağlanması halinde, durum tarafların imzalayacağı bir tutanakla tespit olunur ve neticesi Bakanın onayını takiben alacağın yeni şartlar çerçevesinde yapılandırılmasını teminen ilgili birimlere bildirilir. Uzlaşmanın olmaması halinde, durum taraflarca imzalanan bir tutanakla tespit edilir ve alacağın 6183 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde tahsilini teminen gerekli işlemler başlatılır. Uzlaşma sağlanamaması halinde aynı alacaklar için yeni bir uzlaşma talebinde bulunulamaz.

Kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içerisinde ilgili tarafından uzlaşma talebinde bulunulmayan alacakların 6183 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde takip ve tahsili için gerekli işlemler başlatılır.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

hükümleri çerçevesinde takip ve tahsili için gerekli işlemler başlatılır. Uzlaşmanın sağlanamaması halinde aynı alacaklar için yeni bir uzlaşma talebinde bulunulamaz.

Uzlaşılan tutarlara ilişkin yükümlülüklerin borçlu tarafından vadesinde yerine getirilmemesi halinde uzlaşma yapılmamış sayılır ve Hazine alacağı 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilir.

Uzlaşma başvuru süresi içinde uzlaşma talebinde bulunmayan kurum ve kuruluşlardan olan Hazine alacağının 6183 sayılı Kanun çerçevesinde tahsil ve takibi için gerekli işlemler başlatılır.

GEÇİCİ MADDE 4. - Marmara ve Düzce depremleri sonrası, deprem bölgelerinde acil yardım ve yeniden yapılandırma, rehabilitasyon projelerinin finansmanı amacıyla, Dünya Bankası, Avrupa Yatırım Bankası, Avrupa Konseyi Kalkınma Bankası, İslam Kalkınma Bankası, Körfez İşbirliği Konseyi Ülkelerinin ilgili finans kuruluşlarından ve aynı amaçla yabancı ülke hükümetleri ile, yabancı ülkelerin kredi kuruluşları ve uluslararası kurumlardan, Türkiye Cumhuriyeti'nin borçlu sıfatıyla sağladığı ve bu amaç için sağlanacak kredileri genel ve katma bütçeli kuruluşlar dışında kalan kamu kurum ve kuruluşlarına karşılıksız tahsis etmeye Hazine Müsteşarlığı'nın bağlı bulunduğu Bakan yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 5. - Bakü-Tiflis-Ceyhan boru hattı projesi kapsamında ve projenin süresi boyunca geçerli olmak üzere;

a) Akdedilmiş olan ev sahibi ülke anlaşması, anahtar teslimi yapım sözleşmesi, hükümet garantisi anlaşması ve bu proje tahtındaki akdedilecek diğer anlaşmalarla ilgili belge ve sair dokümanların imzalanmasına,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

b) (a) bendinde belirtilen anlaşmalar ile diğer ilgili belge ve anlaşmalarla sair dokümanlar tahtında Türkiye Cumhuriyeti ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından taahhüt edilen her türlü ödeme, tamamlama, performans ve sair yükümlülüklerin ifasına yönelik olarak ilgili anlaşmalarda öngörülen taraflara garanti verilmesine, bahsekonu taahhütlerin anlaşmalarda öngörüldüğü şekilde gereği gibi kısmen ya da tamamen yerine getirilmemesi halinde ortaya çıkacak her türlü ödeme yükümlülüğünün Türkiye Cumhuriyeti adına garanti edilmesine,

c) (a) ve (b) bentlerinde belirtilen anlaşmalar ile diğer ilgili belge ve anlaşmalarla sair dokümanları imzalayan ve imzalayacak ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının tespitine ve yetkilendirilmesine,

Bakanlar Kurulu yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 6. - Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce "Devir Anlaşması", "İkraz Anlaşması" veya benzer nitelikte anlaşmalar düzenlenerek ikraz edilmek suretiyle kullanılan krediler nedeniyle doğmuş ve doğacak olan Hazine alacakları hakkında bu Kanunun 11 inci maddesi hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 23. - Bu Kanun 1.1.2002 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürürlük

MADDE 18. - Bu Kanunun;

a) 5 inci maddesi, 6 ncı maddesinin birinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları, 8 inci maddenin üçüncü ve dördüncü fıkraları, 9 uncu maddesinin ikinci fıkrası, 13 üncü maddesi ile 14 üncü maddesinin beşinci, altıncı, onüçüncü ve onaltıncı fıkraları 1/1/2003 tarihinde,

b) 6 ncı maddesinin ikinci fıkrası, 1/1/2004 tarihinde,

c) Diğer maddeleri yayımı tarihinde,
Yürürlüğe girer.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Yürütme

MADDE 24. - Bu Kanun hükümlerini
Bakanlar Kurulu yürütür.

Yürütme

MADDE 19. - Bu Kanun hükümlerini
Bakanlar Kurulu yürütür.

Bülent Ecevit

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

D. Bahçeli

Devlet Bakanı V.

Prof. Dr. N. Çağan

Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. S. Gürel

Devlet Bakanı

M. Yılmaz

Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. Üşenmez

Devlet Bakanı V.

Prof. Dr. Ş. Üşenmez

Millî Savunma Bakanı

S. Çakmakoğlu

Maliye Bakanı

S. Oral

Sağlık Bakanı

Doç. Dr. O. Durmuş

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

Y. Okuyan

Kültür Bakanı

M. İ. Talay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

H. H. Özkan

Devlet Bakanı

Prof. Dr. T. Toskay

Devlet Bakanı

F. Bal

Devlet Bakanı

Prof. Dr. R. Mirzaoğlu

Devlet Bakanı

E. S. Gaydalı

Devlet Bakanı

R. Önal

İçişleri Bakanı

R. K. Yücelen

Millî Eğitim Bakanı

M. Bostancıoğlu

Ulaştırma Bakanı

Prof. Dr. E. Öksüz

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. K. Tanrıkulu

Turizm Bakanı

E. Mumcu

Çevre Bakanı

F. Aytekin

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. Yılmaz

Devlet Bakanı

M. Keçeciler

Devlet Bakanı

Dr. Y. Karakoyunlu

Devlet Bakanı

H. Gemici

Devlet Bakanı

F. Ünlü

Adalet Bakanı

Prof. Dr. H. S. Türk

Dışişleri Bakanı

İ. Cem

Bayındırlık ve İskân Bakanı

K. Aydın

Tarım ve Köyişleri Bakanı

Prof. Dr. H. Y. Gökalp

En. ve Tab. Kay. Bakanı

Z. Çakan

Orman Bakanı

Prof. Dr. N. Çağan

